

Kereskedelmi és Hitelbank Zrt.

Bázel II - 3. pillér szerinti közzététel

Konszolidált kockázati jelentés

2009-es pénzügyi év

2010. Április

[Ez az oldal szándékosan maradt üresen.]

Tartalomjegyzék

I. fejezet - Háttér információ

Bevezetés	7
A Bázel II rendszer felépítése	7
A dokumentum által lefedett témák köre	7
Közzétételi követelmények a K&H-ban	8
Közzétételi alapelvek	8
A közzététel gyakorisága és helye	9
A közzététel tartalma	9
A közzététel terjedelme	9
Jogi és szervezeti felépítés	10
Jogi felépítés	10
A K&H Csoport szerkezete	10
Szervezeti felépítés	12

II. fejezet – Tőke megfelelés

Csoport kockázati és tőkestratégiák	13
Kockázati politika	13
Tőkepolitika	13
A kockázatkezelés alapjai	13
Tőkeszerkezet	14
Tőkeszerkezet	14
Tőkeellátottság	15
A K&H Csoport tőkeellátottsága	15
Tőke megfelelés a 2. pillér szerint	16

III. fejezet – Kockázatirányítás és kockázatkezelés a K&H-ban

Kockázatirányítás	17
Kockázatirányítási modell a K&H-ban	17
Kockázatirányítási szerkezet a KBC Csoporton belül	18
Teljes kockázatirányítási szerkezet a K&H-ban	19
Kockázatkezelés	21
A kockázatkezelés alapelvei a KBC Csoportban	21
Az „üzletágvezetés” szerepe	22
Az „érték- és kockázatkezelés” szerepe	22
Kockázatkezelési Igazgatóság (RMD)	23
A Kockázatkezelési Igazgatóság feladatai	23
Az Igazgatóság felépítése	24
Hitelkockázatok Főosztály	24
Piaci Kockázatok Főosztály	25
Működési Kockázatok Főosztály	26
Kockázatkezelési folyamat	26
Folyamatlépések	26

IV. fejezet – Hitelkockázat

A hitelkockázat kezelése	29
Meghatározás	29
Hitelkockázat-kezelési és irányítási keretrendszer a KBC-ben	29
Hitelkockázat-irányítás	30
Felelős szervezeti egységek a K&H-ban	30
Lakossági Hitelkezelési Főosztály	30

Vállalati és KKV Hitelkezelési Igazgatóság	31
A hitelkockázat mérése	32
<i>Minősítési rendszerek</i>	32
A hitelkezelés további lépései	33
<i>Hitelkockázatok nyomon követése</i>	33
<i>Hitelkockázati limitek</i>	33
<i>Hitelkockázat értékelése és javaslatok</i>	34
<i>Hitelkockázat jelentése</i>	35
<i>Hitelkockázatra adott válasz</i>	36
Hitelvesztéségi tartalékok	36
<i>Vállalati szegmens</i>	36
<i>KKV szegmens</i>	37
<i>Lakossági szegmens</i>	37
<i>Közzétételek</i>	38
Hitelkockázat tőkekövetelménye	39
<i>Megközelítések</i>	39
<i>A tőkekövetelmény kiszámítása</i>	40
<i>Partner hitelkockázat</i>	40
<i>Hitelkockázat enyhítése a tőkeszükséglet meghatározásakor</i>	42

V. fejezet – Piaci (kereskedési) kockázat

A kereskedési kockázat kezelése	44
<i>Meghatározás</i>	44
<i>A kereskedési kockázatkezelés szabályozása</i>	44
A kereskedési kockázatkezelés folyamata	44
<i>Észlelés és azonosítás</i>	44
<i>Mérés</i>	45
<i>Elemzés és tanácsadás</i>	46
<i>Jelentés</i>	46
<i>Válasz</i>	47
<i>Piaci kockázat tőkekövetelménye</i>	47

VI. fejezet – Működési kockázat

A működési kockázat kezelése	48
<i>Meghatározás</i>	48
<i>A működési kockázatkezelés alapelvei a KBC Csoportban</i>	48
<i>A KBC rendszere a működési kockázat kezelésére</i>	49
<i>A rendszer bevezetése a KBC Csoport vállalatainál</i>	49
A működési kockázat szabályozása	49
<i>A kockázatrányítás kerete a KBC Csoportban</i>	50
<i>A működési kockázatkezelésben résztvevő legfontosabb szereplők</i>	50
<i>Működési kockázatszabályozás a K&H-ban</i>	52
A működési kockázatkezelés építőelemei	53
<i>Kockázatok észlelése és azonosítása</i>	53
<i>Kockázatok mérése</i>	53
<i>Kockázatok nyomon követés / limit beállítás</i>	54
<i>Kockázatok elemzése és tanácsadás</i>	54
<i>Kockázati válasz</i>	55
Működési kockázatok tőkekövetelménye	55
<i>Megközelítés</i>	55
<i>A tőkeszükséglet kiszámítása</i>	56

VII. fejezet – ALM kockázat

Az ALM kockázat kezelése	57
<i>Meghatározás</i>	57

<i>Az ALM kockázatkezelésre vonatkozó szabályozás</i>	57
<i>Az ALM kockázatkezelés folyamata</i>	58
<i>Észlelés és azonosítás</i>	58
<i>Mérés</i>	58
<i>Elemzés és tanácsadás</i>	60
<i>Jelentés</i>	60
<i>Válaszadás</i>	61

VIII. fejezet – Likviditási kockázat

<i>A likviditási kockázat kezelése</i>	62
<i>Meghatározás</i>	62
<i>A likviditási kockázatkezelés hatóköre a KBC Csoportban</i>	62
<i>A likviditási kockázatkezelés irányítása a KBC Csoportban</i>	63
<i>A likviditási kockázatkezelésben résztvevő legfontosabb szereplők</i>	64
<i>A likviditási kockázatkezelés folyamata</i>	65
<i>Észlelés és azonosítás</i>	65
<i>Mérés</i>	65
<i>Nyomon követés és limit beállítások</i>	66
<i>Elemzés és tanácsadás</i>	66
<i>Jelentés</i>	66
<i>Válaszadás</i>	66

IX. fejezet – Függelék

<i>Függelék</i>	67
<i>Rövidítések listája</i>	67
<i>A konszolidáció köre és részesedések</i>	68
<i>Tőke megfelelés K&H Csoporttagonként</i>	70
<i>K&H Bank hitelezési portfóliójának részletes bontása</i>	71
<i>A hitelveszteségekre képzett tartalékok által érintett hitelportfólió részletes bontása</i>	74

Ábrajegyzék

Ábra 1: Bázel II tőkeszabályozás	7
Ábra 2: K&H Csoport funkcionális struktúrája	12
Ábra 3: KBC Csoport irányítási szerkezete	18
Ábra 4: Kockázatkezelési Igazgatóság felépítése	24
Ábra 5: Kockázatkezelés körfolyamata	27
Ábra 6: Működési kockázat definíciójának sematikus ábrája	48
Ábra 7: Működési kockázatok irányítási modellje a KBC Csoportban	50

Táblázatjegyzék

Táblázat 1: K&H Lízingcsoport szerkezete	10
Táblázat 2: K&H Csoport teljes konszolidációjába tartozó cégek	11
Táblázat 3: Szavatoló tőke összetevői (K&H Csoport)	15
Táblázat 4: Tőke megfelelés az 1-es pillér alatt (K&H Csoport)	16
Táblázat 5: Hitelezési portfólió eszközosztályonként (K&H Csoport)	35
Táblázat 6: Értékhelyesbítések és céltartalékok alakulása az év során	38
Táblázat 7: Értékhelyesbítésekkel és céltartalékokkal érintett hitelezési portfólió eszközosztályonként (K&H Csoport)	38
Táblázat 8: Értékhelyesbítésekkel és céltartalékokkal érintett hitelezési portfólió szektoronként (K&H Csoport)	39
Táblázat 9: Értékhelyesbítésekkel és céltartalékokkal érintett hitelezési portfólió földrészenként (K&H Csoport)	39
Táblázat 10: Hitelkockázatok tőkekövetelménye (K&H Csoport)	40
Táblázat 11: Hitelezési portfólió tőkekövetelménye eszközosztályonként (K&H Csoport)	40
Táblázat 12: Partner hitelkockázat tőkekövetelménye (K&H Csoport)	41
Táblázat 13: Partner hitelkockázat földrészenként (K&H Csoport)	41
Táblázat 14: Partner hitelkockázat lejárat szerint (K&H Csoport)	41
Táblázat 15: Partner hitelkockázat szektoronként (K&H Csoport)	42
Táblázat 16: Hitelkockázat enyhítés eszközosztályonként (K&H Csoport)	43
Táblázat 17: Piaci kockázatok tőkekövetelménye	47
Táblázat 18: Működési kockázatok tőkekövetelménye (K&H Csoport)	56
Táblázat 19: Banki könyvi pozíciók terhelési teszt eredményei	59
Táblázat 20: Konszolidációs kör és részesedések (1. rész)	68
Táblázat 21: Konszolidációs kör és részesedések (2. rész)	69
Táblázat 22: Tőkekövetelmény K&H Csoporttagonként	70
Táblázat 23: Tőke megfelelés K&H Csoporttagonként	70
Táblázat 24: Hitelezési portfólió lejárat és eszközosztály szerinti bontásban (K&H Csoport)	71
Táblázat 25: Hitelezési portfólió földrész és eszközosztály szerinti bontásban (K&H Csoport)	71
Táblázat 26: Hitelezési portfólió ország és eszközosztály szerinti bontásban (K&H Csoport)	72
Táblázat 27: Hitelezési portfólió szektor és eszközosztály szerinti bontásban (K&H Csoport)	73
Táblázat 28: Értékhelyesbítésekkel és céltartalékkal érintett hitelezési portfólió bontása szektor és eszközkategória szerint (K&H Csoport) – eredeti kitétség a hitelkonverziós tényezők előtt	74
Táblázat 29: Értékhelyesbítésekkel és céltartalékkal érintett hitelezési portfólió bontása szektor és eszközkategória szerint (K&H Csoport) – értékhelyesbítések és céltartalékok	75

I. fejezet – Háttér információ

Bevezetés

A Bázel II rendszer felépítése

A Bázel II-es Tőkeegyezmény egy nemzetközi kezdeményezés, amelynek célja, hogy egy kockázatérékenyebb keretet hozzon létre a szavatoló tőke kiszámításához szükséges kockázatértékeléshez, azaz azon minimum tőkeszükséglet meghatározásához, amellyel egy pénzügyi intézménynek rendelkeznie kell. Emellett az is a cél, hogy az intézményeken belül összehangolásra kerüljön a tényleges kockázatértékelés a szavatoló tőke értékelésével, megengedve különböző belső kockázati modellek alkalmazását.

A Bázel II célja, hogy javítsa a pénzügyi rendszer szilárdságát és megbízhatóságát azáltal, hogy szorosabban összekapcsolja a tőkeszükségletet a kockázattal és egy előretekintőbb tőkegazdálkodási megközelítésre ösztönöz. A Bázel II részletesen ismerteti azon minimumkövetelményeket, amelyek biztosítják a belső értékelés koncepcionális megbízhatóságát és teljességét.

A Bázel II-vel a Bázeli Bizottság felhagyott az 1988-as Tőkeegyezmény „egy kaptafás” megközelítésével a minimum szavatoló tőkekövetelmény kiszámítási módszerének tekintetében és bevezetett egy három pilléren alapuló koncepciót, amely arra törekszik, hogy összehangolja a szabályozói előírásokat a kockázatkezelés gazdasági alapelveivel.

A Bázel II szabályozás három pilléren nyugszik:

- Az 1. pillér meghatározza a szabályozói/felügyeleti minimális tőkekövetelményt a hitelezési kockázat, a piaci kockázat és a működési kockázat mérésére vonatkozó szabályok és rendelkezések előírásával. Ezt a tőkeigényt szabályozói saját tőkéből kell fedezni.
- A 2. pillér a bank kockázataihoz kapcsolódó tőke-megfelelőségének belső értékelési folyamatával (Internal Capital Adequacy Assessment Process, ICAAP) foglalkozik. A 2. pillér emellett bevezeti a felügyeleti felülvizsgálati és értékelési folyamatot (Supervisory Review and Evaluation Process, SREP) is, amely keretében a szabályozók értékelik a hitelintézetek belső tőke-megfelelőségét.
- A 3. pillér a minimum közzétételi követelményekre összpontosít, azokat a fő információkat lefedve, amelyek egy hitelintézet tőke-megfelelőségének értékeléséhez szükségesek, ideértve a kockázatkezelést és tőkegazdálkodást.

Bázel II tőkeszabályozás		
1. pillér Minimális tőkekövetelmények	2. pillér Felügyeleti ellenőrzési folyamat	3. pillér Piaci közzététel
<ul style="list-style-type: none">▶ Különböző megközelítések és minimális követelmények▶ Hitelkockázat▶ Működési kockázat▶ Piaci kockázat	<ul style="list-style-type: none">▶ A bank belső tőke-megfelelőségi értékelésével (ICAAP) foglalkozik▶ Figyelembe vesz további kockázatokat is▶ Tőketartalékok és célkitűzések	<ul style="list-style-type: none">▶ Rendszeres közzététel a piac számára, a tőke-megfelelés és a kockázatkezelés minőségi és mennyiségi szempontjait egyaránt lefedve

Ábra 1: Bázel II tőkeszabályozás

A dokumentum által lefedett témák köre

Ez a dokumentum tartalmazza azon közzététel összetevőit, amelyet a Bázel II szabályozás harmadik pillére, illetve a vonatkozó EU direktíva rendelkezései, valamint azok a magyar jogrendszerbe történő átültetése ír elő a pénzügyi intézetek számára. Következésképpen, ebben a beszámolóban a K&H feltárja

az 1. pillérben szereplő különböző kockázatformák meghatározását, valamint e kockázatok kezelését és a tőkegazdálkodást a vonatkozó 3. pillér szabályainak megfelelően. A dokumentum az alábbiak szerint került összeállításra.

Elsőként rövid áttekintést nyújt arra vonatkozóan, hogy a K&H miképpen teljesíti a közzétételi előírásokat. Ezután a dokumentum átfogó képet ad a K&H Csoport szerkezetéről jogi és szervezeti szempontokból.

Második lépésként, e közzététel célja, hogy betekintést nyújtson a KBC Csoport (és így a K&H-ban is érvényes) átfogó kockázatkezelési és tőkegazdálkodási stratégiájába, és abba, hogy a K&H miképpen veti össze a kockázatokot a megfelelő tőkeszinttel; majd a dokumentum részletesen ismerteti a K&H Csoport tőkeszerkezetét. Emellett áttekintést nyújt a K&H tőkemegfeleléséről és tőkeellátottságáról is.

A harmadik fő fejezet a K&H Csoportban alkalmazott kockázatirányítás és kockázatkezelés leírásával foglalkozik, és részletezi az érintett szervezeti egységek és bizottságok feladatait és felelősségét.

Végül, a dokumentum konkrétan foglalkozik a hitel-, piaci és működési kockázattal és meghatározza a kockázatkezelés keretét, a nyomon követési folyamatot és fő kockázatenyhítési kezdeményezéseket e konkrét kockázatformák tekintetében. Ez a közzététel kiegészül még a likviditási és eszköz-forrás gazdálkodási kockázatok kezelésével foglalkozó fejezetekkel.

Megjegyzendő azonban, hogy jelen közzététel nem tér ki egészében likviditási kérdésekre. Mindemellett, a kockázat- és likviditáskezelésre és a tőkegazdálkodásra vonatkozó további részletek és közzétételek a nemzetközi pénzügyi beszámolási szabványoknak (Internal Financial Reporting Standards, IFRS) megfelelően készített éves beszámolóban található.

Közzétételi követelmények a K&H-ban

A K&H elkötelezte magát a 2006/48/EK irányelvben és a magyar törvényekben meghatározott 3. pillér szerinti követelményeknek való megfelelés iránt. A Hpt.¹ 137/A cikkében meghatározott közzétételi előírásoknak való megfelelés céljából a K&H egy külön erre a célra szánt dokumentumot készít „*Kockázati Jelentés*” formájában, a 234/2007. sz. Kormányrendeletben előírt tartalommal.

Közzétételi alapelvek

Általános kommunikációs politikájával összhangban, a K&H igyekszik a lehető legnyíltabban kommunikálni a piaccal kockázati kitettségéről. Ezért a K&H az „*Éves Jelentés*” egy külön fejezetében – és még részletesebben e dokumentumban – a K&H-ban folyó kockázatkezelésre vonatkozó információkat hoz nyilvánosságra.

E specifikus 3. pillér szerinti dokumentum a Tőkekövetelmény Direktívában (Capital Requirements Directive, CRD), és annak a magyar törvényekbe átültetett változatában meghatározott közzétételi előírásoknak megfelelően került összeállításra; és célja, hogy a lehető legteljesebben kielégítse a piac igényeit. A K&H úgy véli, hogy az Direktíva XII. függelékében meghatározott közzétételi követelmények se nem magánjellegűek, se nem bizalmasak.

Azonban a K&H tartózkodhat az EU irányelvben felsorolt egy vagy több közzétételtől, ha a K&H úgy ítéli meg, hogy az adott közzététel által közvetített információ – a CRD XII. függeléké 1. részének 1. bekezdésében (és a magyar törvényekben) meghatározott ismérvek fényében – nem tekinthető lényegesnek.

Továbbá, e konkrét 3. pillér szerinti jelentés csak a K&H vonatkozásában lényegesnek ítélt követelményeket fedi le. Következésképpen, hogy a piac számára lényeges információra lehessen koncentrálni, a K&H vonatkozásában nem releváns előírások nincsenek említve e dokumentumban.

¹ 1996. évi CXII. számú törvény a "hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról" (Hpt.)

Azonban, a K&H figyelmet fordít ügyfelei jogos igényeire és érdeklődésére, és – ha az helyénvaló – felülvizsgálja ez irányú politikáját.

Mivel a 3. pillér szerinti közzétételeket a piac céljaira szánták, a K&H célja, hogy kövesse a jövőben kialakuló egészséges piaci gyakorlatot, és következőképpen, fontolóra fogja venni – amikor az időszerű – a közzétett információk szintjének kibővítését és, szükség esetén, felülvizsgálja eredeti hivatalos politikáját a 3. pillér szerinti közzétételek tekintetében.

Mindamellet a Bank fel fogja tárnai a törvény szerint magánjellegűnek és bizalmasnak tekintett információ közzétételétől való tartózkodásának tényét és okát, és fel fog fedni minden olyan kapcsolódó információt, ami nem tekinthető magánjellegűnek vagy bizalmasnak.

A közzététel gyakorisága és helye

A K&H évente egyszer tesz közzé „Kockázati Jelentés”-t, az „Éves Jelentés” jóváhagyásától számított 15 (tizenöt) napon belül. Ez a sajátos 3. pillér szerinti dokumentum magyar (és angol) nyelven egyaránt elérhető a K&H céges honlapján (www.kh.hu). A „Kockázati Jelentés” a pénzügyi év utolsó napjára mint mérlegforduló napra készül, az „Éves Jelentés”-hez hasonlóan. A jelentésnek K&H céges honlapján történő megjelentetésével egyidejűleg a Bank a PSZÁF-nak is megküldi a „Kockázati Jelentés”-t, amelyet a felügyelet is közzétehet saját honlapján.

A „Kockázati Jelentés” évenként kerül frissítésre. A minőségi információ közzététele az előző év végi állapoton alapul. Következőképpen, a K&H következő 3. pillér szerinti közzététele, a 2010-es pénzügyi év vonatkozásában, 2011. április végével várható.

Azonban – a piaci igényektől függően – a K&H dönthet a gyakoribb frissítés mellett, és szándékában állhat a 3. pillér szerinti mennyiségi közzétételek gyakoriságának összehangolása a negyedéves vagy féléves pénzügyi beszámolók és/vagy Egységes Beszámolók (Common Reporting, COREP) készítésének gyakoriságával.

A közzététel tartalma

A K&H úgy értékeli, hogy a CRD-ben meghatározott kötelező 3. pillér szerinti közzétételek elegendőek a K&H kockázati jellemzőinek és tőke-megfelelőségi helyzetének megvilágítására. A K&H – a kezdeti szakaszban – csak CRD XII. függelékében és annak a magyar törvényekbe átültetett változatában (234/2007 sz. Kormányrendelet) meghatározott információkat teszi közzé elsődlegesen.

A megadott információ egy része megegyezik a magyar számviteli szabványok által előírt információval, és amely az „Éves Jelentés” megfelelő fejezeteiben is megtalálható. A 3. pillér szerinti közzétételi követelmények által előírt – és a magyar számviteli szabványok céljából már közzétett – információt és adatokat jelen dokumentumban megismétlésre kerül, így biztosítva a közzétételek teljességét és azok könnyű hozzáférhetőségét, továbbá a dokumentum olvashatóságát.

A 3. pillér szerinti közzétételek által előírt információt és adatokat a K&H a pénzügyi beszámolóknál alkalmazotthoz hasonló ellenőrzés és felülvizsgálat alá veti, a külső könyvvizsgáló általi ellenőrzés kivételével. Így a Bank ellenőrzi a közzétételek egyezőségét az egyéb meglévő kockázati jelentések tartalmával, és végső felülvizsgálat és minőségbiztosítás céljából a felső vezetés számára is bemutatásra, illetve jóváhagyásra került.

A közzététel terjedelme

A jelen „Konszolidált kockázati Jelentés” a K&H Csoportra vonatkozóan konszolidált alapon készült. E „Konszolidált kockázati Jelentés” 2009. december 31-ére vonatkozó, a könyvvizsgáló által az „Éves Jelentés” készítése során ellenőrzött információkat illetve adatokat tartalmaz.

Jogi és szervezeti felépítés

A K&H Csoport nem csak egy általános kereskedelmi bank és a magyar piac egyik meghatározó szereplője, hanem egyben a KBC Nemzetközi Bank és Biztosító Csoport része is. Mint ilyen, a K&H tevékenysége egy széles tartományt ölel át, ideértve a lakossági, vállalati és a professzionális pénzügyi szegmenseket.

Jogi felépítés

A Kereskedelmi és Hitelbank Bank Zrt. (K&H Bank) egy, a Magyar Köztársaságban bejegyzett korlátolt felelősségű társaság. A K&H Bank és leányvállalatai (együttesen mint K&H Csoport kerül említésre a továbbiakban) a banki szolgáltatások teljes körét nyújtják egy – több mint 230 fiókból álló – országos hálózaton keresztül. A K&H Bank az ABN AMRO Magyar Bank Rt. (ABN AMRO Hungary) jogutódja.

A K&H Bank Zrt. anyavállalata a KBC Bank N.V. (Belgium), mint egyedüli részvényes. A KBC Bank 2001 óta többségi tulajdonos. A végső anyavállalat a KBC Group N.V. holdingtársaság, amely egyben a KBC Insurance N.V. – a K&H Biztosító anyavállalatának – tulajdonosa is. Ezért, a K&H Biztosító nem tagja a K&H Csoportnak (maga a K&H Bank nem rendelkezik részesedéssel a biztosítótársaságban), bár a K&H Bank és a K&H Biztosító tevékenysége számos ponton összefonódik (pl. irányítás, stratégia, értékesítési csatornák, stb.). A K&H Csoport többi vállalata a K&H Bank közvetlen vagy közvetett leányvállalata.

A K&H Csoport szerkezete

A K&H Csoport a következő három fő részre bontható:

- Bank
- Lízingcsoport
- egyéb leányvállalatok

A K&H Csoport „Lízingcsoportja” 10 jogi személyt foglal magában. A csoport legnagyobb vállalata a K&H Pannonlízing Zrt. A tagvállalatok integrálása és tevékenységük optimalizálása eredményeképpen, a következő üzletágak tekinthetők aktívnek 2002. április óta (azaz azon vállalatok, amelyek várhatóan növelik a Lízingcsoport portfólióját)²:

A K&H Lízingcsoport szerkezete		
Vállalat	Fő tevékenység	Üzletág
K&H Pannonlízing Zrt.	Hitelezés, pénzügyi lízing	Autó, teherautó
K&H Autófinanszírozó Zrt.	Pénzügyi lízing	Autó, teherautó
K&H Autópark Kft.	Operatív lízing, flottakezelés (tartós bérlet)	Autó, teherautó
K&H Eszközfinanszírozó Zrt.	Pénzügyi lízing	Egyéb eszközök
K&H Eszközlízing Kft.	Operatív lízing (tartós bérlet)	Egyéb eszközök
K&H Ingatlanlízing Zrt.	Pénzügyi lízing	Ingatlan
K&H Alkusz Kft.	Biztosítási alkuszi tevékenység	Alkuzsi tevékenység
<i>K&H Lízingház Zrt.</i>	<i>Operatív lízing</i>	<i>Egyéb eszközök</i>
<i>K&H Lízing Zrt.</i>	<i>Pénzügyi lízing</i>	<i>Autó, teherautó</i>
<i>K&H Lízingadminisztrációs Zrt. v.a.</i>	<i>Alvó</i>	<i>Szolgáltatás</i>

Táblázat 1: K&H Lízingcsoport szerkezete

² A Lízingcsoportban szürke és dőlt betűvel jelzett vállalatok passzívok. E vállalatok nem kötnek új szerződéseket; portfóliójuk a következő néhány év folyamán fokozatosan kifut, és vagy összeolvadnak egy aktív vállalattal, vagy felszámolásra kerülnek (mivel nincs „élő” portfóliójuk). E passzív vállalatok súlya a Lízingcsoport teljes portfólióján belül 0,02% alá csökkent.

A K&H Csoport esetében az „egyéb leányvállalatok” között vannak olyan cégek, amelyek nem végeznek semmilyen hitelezési tevékenységet, ennek ellenére rendelkeznek bizonyos kockázattal súlyozott eszközökkel (Risk Weighted Assets, RWA), amelyek egyéb eszközökből származnak. E leányvállalatok közé a következők tartoznak:

- K&H Befektetési Alapkezelő Zrt.
- K&H Equities Zrt.
- K&H Csoportszolgáltató Kft.
- Kvantum Követeléskezelő és Befektetési Rt. v.a. (végelszámolás alatt)

Össességében, a következő vállalatok tartoztak a teljes konszolidáció körébe évvégével:

A K&H Csoport teljes konszolidációjába tartozó cégek				
Vállalat	Tulajdonos (közvetlen befektetés, millió Ft)	Tervet készítő egység?	Tevékenység	Hpt. szerinti besorolás
K&H Bank Zrt.	KBC Bank N.V. (Belgium, 100,00%)	igen	aktív	PIBB ³
K&H Befektetési Alapkezelő Zrt.	K&H Bank Zrt. (100,00%, 850,0)	igen	aktív	PIBB
K&H Faktor Zrt.	K&H Bank Zrt. (100,00%, 250,0)	igen	aktív	PIBB
K&H Equities Zrt.	K&H Bank Zrt. (100,00%, 25121,6)	igen	aktív	egyéb
K&H Csoportszolgáltató Kft.	K&H Bank Zrt. (100,00%, 60,0)	igen	aktív	kiegészítő
Kvantum Követeléskezelő és Befektetési Rt. v.a.	K&H Bank Zrt. (100,00%, 351,1)	igen	végelszámolás alatt	egyéb
K&H Pannonlízings Zrt.	K&H Bank Zrt. (100,00%, 1784,9)	igen	aktív	PIBB
K&H Autópark Kft.	K&H Pannonlízings Zrt. (100,00%, 10,0)	igen	aktív	operatív lízing
K&H Autófinanszírozó Zrt.	K&H Pannonlízings Zrt. (100,00%, 50,0)	igen	aktív	PIBB
K&H Alkusz Kft.*	K&H Pannonlízings Zrt. (100,00%, 22,9)	igen	aktív	egyéb
K&H Lízings Zrt.	K&H Pannonlízings Zrt. (100,00%, 50,0)	igen	aktív	PIBB
K&H Ingatlanlízings Zrt.	K&H Pannonlízings Zrt. (100,00%, 50,0)	igen	aktív	PIBB
K&H Lízingadminisztrációs Zrt. v.a.	K&H Pannonlízings Zrt. (100,00%, 32,0)	igen	végelszámolás alatt	egyéb
K&H Eszközfinanszírozó Zrt.	K&H Lízingadminisztrációs Zrt. (100,00%, 100,0)	igen	aktív	PIBB
K&H Eszközlízings Kft.	K&H Lízingadminisztrációs Zrt. (100,00%, 50,0)	igen	aktív	operatív lízing
K&H Lízingház Zrt.	K&H Lízingadminisztrációs Zrt. (100,00%, 20,0)	igen	aktív	operatív lízing

Megjegyzés: K&H Lízingcsoportba tartozó K&H Alkusz Kft. nem része a teljes konszolidációnak HAS szerint, csak IFRS szerint.

Táblázat 2: K&H Csoport teljes konszolidációjába tartozó cégek

További részletek a konszolidációba tartozó vállalatok köréről és a K&H Bank egyéb részesedéseiről a [függelékben](#) található.

Mivel a K&H Csoport tartozik jelen „Konszolidált kockázati jelentés” körébe, így a dokumentumban a továbbiakban feltüntetett számok a teljes K&H Csoport kitettséget mutatják konszolidált alapon.

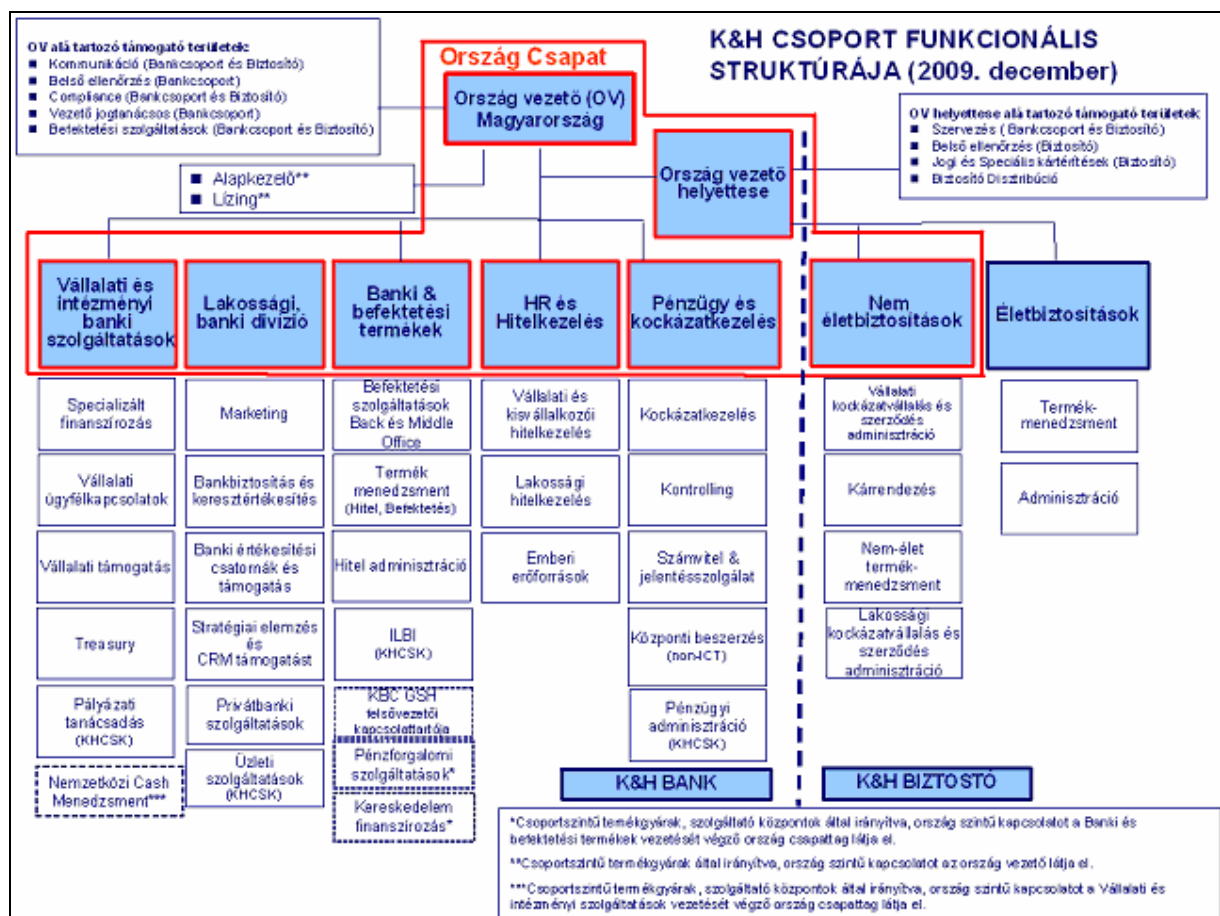
³ A „PIBB” a hitelintézeteket, pénzügyi vállalkozásokat, befektetési cégeket és biztosítótársaságokat foglalja magában.

Szervezeti felépítés

A szervezeti felépítés a „Next Project” 2007. januári megvalósítása nyomán változott. Ez a projekt nem érintette a KBC Csoport és annak tagjainak jogi felépítését, viszont megreformálta a KBC Csoport szervezeti felépítését (ideértve a K&H Csoportot is), ami négy alapelven alapult:

- Az „értékesítés” középpontba helyezése, hogy teret biztosítson a jövőbeni versenyelőnyöknek és a helyi földrajzi területeken működő lakossági banki terület, a hálózaton alapuló privát banki és a biztosítási tevékenység egyetlen üzleti egységbe történő integrálásának, ami e versenyelőny gerincét fogja alkotni.
- A csoport nemzetközi vetületének megerősítése és a „belgiumi tevékenység” határozott leválasztása a „központi” funkciókról, e célkitűzések elérésének biztosítására.
- A teljesítmény egyértelmű számon kérhetőségének átadása az üzleti egységeknek, eközben biztosítva a Csoportszabványok szigorú betartását és a hatékony Csoportirányítást.
- Az ún. „lean processing” fokozása, kihasználva a csoportméretből adódó előnyöket oly módon, hogy a termelő tevékenységeket termékgyárakba, a támogató tevékenységeket pedig közösen használt szolgáltatásokba csoportosulnak.

A K&H Csoport év végi funkcionális felépítését az alábbi ábra illusztrálja.

Ábra 2: K&H Csoport funkcionális struktúrája

II. fejezet – Tőkemegfelelés

Csoport kockázati és tőkestratégiák

E fejezet rövid áttekintést nyújt a KBC Csoportban érvényes általános tőkegazdálkodási és kockázatkezelési stratégiákról. Ezen alapvető elvek a KBC Csoport egészében alkalmazásra kerültek, és általános keretet biztosítanak a KBC Csoporttagok, és így a K&H Csoport vezetői döntéseihez is.

Kockázati politika

A KBC Csoport a kockázat és a kockázatkezelés tekintetében képviselt alapvető hozzáállása alapján közelítette meg a legfőbb kérdéseket és határozta meg az általános stratégiai feltételeket a szervezet számára. Ebből kifolyólag, az egész csoportra kiterjedő stratégiát és politikát alakított ki a kockázat és a tőke tekintetében.

A KBC Csoportban a következő magas szintű politikák alkotják a kockázati stratégia alapját:

- Egy olyan környezet fenntartása, amelyben az összes jelentős és lényeges kockázat azonosításra, értékelésre, szabályozásra, kezelésre, jelentésre és nyomon követésre kerül.
- A kockázatvállalási tevékenységek független felügyelet általi irányítása világosan meghatározott felelőségekkel és számon kérhetőséggel.
- Egy nyílt kockázati kultúra követése, amely célja, hogy hatékonyan elősegítse az időben történő kockázatenyhítést.
- A kockázat-jövedelem arányának magas színvonalú szabályozott módon történő optimalizálása.

Tőkepolitika

A KBC Csoport fent említett kockázati politikáit kiegészítő tőkestratégiája a következőket foglalja magában:

- Tartós érték létrehozása a részvényesek számára, ami a KBC Csoport tőkéjének leghatékonyabb felhasználását jelenti, amely a vállalt kockázatok mellett maximális megtérülést hoz és elkerüli a túlzott mértékű holttőkét.
- A szabályozók és a minősítő ügynökségek által a KBC Csoport tőkealapjára meghatározott korlátozások betartása.
- A tőkemegfelelés fenntartása, egyúttal figyelembe véve a KBC Csoport egy éven túlnyúló üzleti fejlődésének kilátásait, a stratégiai üzleti és tőketervezési folyamat szerves részeként.
- A KBC Csoport tőkésítetttségének mindenkorli biztosítása az összes lényeges kockázat fedezése céljából egy kitűzött, magas tőke-ellátottsági szintig.

A kockázatkezelés alapjai

A fenti politikákkal összhangban az alábbi alapelvek alkotják a KBC Csoport kockázatkezelésének alapját:

- Egyetlen, következetes megközelítést kell alkalmazni az érték- és kockázatkezelésre és a tőkegazdálkodásra a csoporton belül
- Egyetlen globális kockázatirányítási modell vonatkozik az összes vállalatra az arányossági elv betartásával
- Az érték- és kockázatkezelés tanácsadói, támogatási és nyomon követési feladatokkal megbízott területként, az üzleti területektől függetlenül működik
- A KBC Csoport új kockázatkezelési módszereket vezet be, mielőtt azok ágazati szabvánnyá válnak

Tőkeszerkezet

A K&H Csoport tőkéjének összege és minősége tekintetében számos különböző érdekelt fél – mint a szabályozók, részvényesek, adóhatóságok és a K&H vezetése – szabályokat, irányelveket és/vagy elvárásokat fogalmaz meg. E fejezetben ismertetjük a K&H a Bázel II első pillére szerinti rendelkezésre álló felügyeleti saját tőkéjét.

Tőkeszerkezet

A felügyeleti rendelkezésre álló szavatoló tőke (amelyre felügyeleti saját tőkeként is utalnak) alapvető (Tier 1) és járulékos (Tier 2) tőkére bomlik. Az alapvető tőkét elsősorban a részvénytőke, valamint a magyar törvények szerint elfogadható egyéb tőkepiaci papírok alkotják, az előírt negatív elemekkel csökkentve. A járulékos tőkét elsősorban a magyar törvények által elfogadott hibrid és a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok alkotják, az előírt negatív elemekkel csökkentve.

A teljes szavatoló tőke az alapvető és a járulékos tőke – egyéb levonásokkal csökkentett – összege. A K&H Csoport alapvető és járulékos tőkéjének részletes összetétele az alábbiakban látható.

A SZAVATOLÓ TŐKE ÖSSZETEVŐI	millió Ft
ALAPVETŐ TŐKE (TIER 1)	183 421
AZ ALAPVETŐ TŐKE POZITÍV ÖSSZETEVŐI	191 535
(1) Alapvető tőkeként elismert tőketételek	101 789
<i>Befizetett jegyzett tőke</i>	73 709
<i>Tőketartalék</i>	28 080
(2) Alapvető tőkeként elismert tartalékok	75 355
<i>Általános tartalék</i>	12 536
<i>Eredménytartalék</i>	62 819
<i>A lekötött tartalék alapvető tőkeként elismerhető része</i>	0
<i>Könyvvizsgáló által hitelesített mérleg szerinti eredmény</i>	0
(3) Alapvető tőkeként elismert általános kockázati tartalékok (mérlegfőösszeg 1,25%-áig)	14 391
<i>Általános kockázati céltartalékok</i>	17 132
<i>(-) Általános kockázati céltartalék adója</i>	-2 741
(4) Alapvető kölcsöntőke	0
AZ ALAPVETŐ TŐKE NEGATÍV ÖSSZETEVŐI	-8 114
<i>(-) Immateriális javak</i>	-8 114
<i>(-) Az alapvető kölcsöntőke limiten felüli része</i>	0
<i>(-) Kockázati céltartalék és értékvesztési hiány (az ált. kockázati céltartalék nélkül)</i>	0

JÁRULÉKOS TŐKE (TIER 2)	20 964
A JÁRULÉKOS TŐKE POZITÍV ÖSSZETEVŐI	20 964
<i>Az alapvető kölcsöntőke járulékos tőkeként elismerhető része</i>	0
<i>Értékelési tartalékok</i>	0
<i>IRB értékvesztési és céltartalék többlet</i>	0
<i>Járulékos kölcsöntőke</i>	0
<i>Alárendelt kölcsöntőke</i>	20 964
<i>Elsőbbségi részvények, amelyek megengedik a korábbi években ki nem fizetett, bejelentett és befizetett, még nem beváltott hozamok kifizetését nyereséges években</i>	0
<i>Részvényyé alakítható kötvények</i>	0
A JÁRULÉKOS TŐKE NEGATÍV ÖSSZETEVŐI	0
<i>(-) Az alárendelt kölcsöntőke és az elsőbbségi részvények – amelyek megengedik a korábbi években ki nem fizetett, bejelentett és befizetett, még nem beváltott hozamok kifizetését a nyereséges években – limitet meghaladó része</i>	0
<i>(-) A járulékos tőke limiten felüli része</i>	0

LEVONÁSOK A SZAVATOLÓ TŐKÉBŐL	-898
<i>(-) A PIBB-ekbe történő befektetések és tőkekölcsonök korlátozása miatt</i>	-887
<i>(-) IRB értékvesztés és céltartalék hiány, és IRB részesedéseken várható veszteség</i>	0

(-) Limittúllépések a befektetési korlátozások miatt	-11
(-) Limittúllépések a törvényi hitelezési limit miatt	0

A PÉNZÜGYI ÉS BEFEKTETÉSI SZOLGÁLTATÁSI TEVÉKENYSÉGEK FEDEZETÉUL SZOLGÁLÓ SZAVATOLÓ TŐKE	millió Ft
Szavatoló tőke (alapvető + járulékos) a levonások ELŐTT	204 385
Levonások a szavatoló tőkéből	-898
ebből: (-) Levonások az alapvető tőkéből	-810
ebből: (-) Levonások a járulékos tőkéből	-89
Szavatoló tőke (alapvető + járulékos) a levonások UTÁN	203 487
ebből ALAPVETŐ TŐKE a levonások után	182 611
ebből JÁRULÉKOS TŐKE a levonások után	20 875

Táblázat 3: Szavatoló tőke összetevői (K&H Csoport)

Tőkeellátottság

Ez a rész a K&H Csoport tőkeellátottsági kockázatával foglalkozik. A tőkeellátottsági kockázat annak a kockázata, hogy pénzügyi tőkealapja esetleg egy elfogadható szint alá csökken. A gyakorlatban ez a tőkeellátottságnak a szabályozó/felügyelet által előírt és a társaság érdekelt felei által meghatározott belső tőkeellátottsági mutatóval történő összevetését kívánja.

A K&H Csoport tőkeellátottsága

A magyar törvények szerint a K&H Csoportnak egy, a kockázattal súlyozott eszközök 8%-át meghaladó minimum szavatoló tőké szinttel kell rendelkeznie. Azonban, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (PSZÁF) 2007 második felétől a hitelezési kockázat tekintetében 9%-os minimum tőke-megfelelési szintet írt elő, tekintettel a Csoport nagyfokú növekedési terveire.

A Csoport ezt a kiegészítő előírást is figyelembe veszi részletes költségvetése tervezése, illetve készítése során, és további tartalékokat képez, hogy elegendő szavatoló tőkével rendelkezzen a forint esetleges gyengülése vagy más váratlan piaci események esetére. A Csoport havonta jelenti a PSZÁF-nak a tőke-megfelelési helyzetét, és havi előrejelzéseket is készít a Bank Eszköz- és Forrásgazdálkodási Bizottságának (Asset-Liability Committee, ALCO). Szükség esetén a Bank Vezetői Bizottsága (Executive Committee, EXCO) dönt a meghozandó szükséges lépésekről (pl. tőkeemelés, osztalékfizetés, stb.). Az alábbi táblázat áttekintést nyújt a Csoport tőkemegfeleléséről.

TŐKEMEGFELELÉS AZ 1. PILLÉR SZERINT	
KOCKÁZATTAL SÚLYOZOTT ESZKÖZÖK	millió Ft
Hitelkockázatok kockázattal súlyozott eszközei („sztenderd módszer”)	1 370 138
Piaci kockázatok kockázattal súlyozott eszközei („sztenderd módszer”)	33 492
Működési kockázatok kockázattal súlyozott eszközei („sztenderd módszer”)	180 206
Elszámolási / szállítási kockázatok kockázattal súlyozott eszközei	1 083
KOCKÁZATTAL SÚLYOZOTT ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	1 584 919

SZAVATOLÓ TŐKE KÖVETELMÉNY (az RWA 8%-a)	millió Ft
Hitelkockázatok tőkekövetelménye	109 611
Piaci kockázatok tőkekövetelménye	2 679
Működési kockázatok tőkekövetelménye	14 417
Elszámolási / szállítási kockázatok tőkekövetelménye	87
SZAVATOLÓ TŐKESZÜKSÉGLET ÖSSZESEN	126 794

RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ SZAVATOLÓ TŐKE	millió Ft
Alapvető tőke a levonások után	182 697
Járulékos tőke a levonások után	20 531
RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ SZAVATOLÓ TŐKE ÖSSZESEN	203 228

TÖKEMEGFELELÉS	millió Ft
Szavatoló tőke többlete	76 434
Hitelkockázatok fedezésére rendelkezésre álló szavatoló tőke	186 045

TÖKEELLÁTOTTSÁG	Arány
Tőke-megfelelési arány (szabályozói minimum: 8%)	12,82%
Alapvető tőke arány (szabályozói minimum: 4%)	11,53%
Hitelkockázatra számolt tőkeellátottság (szabályozói minimum: 9%)	13,58%

Táblázat 4: Tőkeemfelelés az 1-es pillér alatt (K&H Csoport)

Tőkeemfelelés részletes adatai található K&H Csoporttagonkénti bontásban a [függelékben](#).

Tőkeemfelelés a 2. pillér szerint

A Bázel II hárompilléres modellje és az új EU Direktíva (CRD) nagyobb hangsúlyt fektetnek a kockázatkezelésre amellet, hogy iránymutatást adnak a minimum tőkekövetelmények kiszámításához és szélesebb közzétételi követelményeket határoznak meg. Ily módon a pénzintézeteknek olyan belső eljárásokat és rendszereket kell kidolgozniuk, amelyek hosszú távon biztosítják a megfelelő tőkeforrások meglétét, kellő figyelmet fordítva minden lényeges kockázatra. A nemzetközi irodalomban ezen eljárásokra összességében belső tőkeemfelelés értékelési folyamatként (angol rövidítése: ICAAP) utalnak.

A belső számításokra alkalmazott módszer eltérhet – és többnyire el is tér – az EU Direktíva szabályozói/felügyeleti célokra meghatározott minimum tőkekövetelmény számítására alkalmazott módszerektől. Továbbá, a Bázel II 1. pillérje alá tartozó hitel-, piaci és működési kockázat szabályozói minimum tőkekövetelményen túl, az intézmények kötelesek a 2. pillér keretében az összes lényegesnek ítélt kockázatra is kiszámolni az elégséges tőkét belső folyamataik és módszerük szerint.

A KBC véleménye az ICAAP-ről

A KBC az ICAAP-et egy ideális lépcsőfoknak tekinti ahhoz, hogy az egész Csoportot fokozatosan egy magas fokú és megbízható kockázatkezelési eljárások irányába terelje. Ennek megfelelően a KBC az ICAAP-ra nem úgy tekint, mint egy külső, szabályozói teherre, hanem inkább egy, a fenti cél megvalósításában döntő szerepet játszó, eszközt lát benne. Emiatt a KBC Csoport fontosnak tartja, hogy egy jól megalapozott ICAAP megközelítéssel rendelkezzen.

Következésképpen egy többdimenziós megközelítést (idő, forgatókönyvek, stb.) alakított ki a pénzügyi szektor legjobb gyakorlatának megfelelően. A KBC 2007-ben kidolgozott egy, az egész csoportra kiterjedő ICAAP eljárást. Ez az eljárás belső modelleket alkalmaz a tőkekövetelmények, konkrétan a gazdasági tőke, mérésére⁴. Ez biztosítja a KBC kitűzött tőke-ellátottsági szintjét, amely a gazdasági értelemben vett nemteljesítés előre meghatározott megbízhatósági szintjéhez kapcsolódik.

Belső tőkeemfelelés értékelési folyamata a KBC Csoportban

A KBC ICAAP eljárása az aktuális és a jövőbeni tőkehelyzetet egyaránt értékeli. Az utóbbi értékeléséhez egy hároméves előrejelzést készít a szükséges és a rendelkezésre álló tőkére vonatkozóan egy olyan alapforgatókönyv szerint, ami figyelembe veszi a belső és a külső növekedést; amely kiegészül különböző alternatív forgatókönyvekkel. Emellett válság- és egyéb intézkedési tervek is készülnek, amelyek nehezebb körülmények között javíthatják a KBC tőkeellátottságát.

⁴ A gazdasági tőke fogalma annyiban tér el a szavatoló tőkétől, hogy a szavatoló tőke a szabályozók által előírt, fenntartani szükséges és kötelező minimum tőkeszint; míg a gazdasági tőke annak szükséges tőkének a legközelebbi becslése, amit a pénzintézetek belsőleg használnak saját kockázataik kezelésére és a szavatoló tőke fenntartási költségeinek felosztására a szervezet különböző egységein belül vagy tagjai között.

III. fejezet – Kockázatirányítás és kockázatkezelés a K&H-ban

Kockázatirányítás

A kockázatirányítás egy vállalat teljes irányítási folyamatának szerves részét képezi. Meghatározza a kockázatkezelés felállításához és működéséhez kapcsolódó szerepeket és felelőségeket.

Az erőteljes kockázatkezelés a szerepek és a felelőségek pontos meghatározását teszi szükségessé felállítására és működésére. A kockázatok szabályozásának módját össze kell hangolni az általános vállalatirányítási folyamattal. A hatékony kockázatkezelési eljárás léte – amely biztosítja, hogy az intézmény összes lényeges kockázatával foglalkozzon – a jó kockázatszabályozási gyakorlatban elengedhetetlen.

A KBC Csoportban érvényes érték- és kockázatkezelési szabályozási modell célja, hogy meghatározza a szervezeten belüli különböző testületek és személyek felelőségeit és feladatait annak szem előtt tartásával, hogy megfelelően biztosítsa az értékteremtés és a kapcsolódó – mind a banki és mind a biztosítási üzletágakban felmerülő – kockázatok kezelésének folyamatát.

Kockázatirányítási modell a K&H-ban

A K&H irányítási modellje meghatározza az értékteremtés és az összes kapcsolódó kockázat kezeléséhez szükséges felelőségeket és feladatokat. A K&H Csoport kockázatirányítási modellje – a KBC Csoport szabványaihoz hasonlóan – három szinten került kialakításra:

I. szint: Átfogó vállalati és kockázati bizottságok

Ezek a bizottságok összvállalati kockázatkezelésre és az egész K&H Csoport értékteremtésének és tőkefelelésének nyomon követésére koncentrálnak. Ezek az Igazgatótanács (Board of Directors, BoD), akit az Audit Bizottság (Audit Committee, AC) segít; a Vezetői Bizottság (Executive Committee, EXCO), az Országcsapat (Country Team, CT), az Eszköz- és Forrásgazdálkodási Bizottság (Asset-Liability Committee, ALCO) és a Krízisbizottság (Crisis Committee, CrisCo).

II. szint: Szakosodott kockázati bizottságok

Ezek a bizottságok arra koncentrálnak, hogy fenntartsanak egy, az egész K&H Csoportra kiterjedő keretet adott kockázatformára vagy tevékenységcsoportra, és figyelemmel kísérik a kapcsolódó kockázatkezelési folyamatot.

A Pénzügyi és Kockázatkezelési Igazgató (Chief Financial and Risk Officer, CFRO) elnöklése mellett a szakosodott kockázati bizottságok az üzletágvezetés és a helyi Érték- és Kockázatkezelés (Value and Risk Management, VRM) képviselőiből állnak.

Ezek Hitelkockázati Bizottság (Credit Risk Committee, CRC) és a Működési Kockázati Bizottság (Operational Risk Committee, ORC). A piaci kockázat irányítása KBC Csoport szinten került központosításra.

III. szint: Üzletágvezetői és tevékenység-specifikus bizottságok

Az üzletágvezetői és tevékenység-specifikus bizottságok viselik az elsődleges felelősséget az érték- és kockázatkezelésért. Az üzletágvezetés biztosítja, hogy az üzletághoz kapcsolódó kockázatkezelési keretek és irányelvek a politikákon és az eljárásokon keresztül beépüljön az üzletmenetbe. Tranzakcionális szintű kockázati modelleket kidolgozása is a feladatuk.

A helyi **Érték- és Kockázatkezelés (Value and Risk Management, VRM)** méri a kockázatokat, a szavatoló és a gazdasági tőkét és az értékképzést az összes üzletág számára, és megállapításait az üzletágvezetés felé továbbítja. Emellett felel a portfólió szintű modellek kidolgozásáért és karbantartásáért, valamint az összes modell (tranzakcionális és portfólió szintű modellek egyaránt) validálásáért. E tekintetben a K&H-n belül egyértelműen elkülönülnek a felelőségek, mivel a modelleket validálók személye különbözik azok megalkotóitól.

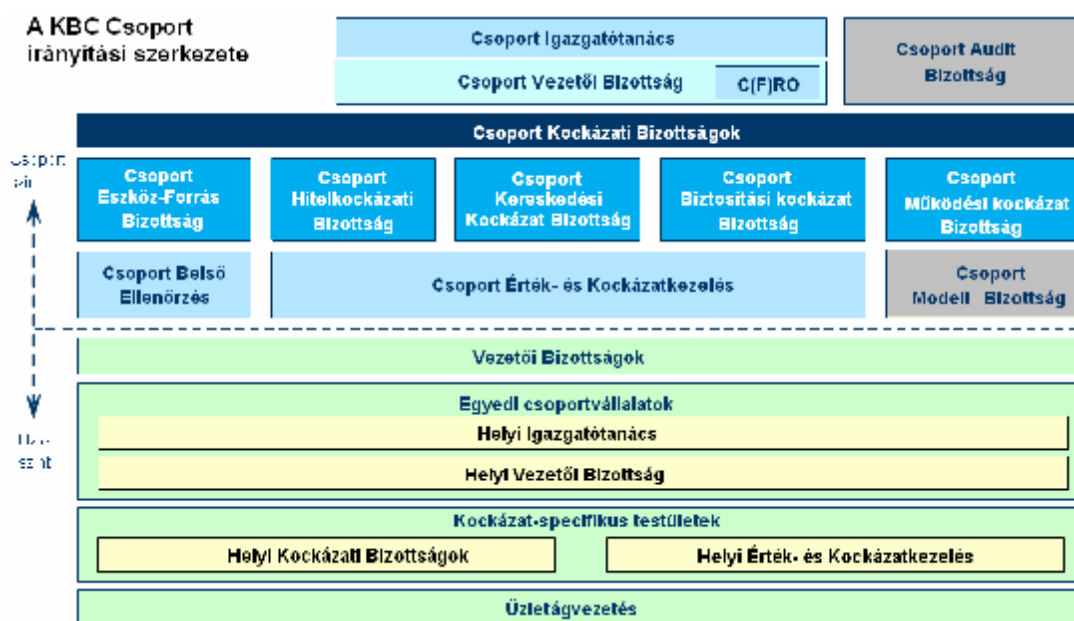
E három szinten túl más felek is részt vesznek a K&H Csoporton belüli kockázatirányításban.

A **Belső Ellenőrzési Főosztály (Internal Audit Department, IAD)** felel az ellenőrzések tervezéséért, és ellenőrzi a kockázatkezelési keret megfelelőségét a jogi és szabályozói előírásokkal, a kockázatkezelési rendszer hatékonyságát és eredményességét, valamint a kockázatkezelési keretnek és irányelveknek való megfelelést, továbbá azt, hogy az üzletágvezetés hogyan kezeli az e hivatalos kereten kívül eső kockázatokat.

A **KBC Csoport Modell Bizottsága (Group Model Committee, GMC)** a helyi szintű (így a K&H-ban is) független modell validátori egységek által összeállított jelentéseket használja fel arra, hogy döntsön a KBC Csoporton belül, így a K&H-ban kidolgozott és/vagy használt összes kockázati modell matematikai és működési kockázati szempontjainak (mint például a modellhasználat, modell monitoring, stb.) helyességéről.

Kockázatirányítási szerkezet a KBC Csoporton belül

A KBC Csoportban egy, a helyi Érték- és Kockázatkezelési osztályok által biztosított kettős beszámolási rendszer létezik: hierarchikus beszámolás a helyi Vezetői Bizottságnak a helyi kockázati bizottságokon keresztül, és funkcionális beszámolás a KBC Csoport Érték- és Kockázatkezelésén keresztül a KBC Csoport kockázati bizottságainak és tovább a KBC Csoport Vezetői Bizottsága felé. A KBC Csoport általános irányítási szerkezetét az alábbi ábra illusztrálja.

Ábra 3: KBC Csoport irányítási szerkezete

Teljes kockázatirányítási szerkezet a K&H-ban

A következőkben a K&H Csoport teljes irányítási szerkezete található részletesen.

I. szint: Átfogó vállalati és kockázati bizottságok

Az **Igazgatótanács (Board of Directors, BoD)** a Bank törvényes képviselője és a legmagasabb irányító testülete. Az Igazgatótanács tagjai csak természetes személyek lehetnek. Az Igazgatótanács nem állhat 5-nél kevesebb és 11-nél több főből, és őket az egyedüli részvényes nevezi ki. Az igazgatók közül legalább kettőnek a Bank alkalmazásában kell állnia. Az igazgatók közül kettőnek legalább egyéves magyarországi tartózkodási engedéllyel rendelkező magyar állampolgárságú cserezidens személynek kell lennie. A BoD választja meg saját elnökét és nevezi ki a Bank vezérigazgatóját.

A BoD felel a Bank hosszú távú stratégiájának meghatározásáért, illetve irányítja, és figyelemmel kíséri a Bank tevékenységét.

Az Igazgatótanács – alapesetben – évente négyszer ülésezik. Amikor azt a társaság érdekei megkívánják, további ülések összehívására kerül sor. A BoD ülése akkor határozatképes, ha a tagok több mint fele megjelent. A határozatok egyszerű többséggel kerülnek elfogadásra, azokat az eseteket kivéve, amikor a törvény legalább 80%-os szavazattöbbséget ír elő. A gyakorlatban a határozatok egyhangúlag kerülnek elfogadásra.

Az Igazgatótanácson belül két bizottságot állítottak fel: az Audit Bizottságot és az Illetmény Bizottságot.

Az **Audit Bizottság (Audit Committee, AC)** a Bank vezetésének, az Igazgatótanácsba delegált tagjainak, továbbá a K&H belső ellenőreinek és a részvényesek tárgyalási fóruma, ahol az ügyeket elégséges és hatékony információcsere útján tudják megvitatni. A bizottsági ülések jó lehetőséget teremtenek a résztvevők számára, hogy megvitassák az ellenőrzési tevékenységhez kapcsolódó kérdéseket és szükség szerint intézkedéseket hozzanak.

Az Audit Bizottság segítséget nyújt az Igazgatótanácsnak azáltal, hogy felügyeli – az Igazgatótanács nevében – az érvényben lévő belső szabályozási intézkedések és kockázatkezelés feddhetetlenségét, hatékonyságát és eredményességét, külön figyelmet fordítva a helyes pénzügyi jelentésekre, és felügyelve a társaság törvények és rendeletek betartását biztosító eljárásait.

Az **Illetménybizottság (Remuneration Committee, RC)** hagyja jóvá a Bank illetménypolitikáját, valamint a Bank felső vezetőinek fizetését. (A fizetésen kívüli egyéb juttatásokat a Bank illetménypolitikája szabályozza).

A K&H leányvállalatok (Csoporttagok) vezetése jogi értelemben független. Azonban, a közös Csoportstratégia betartását a K&H Igazgatótanács tagjainak az egyes leányvállalatok Felügyelő Bizottságaiban való részvétele biztosítja.

Az Igazgatótanács és az Audit Bizottság fontos szerepet játszik az értékteremtésben és a kockázatirányításban. A rendszeres beszámolás az Audit Bizottság felé biztosítja, hogy a teljes pénzügyi év folyamán az Igazgatótanács illetékes tagjai elegendő információt kapjanak.

A **Vezetői Bizottság (Executive Committee, EXCO)** a Bank működését szabályozó testület és a Bank felső vezetésének döntéshozó és tanácsadó fóruma. Ez egy végrehajtó testület, amely a Csoportstratégia összes üzleti szegmensben történő megvalósításáért felel.

A Vezetői Bizottság felel az érték- és kockázatkezelési stratégia megvalósításáért, körvonalazza a kockázatkezelési feladatok elvégzését elősegítő szerkezetet, és biztosítja az ehhez szükséges erőforrásokat. Sor került egy Pénzügyi Kockázati Igazgató kinevezésére a Vezetői Bizottságban, akit a kockázatkezelés és a belső szabályozási szerkezet felügyeletének konkrét feladatával bíztak meg. A

Vezetői Bizottság mindig tájékoztatást kap a korábban említett Kockázati Bizottságokban felvetett témákról az ülések jegyzőkönyvének ratifikálása útján.

A Vezetői Bizottság felel a Csoport irányításáért az Igazgatótanács által meghatározott általános stratégiának megfelelően. 2006. májusa óta a Vezető Bizottságnak 6 tagja van (korábban 5 tagja volt). Tagjait az Igazgatótanács nevezi ki.

Az **Eszköz- és Forrásgazdálkodási Bizottság (Asset-Liability Committee, ALCO)** egy olyan bizottság, amely a banki tevékenységből és – Piaci Kockázati Bizottsággal való egyesülése óta – a kereskedési könyvekből eredő (likviditási kockázat, kamatláb kockázat, stb.) kitettség nyomon követéséért és szabályozásáért, és e kitettségek kezelési módszertanának irányításáért felel. A bizottságot a Vezérigazgató elnököli.

A **Krisisbizottság (Crisis Committee, CrisCo)** feladata, hogy irányítsa a bank működését jelentősen fenyegető kockázati eseményekre (válság) való felkészülést, nyomon kövesse a kapcsolódó feladatok állapotát, és a válság tényleges bekövetkezésekor átvegye az irányítást, irányítsa a döntéshozatalt, valamint a belső és külső kommunikációt, továbbá utasításokat adjon és nyomon kövesse az adott válsághelyzetben követendő egyedi Üzletmenet-folytonossági Eljárások (Business Continuity Process, BCP) végrehajtását. A bizottságot az Üzemeltetési Vezető elnököli.

II. szint: Szakosodott kockázati bizottságok

- **Hitelkockázati Bizottság (Credit Risk Committee, CRC).** A bizottság fő célja, hogy felügyelje a Bank és a Bankcsoport teljes hitel-kockázatvállalásának (partner, adós, kibocsátó és ország-kockázat) általános módszerét és portfóliókérdéseit. A CRC-t a Bank Pénzügyi és Kockázati Igazgatója (CFRO) elnököli.
- A **Működési Kockázati Bizottság (Operational Risk Committee, ORC)** a piaci és hitelkockázatoktól eltérő összes egyéb kockázat (nem megfelelő eljárások, rendszerek, emberek, és külső események miatt bekövetkező) nyomon követéséért és szabályozásáért, valamint az ezen kockázatok kezelési módjának K&H Csoporton belüli irányításáért felel. A bizottságot a Pénzügyi és Kockázati Igazgató (CFRO) elnököli. Létezik egy országos szintű ORC és több, üzletág szintű al-ORC.

III. szint: Üzletágvezetői és tevékenység-specifikus bizottságok

- **Lakossági Hitelbizottság (LHB; angolul: Retail Credit Committee, RCC).** Ez a bizottság felel a maximum 100 millió Ft összes kitettséget jelentő lakossági hitelügyletek jóváhagyásáért (a küszöb magasabb kockázat esetén alacsonyabb). Az RCC-t a Lakossági Hitelkezelési Vezető elnököli.
- **Országos Hitelbizottság (OHB; angolul: National Credit Committee, NCC).** Ez a bizottság felel a maximum 30 millió euró összes Csoport kitettséget jelentő vállalati és KKV hitelügyletek jóváhagyásáért (a küszöb magasabb kockázat esetén alacsonyabb). Az OHB-t a Hitelkezelési Igazgatóság Vezetője elnököli.
- **Országos Hitelezési Albizottság (OHaB; angolul: National Credit Sub-Committee, NCsC).** Ez a bizottság felel a maximum 15 millió euró összes Csoport kitettséget jelentő vállalati és KKV hitelügyletek jóváhagyásáért (a küszöb magasabb kockázat esetén alacsonyabb). Az OHaB-ot a Vállalati Hitelezés Vezetője elnököli.
- **Lakossági Bizottságok (LB; angolul: Retail Committees, RCs).** Ez a bizottság felel az összes vállalatokon keresztülnyúló értékesítési csatornáért, az értékesítési és marketingügyekért és a termékgyárak koordinálásáért, valamint a lakossági és KKV ügyfelekre vonatkozó árképzési stratégiáért. Az RC-t a Lakossági Banki Divízió Vezetője elnököli.

- **Lakossági Portfólió Bizottságok (LPB; angolul: Retail Portfolio Committees, RPCs).** Ez a bizottság az általános döntéshozó testület, amely a lakossági és KKV szegmenst célzó termékekre vonatkozó döntésekért felel, és amely figyelmének központjában az új termékek és szolgáltatások bevezetése, a régi termékek módosítása, az árképzés és a kampányok, a költségvetés és tervezés, a termékgyárakkal való együttműködés, és az értékesítési kérdések állnak. Háromféle bizottságból áll: Lakás, Mobilitási és Fizetési Portfólióbizottság, Megtakarítási és Befektetési Portfólióbizottság és KKV Portfólióbizottság. Az RPC-eket a Marketingigazgatóság vezetői elnökölik a három Portfólióbizottsággal összhangban.
- **Vállalati Intézményi Bizottság (VIB; angolul: Corporate Institutional Committee, CIC).** Ez a bizottság egy általános döntéshozó testület, amely a vállalati tevékenységhez kapcsolódó kérdésekre és témákra vonatkozó döntésekért felel, és amely figyelmének központjában az új termékek és szolgáltatások bevezetése, a régi termékek módosítása, az árképzés és a kampányok, a költségvetés és tervezés, a termékgyárakkal való együttműködés, és az értékesítési kérdések állnak. Az CIC-et a Vállalati és Intézményi Banki Divízió Vezetője elnököli.

A fent említett bizottságok mellett 2007 januárjától – amikor megvalósult a „Next Projekt” (a KBC Csoport által felvállalt stratégiai gyakorlat) – további irányító testületek kerültek bevezetésre.

E projekt eredményeképpen a közép-európai banki és biztosító intézmények a Közép-Európai Üzleti Egységben kerültek összevonásra, amit egy, a KBC Csoport Vezetői Bizottságában tag vezérigazgató vezet. A K&H tekintetében lényeges új irányító testületek a következők:

- **Országcsapat Magyarország (Country Team Hungary, CT-H).** Ez a K&H Bank és a K&H Biztosító felső vezetőinek csoportja, akik Magyarországon kulcsfontosságú vezetői pozíciókat töltenek be (az Igazgatótanács tagjai, vagy más fontos felső vezetői pozíciót betöltő személyek). Az Országcsapat célja, hogy javítsa a vezetők közötti kölcsönös kommunikációt és összehangolja a KBC Csoport magyarországi fő tevékenységeit. Az Országcsapatot egy Országmenedzser vezeti, aki a Közép-Európai Üzleti Egység vezérigazgatójának tartozik beszámolóval.
- **Közép- és Kelet-európai és Oroszországi Vezetői Bizottság (Management Committee Central & Eastern Europe and Russia, MCCEER).** Az MCCEER célja, hogy javítsa az Országcsapatok közötti kölcsönös kommunikációt és összehangolja a KBC Csoport közép- és kelet-európai és oroszországi fő tevékenységeit.

Kockázatkezelés

A kockázatkezelés alapelvei a KBC Csoportban

A kockázatkezelés lehetővé teszi a felső vezetés számára, hogy hatékonyan kezelje a bizonytalanságot és hozzákapcsolódó kockázatokat és lehetőségeket, kibővíve az értékteremtő kapacitást. Ezért, a KBC Csoportban és a K&H Csoportban egyaránt a kockázatkezelés a következő alapvető elveken nyugszik:

- Az érték- és kockázatkezelés, valamint a tőkegazdálkodás szorosan kapcsolódnak egymáshoz és egy szétválaszthatatlan hármast alkotnak. Bármelyikük kezelése mindig érinteni fogja a másik kettőt. A KBC vállalatoknak elégséges tőkével kell rendelkezniük ahhoz, hogy kezelni tudják a kedvezőtlen piaci fejlemények bármely váratlan következményét.
- A kockázatkezelés egy átfogó, az egész társaságot felölelő szemszögből kell megközelíteni, figyelembe véve az összes kockázatot, amelynek a társaság ki van téve és az összes általa folytatott tevékenységet. Mint ilyen, ez maga után vonja, hogy a politikáknak és módszertanoknak a KBC Csoport egészében összefüggőnek és következetesnek kell lenniük.

- Minden jelentős leányvállalattal szemben elvárás, hogy ugyanazt a kockázatirányítási modellt kövesse, mint az anyavállalat (KBC), ami – a kockázatkezelést illetően – a következő alapelveken nyugszik: az érték- és kockázatkezelésért az üzletágvezetés viseli az elsődleges felelősséget, míg egy különálló – az üzletágvezetéstől függetlenül működő – szervezeti egység tanácsadói, támogatói és felügyeleti szerepet tölt be.
- A kockázatkezelési keretet a szektorban érvényes fejlett szabványokkal összhangban kell összeállítani. A KBC elsődleges figyelme az „iparági” szabványok bevezetésére irányul, mielőtt azok általános gyakorlattá válnak. Mint ilyen a KBC igyekszik a kockázatkezelés frontvonalában maradni.

A KBC Csoport számára ez egy integrált, holisztikus és csoportszintű érték- és kockázatkezelési megközelítésre történő fokozatos átállást von maga után, ami egyszerre pro-aktív (az események elébe menve cselekszik) és előretekintő. Emellett, a súly az üzleti szintről a portfólió szintre helyeződik át. Általánosságban, a végső célkitűzés egy szilárd kockázati kultúra létrehozása a KBC Csoportban, és ily módon a K&H Csoportban belül is.

Az „üzletágvezetés” szerepe

A KBC Csoport egészében alkalmazott kockázatirányítási modell szerint, az üzletágvezetés viseli az elsődleges érték- és kockázatkezelési felelősséget, amelybe a következő feladatok tartoznak:

- számadással tartozik a felelősségi körébe tartozó kockázatkezelésért és felmerülő kockázattal az irányítási szerkezet szerinti felettesének és a jogi személy felső vezetésének
- biztosítja, hogy az üzletágra vonatkozó kockázatkezelési keret beépüljön az üzletpolitikákba és az eljárásokba, és a személyzet értesüljön róla
- intézkedéseket hoz az olyan kockázatok kezelésére, amelyekkel a kockázatkezelési keret (még) nem foglalkozik. Továbbá, jelenti a hiányosságokat, az üzletágra érvényes lentről felfelé irányuló tájékoztatási rendnek megfelelően.
- a helyi Érték- és Kockázatkezelési osztálynak a szükséges formában és a meghatározott határidőkön belül kockázati adatokat szolgáltat és a meghatározott ellenőrzések elvégzésével biztosítja azok teljességét.

Az „érték- és kockázatkezelés” szerepe

Az Érték- és Kockázatkezelés (Value and Risk Management, VRM) egy különálló szervezeti egység, amely feladata, hogy az érték- és kockázatkezelési, valamint a tőkegazdálkodási kérdéseket az üzletágtól függetlenül oldja meg. A VRM tanácsadó, támogató és felügyeleti szerepet tölt be a kockázatkezelés tekintetében, a KBC Csoportszabványoknak megfelelően.

Bár elengedhetetlen az üzletágvezetés és az érték- és kockázatkezelés közötti hatékony együttműködés, az érték- és kockázatkezelés az üzletágtól függetlenül működik. A kockázatkezelési főosztály segítséget nyújt az üzletágnak a tudatos kockázatok vállalásában, ezáltal egy tanácsadói, támogatói és nyomon követői szerepet betöltve.

Az osztály a C(F)RO-nak tartozik beszámolási kötelezettséggel, és egyben segíti is azt tevékenysége ellátásában, konkrétan az érték- és kockázatkezelésben, valamint a tőkegazdálkodásban. Így ez a szervezeti egység biztosítja a „kockázatkontroll” tevékenységet a KBC Csoport különböző vállalatainál.

A VRM fő célkitűzései a következő filozófiában foglalhatók össze:

„Az üzletágtól függetlenül és követve a fejlett ágazati szabványokat csoportszintű érték- és kockázatkezelési, valamint tőkegazdálkodási keret fenntartása, e keret megvalósításának nyomon követése, és segítségnyújtás az üzletágnak az érték- és kockázatkezelési eszközök és módszerek használatában”.

A K&H kockázatirányítása e KBC Csoport szintű alapelvek mentén került kialakításra.

Kockázatkezelési Igazgatóság (RMD)

A K&H-ban a Kockázatkezelési Igazgatóság (Risk Management Directorate, RMD) látja el az érték- és kockázatkezelési feladatokat és felelősségeket a fent meghatározott KBC Csoportszabványoknak megfelelően.

A Kockázatkezelési Igazgatóság feladatai

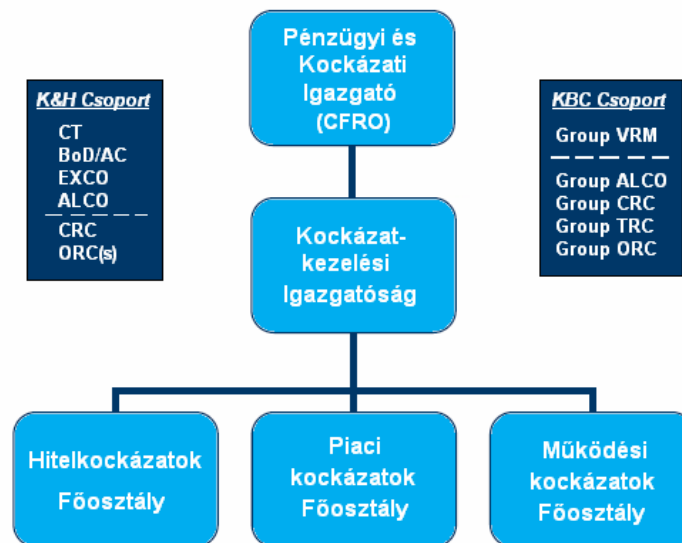
Részletesebben a Kockázatkezelési Igazgatóság fő tevékenysége a következőket öleli fel:

1. Az érték- és kockázatkezelési valamint tőkegazdálkodási keret létrehozása és fenntartása figyelembe véve – egyebek között – a KBC szabványokat, valamint a Bázel II, az IFRS és egyéb nemzetközi előírások követelményeit és fejleményeit. A fenti célokból az RMD figyelemmel kíséri és értékeli a külső és belső környezet lényeges fejleményeit és eseményeit, módszereket dolgoz ki és vesz át, mint a módszertani keretek helyi gazdája. Mint az érték- és kockázatkezelés, valamint tőkegazdálkodás elsődleges pártolója, az RMD köteles biztosítani, hogy a szervezet e vonatkozó alapelvek szerint járjon el.
2. A CFRO tájékoztatása az érték- és kockázatkezelés, valamint a tőkegazdálkodás teljesítményéről. Az RMD értékelési és beszámolási feladatai az összevont kockázati pozíciókra vonatkoznak. Egyéb esetekben e feladatokat meg kell hagyni az üzletágvezetésnek, ugyanakkor az RMD támogatja az üzletágvezetést a kockázat-felismerés, mérés, értékelés és jelentés tekintetében felmerülő feladatai teljesítésében.
3. Az érték- és kockázatkezelés, valamint a tőkegazdálkodás teljesítésének felügyelete a K&H-ban. Ez azt jelenti, hogy az RMD értékeli és jelenti és különböző kockázatkezelési keretek bevezetését és készülségi fokát, és a kockázatra adott választ a K&H-ban. Emellett, az RMD rendszeres kockázatertékelést is végez. E tekintetben az Igazgatóság nyomon követi a kockázatkezelés megfelelőségét és biztosítja a kockázatkezelési keret globális következetességét. Következésképpen, van némi átfedés az RMD és az ellenőrzési funkció tevékenységei között.
4. Részvétel a K&H érték- és kockázatkezelési, valamint a tőkegazdálkodási kérdésekhez kapcsolódó különböző projektjeiben és ezek támogatása.
5. Egyrésztől portfólió szintű kockázati modellek kidolgozása, másrésztől ügyleti és portfólió kockázati modellek jóváhagyása.
6. Tanácsadói szerep betöltése a különböző felső vezetői testületek döntéshozatali eljárása során kockázati tanácsok készítése útján.
7. A Vezetői Bizottságnak döntés céljából benyújtott kockázati limit előterjesztések összeállításának koordinálása. Valójában, az üzletágvezetés benyújtja limit előterjesztéseit az RMD-nek, aki később összegzi az előterjesztéseket és a helyi kockázati bizottságok nevében ajánlással egészíti azt ki.
8. Biztosítja a helyi vagy KBC csoport szintű kockázati bizottságok és a Csoport Modell Bizottság (GMC) által hozott döntések végrehajtását a ratifikálás után és gondoskodik a döntés érintett felekhez történő eljuttatásáról/kommunikálásáról.
9. A helyi kockázati bizottságok működésének koordinálása és e bizottságok titkári szerepének betöltése.
10. Szoros együttműködés a KBC-n belüli összes Érték- és Kockázatkezelési osztállyal, különösen a KBC Csoport Érték- és Kockázatkezeléssel (Group VRM).

11. Szakmai kapcsolatrendszer létrehozása és fenntartása szabályozói testületekkel és más pénzügyintézetekkel, tagság szakosodott szakmai szervezetekben, továbbá konferenciákon és szemináriumokon való részvétel.

Az Igazgatóság felépítése

Bár megkérdőjelezhetetlen kapcsolat van az érték, a kockázat és a tőke között, az igazgatóság tevékenységén belül elkülönül egyrészt a kockázatkezelés, és másrészt az értékezelés és a tőkegazdálkodás. Ez a két terület a eltérő fejlődésével magyarázható, amely általánosnak mondható a banki üzletágban. Az értékezelés és tőkegazdálkodás megindulása igazán csak a közelmúltra tehető, míg a kockázatkezelés egy erősen érett szakaszába lépett és már minden pénzügyintézetben régóta bevezetésre került. Ezek a fejlődési eltérések a K&H-ban is megfigyelhetők.

Ábra 4: Kockázatkezelési Igazgatóság felépítése

A Kockázatkezelési Igazgatóság jelenleg úgy került megszervezésre, hogy tükrözze a különböző kockázati bizottságok felépítését. Következésképpen elsősorban a kockázatafajták szerint került kialakításra. Az értékezelést és tőkegazdálkodást jelenleg az RMD-n belüli különböző osztályok közösen végzik, de elsősorban a Piaci Kockázatok Főosztály.

Hitelkockázatok Főosztály

Általános leírás

A Hitelkockázatok Főosztály célkitűzése, hogy mérje, nyomon kövesse és elemezze a Bank összes hitelkockázatát portfólió szinten (partner, adós, kibocsátói és ország kockázat). Emellett, köteles gondoskodni az elemzésekhez és a tulajdonosoknak, a vezetésnek és a hatóságnak történő adatszolgáltatáshoz és jelentéskészítéshez szükséges informatikai háttérrel, valamint elvégezni az elemzési és döntés-előkészítési feladatokat.

Felelőségek

A Hitelkockázatok Főosztály a fenti feladatokat pontosan, jó minőségben és a megadott határidőre köteles elvégezni és jóváhagyatni. Emellett, a Hitelkockázatok Főosztály felel a fentiek eléréséhez szükséges személyi, szakmai és műszaki feltételek biztosításáért.

A jelentésekért, adatszolgáltatásért és előterjesztésekért az osztályvezető viseli a felelősséget.

Illetékesség

A főosztály és annak dolgozói nem rendelkeznek döntéshozatali illetékességgel, ők csak a döntések előkészítésére és az előterjesztések kockázati véleménnyel való kiegészítésére jogosultak. A fenti feladatok elvégzése érdekében a Hitelkockázatok Főosztály jogosult bekérni minden vonatkozó információt és betekinteni minden vonatkozó dokumentumba.

Jelentés

Az osztály a következőknek ad tájékoztatást és készít jelentéseket

- az üzletágvezetésnek és a hitelezési vezetőknek
- a Kockázatkezelési Igazgatóság vezetőjének
- a Vezetői Bizottságnak
- az Igazgatótanácsnak
- a Hitelkockázati Bizottságnak
- a KBC Hitelkockázatok Főosztályának

Piaci Kockázatok Főosztály

Általános leírás

A Piaci Kockázatok Főosztály felel a kereskedési és nem-kereskedési piaci és likviditási kockázatkezelési módszertanok, irányelvek és rendszerek kidolgozásáért, bevezetésért és a kockázatok kezeléséért.

Felelősségek

A Piaci Kockázatok Főosztály felel a piaci kockázatkezelés eljárások kidolgozásáért és a megfelelő intézményi keretre vonatkozó dokumentációért. A Piaci Kockázatok Főosztály segítséget nyújt abban, hogy biztosítsák minden új eljárás és módosításra szoruló eljárás piaci kockázati szempontból való megfelelőségét, valamint az egyedi termékek kidolgozásában.

A Piaci Kockázatok Főosztály nyomon követi a helyi és nemzetközi piaci fejleményeket, valamint azokat a termékeket és banki gyakorlatokat, amelyek befolyásolhatják a Bank árfolyamkockázatát és teljes piaci kockázati szintjét. A Piaci Kockázatok Főosztály egyaránt felel a belső és külső limitek nyomon követéséért, a vezetőség által meghatározott eljárások szerint.

Illetékesség

A főosztály és annak dolgozói nem rendelkeznek döntéshozatali illetékességgel, a döntések előkészítésére és az előterjesztések kockázati véleménnyel való kiegészítésére jogosultak. A Piaci Kockázatok Főosztály írásbeli ajánlásokat csatolhat minden egyes előterjesztéshez a piaci és likviditási kockázatokra vonatkozóan. A fenti feladatok elvégzése érdekében a Piaci Kockázatok Főosztály jogosult bekérni minden vonatkozó információt és betekinteni minden vonatkozó dokumentumba, valamint az osztály jogosult felülvizsgálni a Bank tevékenységét szabályozó összes belső rendelkezést a piaci kockázat szempontjából.

Jelentés

A főosztály a következőknek ad tájékoztatást és nyújt be jelentéseket

- üzletágvezetés (azaz Treasury)
- a Kockázatkezelési Igazgatóság vezetőjének
- az Eszköz- és Forrásgazdálkodási Bizottságnak
- a Vezetői Bizottságnak
- az Igazgatótanácsnak
- a KBC Kereskedési Kockázatok Bizottságának
- a KBC ALM Kockázati Osztályának

Működési Kockázatok Főosztály

Általános leírás

A Működési Kockázatok Főosztály köteles biztosítani, hogy a Bank megfelelően hatékony intézkedéseket hozzon a működési kockázatok mérésére, enyhítésére és semlegesítésére és/vagy e célból egy megfelelő rendszer üzemeltetését. E célkitűzés megvalósítása érdekében megvizsgálja és elősegíti a megfelelő garanciák rendelkezésre állását a Bank egészében az ilyen kockázatokból eredő elviselhetetlen anyag és presztízsveszteségek elkerülésére.

Felelősségek

A Működési Kockázatok Főosztály felel a KBC működési kockázatokra vonatkozó módszereinek és követelményeinek K&H-specifikus környezethez való igazításáért és a KBC részéről jelentkező tájékoztatási igények kielégítéséért.

Illetékesség

E feladat teljesítése érdekében a főosztály jogosult a Bank többi osztályától rendszeres és ad hoc információt kérni, betekintést nyerni bármely vonatkozó elektronikus adatbázisba vagy dokumentumba, és előterjesztéseket megfogalmazni a kockázatenyhítés érdekében.

Jelentés

A főosztály a következőknek ad tájékoztatást és nyújt be jelentéseket

- az üzletágvezetésnek
- a Kockázatkezelési Igazgatóság vezetőjének
- a Vezetői Bizottságnak
- az Igazgatóságnak
- a Működési Kockázati Bizottságnak
- az Audit Bizottságnak
- az Országcsapatnak
- a Felügyelő Bizottságnak
- a Csoport Érték- és Kockázatkezelési Igazgatóságnak
- a Vállalati Intézményi Bizottságnak
- a Lakossági Bizottságnak
- a Krízis Bizottságnak

Kockázatkezelési folyamat

A kockázatkezelés lehetővé teszi a felső vezetés számára, hogy hatékonyan kezeljen bármely üzleti tevékenységben rejlő bizonytalanságot és a hozzá kapcsolódó kockázatokat és lehetőségeket, kibővítve az értékteremtő kapacitást. Ezért, a KBC folyamatosan egy jól megalapozott kockázatkezelési eljárás megteremtésére törekszik, amely az egész KBC csoportba beépül.

Folyamatlépések

Maga a kockázatkezelési folyamat egy módszertani eljárás, ami számos alfolyamatra bontható, amelyek sorrendben követik egymást, és lényegében egy állandó körfolyamatot alkotnak. A kockázatkezelési folyamat célja, hogy egy módszeres, hatékony és eredményes kockázatkezelési módszert biztosítson a szervezet minden szintjén. A vezetésnek ezekhez a folyamatú lépésekhez kell kiválasztania a megfelelő módszert.

A kockázatkezelési folyamatot az alábbi ábra illusztrálja:

Ábra 5: Kockázatkezelés körfolyamata

A kockázatkezelési folyamat a következő folyamatlépésekből áll, amint azt a fenti ábra is illusztrálja:

1. **Kockázat-felismerés és azonosítás:** Ez a lépés úgy interpretálható, mint a „lényeges kockázatok feltárása és meghatározása”, konkrétan azon kockázatok, amelyek az intézmény célkitűzéseinek elérésére pozitív vagy negatív hatással járhatnak. A kockázatazonosítási folyamat részét képezi a kockázat azonosítására használt eszközök kiválasztása (pl. kockázat besorolás, hatásszerinti kategóriák, stb.)
2. **Kockázatmérés és értékelés:** A kockázatmérés legjobban úgy határozható meg, mint a kockázatnak való kitettség minőségi és mennyiségi értékelése. A kockázatmérésre alkalmazott módszer attól függ, hogy a kockázat többé-kevésbé mérhető-e vagy sem. A kockázatmérés/értékelési folyamat részét képezi a kockázatértékelésre használt eszközök kiválasztása, azaz a megfelelő kockázati mértékegységek azonosítása, ideértve a mérés típusát (azaz mennyiség vagy minőség), a mérési szempontokat (pl. valószínűség vagy hatás), és a meghatározandó mértékeket, stb.
3. **Nyomon követés és limit meghatározás:** A kockázatok nyomon követésének céljából, és annak ésszerű biztosításának érdekében, hogy a szervezet elérje célkitűzéseit, kockázati limiteket kell meghatározni. A limit a kockázatvállalás konkrét formáinak jóváhagyása. A limit jelzi, hogy a Csoport mennyi kockázatot tekint az „elviselhető maximumnak” egy portfólió vagy egy portfóliószegmens tekintetében. A kockázati limitek az Igazgatóság által meghatározott kockázatvállalási hajlandóságot tükrözik. Ez a kockázatvállalási hajlandóság konkrét kockázati limitek vagy tűréshatárokból testesül meg, amelyek tükrözik a célkitűzések elérésében megengedhető eltéréseket. A kockázati limiteket az Igazgatóság fogadja el.
4. **Értékelés, elemzés és tanácsadás:** A kockázatértékelés a kockázati kitettség felmérése. Ez általában a kockázati kitettség kockázati limitekkel történő összehasonlítása útján történik. A kockázati kitettséget összemérik a limittel és elemzik azokat, a tájékoztatás és a kockázatra adandó válaszokra vonatkozó döntések elősegítése érdekében.
5. **Jelentés:** A kockázatmérési és értékelési eredményeket egy strukturált jelentésben kell bemutatni a döntéshozóknak (elsősorban a helyi kockázati bizottságoknak), hogy követni tudják a kockázati kitettségek és a kockázatszabályozás alakulását, a kockázati limitek betartását és szükség esetén időben kiigazító intézkedéseket hozhassanak.

6. *Válasz:* A kockázatokra adott válasz célja a fenyegetések korlátok közé szorítása és a kínálkozó lehetőségek kihasználása. A vezetésnek választ kell találnia a kockázatra és meg kell határozni, bevezetnie és végrehajtania azokat a tevékenységeket, amelyek segítenek a kockázatok egy olyan reziduális szintjét elérni, amely összhangban van a vállalat kockázattűrő képességével. A szabályozó eszközök azok az eszközök, amelyeket arra használnak fel, hogy végrehajtsák e válaszokat és ezáltal elősegítsék a szervezet üzleti célkitűzéseinek elérését. A válasz lehet kockázatcsökkentés, a kockázat elfogadása, a kockázat átadása vagy a kockázat elkerülése.

Az összes kockázat – amelynek a KBC Csoport ki van téve – következetes kezelésének garantálása érdekében számos kockázatokon átívelő és átfogó dokumentum került kidolgozásra, amelyek iránymutatással szolgálnak e lépések némelyikére. A K&H-ban a kockázatkezelés folyamatos fejlesztés és tökéletesítés alatt áll e keretekkel összhangban és azokra a vonatkozó csoportszintű irányelvek is irányadók.

A következő fejezetekben a K&H – mint a KBC csoport egyik tagja – jelenlegi gyakorlatát és eljárásait mutatjuk be a Bázel II 1. pillérében kifejezetten említett különböző kockázatformák kezelésének és irányításának tekintetében. Ezek a hitelkockázat, a piaci kockázat és az működési kockázat. A közzétételt továbbá az ALM és a likviditási kockázatkezelés és irányítás leírásával egészül ki.

IV. fejezet – Hitelkockázat

A hitelkockázat kezelése

A hitelkockázat-kezelés a hitelkockázatok azonosítása, mérése és jelentése tekintetében végzett strukturális és ismétlődő feladatokra utal. A hitelkockázatot a Vezető Bizottság által jóváhagyott szabályok és eljárások útján kezelik, amelyek irányadók az új hitel- és limitigénylések jóváhagyási folyamatára, a hitelkockázatok nyomon követési és felügyeleti folyamatára és a portfóliókezelésre.

Meghatározás

A „*hitelkockázat*” az amiatt bekövetkező veszteség kockázata, hogy a másik fél elmulasztja a pénzügyi intézet felé fennálló fizetési kötelezettségeinek vagy azok egy részének teljesítését, azaz a másik fél általi nemfizetés vagy nemteljesítés kockázata. A „*másik fél*” kifejezés általános (összefoglaló) értelemben használandó, beleértve az adóst, a kezest, a (vizont)biztosítót, a partnert, a kibocsátót, stb.

A hitelkockázatot előidézheti a másik fél fizetési vagy teljesítési képességének vagy hajlandóságának hiánya; vagy az őt ebben megakadályozó események vagy külső felek által hozott intézkedések. Így a hitelkockázat magában foglalja az ország-, a felhígulási, a fizetési és a partnerkockázatokat is.

A hitelkockázat elsősorban hitelezési tevékenységből, függő kötelezettségekből, garancianyújtásokból – ideértve az akkreditívet és a kölcsönnyújtásra vállalt kötelezettséget – a kötvényekbe és adóslevelekbe való befektetésekből, a pénzügyi ügyletekből és más kapcsolódó tevékenységekből ered.

Hitelkockázat-kezelési és irányítási keretrendszer a KBC-ben

A hitelkockázat-kezelési döntéseket a hitelkockázati bizottságok (Credit Risk Committee, CRC) hozzák meg, amelyek csoportszinten (Group CRC) és/vagy helyi (local CRC) szinten kerültek kialakításra (amelyet a csoportszintű vagy helyi Vezetői Bizottságnak (EXCO) kell jóváhagynia).

A Csoport Modell Bizottság (GMC) felel a KBC Csoportban kidolgozott és/vagy használt összes hitelkockázati modell matematikai és működési kockázati szempontjaiért (mint például a modell használata, monitoring tevékenységek, stb.)

A hitelkockázat kezeléséért a végső felelősséget az üzletágvezetés viseli, akit számos tevékenység-specifikus bizottság segít. Egy különálló hitelkockázati osztály tanácsadói, támogatói és felügyeleti szerepet tölthet be a hitelkockázat-kezelés tekintetében.

A KBC Csoport jelentős vállalatai kötelesek bevezetni a teljes hitelkockázat-irányítási struktúrát, ami magában foglal egy (különálló) hitelkockázati bizottságot és egy hitelkockázat-kezelési osztályt, amely független az üzleti területtől. A K&H megfelel ennek a követelménynek.

Hitelkockázat-irányítás

Felelős szervezeti egységek a K&H-ban

A hitelkockázat kezelése két szinten történik: ügyleti és portfólió szinten. A hitelkockázat ügyleti szinten történő kezelése azt jelenti, hogy a kockázatok becslésére – az adott hitelkitettségek elfogadása előtt és után – megbízható eljárások, folyamatok és alkalmazások állnak rendelkezésre. A kockázat portfóliószintű kezelése az összevont hitelportfólióra (vagy részeire) vonatkozó időszakos jelentést, a limitbetartási fegyelem és a portfóliókezelés nyomon követését vonja maga után.

A Kockázatkezelési Igazgatóságon belül a Hitelkockázatok Főosztály felel a hitelpolitikával és portfóliókezeléssel kapcsolatos kérdések elemzéséért, a belső hitelkockázat jelentéséért (ami a külső és a vezetői jelentések alapjául szolgál) és a hitelkockázati modellek validálásáért, jóváhagyásáért.

Az ügyleti szintű hitelkockázat-kezelésben résztvevő szervezeti egységek ügyfélszegmensenként tagolódnak. E különböző szervezeti egységek (azaz a hitelkezelési osztályok, a részleteket lásd később) feladatai és céljai a következők:

- hozzájárulás az adott szegmens jövedelmezőségéhez
- hozzájárulás a K&H hitelpiaci pozíciójának megerősítéséhez
- felel a hitelezési tevékenységben és a hitelkezelési folyamatokban rejlő ügyleti szintű kockázatok statisztikai alapú modellezéséért és nyomon követéséért

E fő célkitűzések megvalósítása érdekében e szervezeti egységek – szorosan együttműködve a vonatkozó üzleti területekkel – a következőket dolgozzák ki és működtetik:

- a szegmensen belül hitelezési stratégiát, politikát és hitelezési folyamatot
- gyakorlati támogatás nyújtanak a fiókoknak oktatások és hitelpolitikák útján
- tranzakcionális hitelkockázatokat vállal, ellenőriz és követ nyomon
- dolgozik a kétes hitelportfólió helyreállításán/behajtásán

Lakossági Hitelkezelési Főosztály

A főosztály egységei részt vesznek a Bank lakossági kockázatvállalási politikák, lakossági és privátbanki hitelezési politikák, behajtási politikák, valamint az üzleti terület által készített új termékre vonatkozó rendelkezések és azok módosításainak összeállításában és rendszeres frissítésében.

Részt kell venniük a Bank, a magánszemélyekkel kötött ügyletekben rejlő kockázatokkal foglalkozó, különböző bizottságainak munkájában. A következő bizottságokban rendelkeznek tagsággal:

- Lakossági Hitelbizottság (RCC)
- Lakossági Portfólió Bizottságok (RPCs)
- Lakossági Bizottságok (RCs)
- Hitelkockázati Bizottság (CRC)

Lakossági Hitelezési Osztály

Ez az osztály felel a kockázattal járó termékeket (hitelek, kártyák, stb.) igénylő magánszemély ügyfelek minősítéséért és ellenőrzéséért a jóváhagyás előtt, valamint a hiteligénylések jóváhagyásáért.

Lakossági Problémás Ügyfélkezelés Osztály

A Lakossági Problémás Ügyfélkezelés Osztály a következőkért felel:

- A nemteljesítő lakossági (magánszemély) ügyletek és adósok kezelése, és a lejárt hitelek behajtása
- Az adósok megkeresése telefonon, személyesen, behajtó cégeken keresztül vagy jogi úton

Lakossági hitelkezelés- fejlesztés és monitoring osztály

A szervezeti egység feladatai a következőket foglalják magukban:

- A lakossági ügyfeleknek kínált kockázati termékekre vonatkozó keretszabályzatok elkészítése és rendszeres frissítése
- Hitelezési folyamatok kidolgozása (dokumentáció, döntéshozatali mechanizmus, folyamatok, informatikai rendszerek fejlesztése, stb.)
- A lakossági hiteltermékekben és a hitelkezelési folyamatokban rejlő kockázatok statisztikai alapú modellezése és nyomon követése
- Rendszeres és eseti elemzések és jelentések készítése

Vállalati és KKV Hitelkezelési Igazgatóság

Az igazgatóság szervezeti egységei részt vesznek a Bank nem-lakossági kockázatvállalási politikák és a vállalati és intézményi banki és hitelezési politikák, valamint a vállalati üzleti terület által készített új termékekre vonatkozó rendelkezések és azok módosításainak összeállításában és rendszeres frissítésében.

Részt kell venniük a Bank, a nem-lakossági ügyletekben rejlő kockázatokkal foglalkozó, különböző bizottságainak munkájában. A következő bizottságokban rendelkeznek tagsággal:

- Országos Hitelbizottság (NCC)
- Országos Hitelezési Albizottság (NCsC)
- Vállalati Intézményi Bizottság (CIC)
- Hitelkockázati Bizottság (CRC)

Nemzetközi Ügyfelek Hitelbírálati Főosztály

A Nemzetközi Ügyfelek Hitelbírálati Főosztály felel a K&H nem-lakossági szegmense nemzetközi és VIP ügyfélköréhez kötődő hitelkockázatok kezeléséért.

E főosztály a következőkért felel:

- A nemzetközi, hazai nagyvállalatok és VIP vállalati ügyfelek kapcsán a vállalati üzleti területek (pl. Speciális Finanszírozási Igazgatóság, Nagyvállalatok Igazgatóság, stb.) által készített hiteligényléseinek felülvizsgálata és véleményezése
- A hitelportfolió teljesítményének nyomon követése és az egyéb szervezeti egységek és külső partnerek számára szükséges jelentések összeállítása
- Részvétel az egyes hitel-előterjesztésekre vonatkozó döntéshozatalban
- A vállalati hitelezéshez kapcsolódó bizonyos témákra – mint a delegálás, hitel-jóváhagyási szabályozás, adóminősítés, követelésminősítés, stb. – vonatkozó belső rendelkezések vagy azok egy részének megírása
- Bankok/bankcsoportok hitelkockázataira vonatkozó tanácsadás és előterjesztések készítése, és részvétel a rájuk vonatkozó limitek jóváhagyásában
- Országkockázat kezelése a (a KBC által készített) országminősítések, országcategóriák és országlimitek, kitétségek, stb. folyamatos karbantartása útján.

Vállalati és Kisvállalkozói Hitelbírálati Főosztály

Ez a főosztály felel a vállalati és kisvállalkozói ügyfelekhez kapcsolódó hitel-jóváhagyási tevékenységekért, valamint a törvény által előírt hitelkockázat-kezelési előírások betartásáért. Feladata, hogy kezelje és elemezze a hitel-előterjesztéseket, és ajánlásokat fogalmazzon meg. Ellenőrizni köteles a Bank hitelportfoliójának formáját és tartalmát, és arról jelentést készíteni.

Emellett felel a vállalati és kisvállalkozói ügyfelekre vonatkozó belső hiteladminisztrációs eljárás megtervezéséért és működtetéséért. Ily módon, a főosztály feladata, hogy a kidolgozza és bevezesse a vállalati/kisvállalkozói hitelezési folyamatot érintő különféle hitelkockázat-elemzési és szabályozási eszközöket.

Speciális Hitelek Főosztály

A főosztály felel az összes ténylegesen és valószínűsíthetően problémás vállalati, közép- és kisvállalati hitelügylet megoldásáért (átütemezés vagy behajtás). Ő kezeli a neki átadott kétes hitelportfoliót és részt vesz a nem-teljesítő, valamint a potenciálisan nem-teljesítő ügyfelek finanszírozó fiókkal történő közös kezelésében.

A hitelkockázat mérése

A hitelkockázat tekintetében a mérendő várható kockázat a másik fél általi nemfizetésből vagy nemteljesítésből (együttesen „nem-teljesítés”) ered. Ily módon a hitelkockázat mérésének célja a nemteljesítés esetén bekövetkező hitelezési veszteség számszerűsítése.

Minősítési rendszerek

Sok hitelkockázat-mérési megközelítésben az egyik fő összetevő egy hitelminősítési rendszer megléte. Bár ezek a részletekben jelentősen különböznek egymástól, azt általában elismerik róluk, hogy meglehetősen sikeresen különböztetik meg a különböző adósok és követelések viszonylagos kockázatosságát egy adott időpontban. Számos – házon belül vagy KBC által fejlesztett – hitelkockázati modellt alkalmaz a K&H annak érdekében, hogy a különböző adósokra vagy követelésekre a nemteljesítési valószínűséget (PD), a nemteljesítéskori veszteséget (LGD) és a nemteljesítéskori kitettséget (EAD) meg lehessen határozni.

Általános leírás

A pénzügyintézetek kötelesek elvégezni a minősítést, ideértve az ügyfél pénzügyi helyzetének, hitelképességének és jövőbeni fizetőképességének elemzését, valamint a felajánlott biztosítékok értékelését ahhoz, hogy mérni tudják az üzleti tevékenységhez kötődő hitelkockázatot.

A hitelintézetek számos szempont alapján igazolják adós- és/vagy követelésminősítési döntéseiket. Minden ügyfél- és kötelezettségminősítést rendszeresen, de legalább évente egyszer felül kell vizsgálni. E felülvizsgálati folyamat során lehetőség nyílik a partner hitelképességében bekövetkezett változások értékelésére és azonosítására, ideértve a biztosítéki jellemzők változását.

A Bázel II IRB követelményére való felkészülés eredményeképpen, a K&H portfólióban szereplő összes partnerre rendelkezésre állnak a belső minősítések.

A KBC Csoportban, és így a K&H-ban is, a külső minősítéseket a következő külső hitelminősítő intézetek nyújtják: Standard and Poor's, Fitch és a Moody's. Az exporthitel ügynökségek külső minősítéseit nem használatosak a K&H-ban.

Minősítések a vállalati szegmensben

Az adósminősítések a kötelezett nemteljesítési valószínűségén (PD) alapulnak. A KBC Csoportban a nemteljesítés egy olyan helyzetként került meghatározásra, amikor (legalább) bizonytalan a teljes visszafizetés a lejáratkor. Három nemteljesítési kategória létezik attól függően, hogy a kötelezett milyen mértékben teljesíti még fennálló kötelezettségeit és milyenek a hitel megtérülésének esélyei.

A KBC Csoport a partnerekre egyetlen közös, csoportszintű PD minősítési skálát alkalmaz. A minősítő intézetek (Standard & Poor's, Fitch, és a Moody's) által megadott külső minősítéseket is ennek az alapskálának vannak megfelelően. A „teljesítő” felek számára kilenc PD csoport létezik (PD 1-9), és – mint korábban említettük – három PD csoport van a nemteljesítő felek számára (PD 10-12).

Minősítések a lakossági szegmensben

A lakossági szegmensben a minősítések csoportosítva (ún. pool-ok szintjén) kerülnek meghatározásra, azaz a hasonló jellemzőkkel rendelkező kitétségek egy csoportba gyűjtése alapján.

Az adóminősítés a lakossági szegmensben különböző pontozásos modellek (scorecard-ok) segítségével történik, mint például az igénylési és a viselkedési scorecard-ok, amelyeket a K&H bemenetként használ fel a pool-szintű hitelkockázati modellekhez. A lakossági kitétségekre a K&H külön modelleket alkalmaz a többi hitelkockázati paraméter (azaz LGD és EAD) becsléséhez.

A hitelkezelés további lépései

Hitelkockázatok nyomon követése

Vállalati és KKV szegmens

Annak érdekében, hogy elkerülje a hitelezési tevékenységen elszenvedett veszteségeket – ami eredhet abból, hogy az ügyfél kötelezettségvállalásainak nyomon követése és a kapcsolódó kockázatok csökkentésére irányuló intézkedések nem történnek meg időben, vagy egyáltalán – a K&H szigorú nyomon követési szabályokat vezetett be.

Az ügyfélminősítések szokásos felülvizsgálati folyamatán túl – amit minden ügyfélre évente vagy félévente el kell végezni az ügyfél aktuális adóminősítése (azaz a PD minősítése) szerint – a nyomon követési tevékenységeknek három alapvető fajtája létezik a K&H-ban az olyan nem-lakossági kitétségek tekintetében, amelyek nem a Speciális Hitelek Főosztály „front-seat” kezelésében vannak, konkrétan:

- eseti nyomon követési eljárás
- rendszeres nyomon követési eljárás
- „figyelőlistás” eljárás

A rendszeres nyomon követési feladatok szabályos időközönként ismétlődően kerülnek elvégzésre. A rendszeres nyomon követési tevékenység egy része a naptári negyedévekhez kapcsolódik, míg a másik – az úgynevezett „figyelőlistás eljárás” – nem kapcsolódik naptári negyedévekhez.

Az eseti nyomon követést számos ún. „korai figyelmeztető jel” indítja el, amelyek a KBC Csoport hitelezési gyakorlatában a legkritikusabbnak találtak, és amelyeket a K&H minden nem-lakossági ügyfélnél figyelemmel kísér. A „korai figyelmeztető jelek” megjelenése indokolhatja a Bank azonnali intézkedését bármely ügyféllel (vagy ügyfélcsoporttal) való kapcsolatában. A „kapcsolattartó” elsődleges feladata, hogy bármely olyan figyelmeztető jel esetén, amely egyértelműen veszélyezteti az ügyfél kötelezettségvállalásainak (vagy adósságainak) visszafizetését, azonnal kapcsolatba lépjen az ügyféllel.

Lakossági szegmens

A lakossági ügyfelekhez kapcsolódó kitétségek, és a lakossági portfólió alakulása rendszeresen nyomon követésre kerül a havi szegmensjelentések összeállításának során. A kétes hiteleket a fizetési kötelezettségek észlelt nemteljesítésének kezdetétől fogva a Lakossági Problémás Ügyfélkezelés Osztály kezeli elkülönítetten.

Hitelkockázati limitek

A maximális hitelkockázati kitétség és/vagy hitelkockázat koncentráció a limiteken keresztül kerül kezelésre és nyomon követésre, amelyek meghatározzák a megengedett maximális hitelkockázati kitétséget egy adott kockázatomérési megközelítés tekintetében. A maximum (legrosszabb eset)

jellegű hitelkockázati limitek fokozatosan kiegészülnek és/vagy lecserélődnek egyéb alternatív mérési megközelítésekkel/re.

Egy hitelkockázatot viselő ügylet – elvben – csak akkor köthető, ha azt egy pozitív hiteldöntés engedélyezi, amely meghatározza, többek között, a maximális elfogadható hitelkockázati kitettséget (limitet), amely az alábbiakra utalhat:

- (Egy adott ügyfél) egy adott ügyletének eseti jóváhagyására
- Egy adott kockázatforma alá tartozó összes ügyletre vonatkozó előre jóváhagyott limitre.

Egyedi partnerszintű limitek

Mindemellett, a vállalati kitettségekre a nemteljesítéskori veszteség (LGD) és a várható veszteség (EL) tekintetében egy átfogó KBC Csoportlimit vonatkozik (a KBC Csoport Vezetői Bizottsága általi döntése alapján). Ezek „szigorú limitek”, ami azt jelenti, hogy e limit túllépése vagy várható túllépése esetén azonnal intézkedéseket kell hozni.

Az adós/kezes/partner és ország szinten meghatározott belső limiteken túl, érvényben vagy egy helyi rendelkezés, amely az úgynevezett nagy kitettségekre határoz meg limiteket csoportszinten. Ezek a limitek jellemzően a saját tőke százalékában kerülnek meghatározásra (pl. 25% nem-kapcsolt csoportokra, 20% kapcsolt csoportokra). Az ilyen „nagy kitettségeket” általában akkor kell jelenteni havonta vagy negyedévente, amikor egy bizonyos küszöb átlépésre kerül (pl. a saját tőke 10%-a).

Csoport/szektor/portfolió szintű limitek

Az ügyfélcsoporton és szektoron/portfolión alapuló limitek célja, hogy meghatározzák a maximális kívánatos kitettség koncentrációt ügyfélcsoportokra, tevékenységi ágazatokra, stb. vonatkozóan. Ezek a limitek nem ügyfelenként kerülnek jóváhagyásra, hanem az összes olyan ügyfélre vonatkoznak, amelyek beleillenek az adott limit illetékességébe (pl. egy adott tevékenységi ágazat).

Hitelkockázat értékelése és javaslatok

A hitelkockázat-kezelési osztályok felelnek a hitelkockázati kitettségek felméréséért (értékeléséért) és elemzésüket belefoglalják a kockázati bizottságoknak küldött hitelkockázati beszámolóikba. Az ilyen értékelés magában foglalja a kockázati kitettség meglévő limitekkel (belső vagy külső limitek) vagy tervekkel, célkitűzésekkel való rendszeres összehasonlítását.

A meglévő limitekkel való összehasonlításán túl, az ilyen értékelés végződhet új limitek javaslásával vagy meglévő limitek módosításával és/vagy a módszertan vagy az eljárások átalakításával. Az ilyen kockázatértékelési eljárás akár kockázatsökkentő intézkedések előterjesztését is eredményezheti. A folyamat jellemzően a hitelpolitika és a delegált hatáskörök módosítására vagy új elemek bevezetésére irányuló kérelmeket, új vagy magasabb limiteket és módszertani változásokat idézhet elő. Ennek eredményeképpen különböző üzleti előterjesztések készülnek, amelyek az illetékes döntéshozó testületeknek kerülnek benyújtásra.

A Kockázatkezelési Igazgatóság (RMD) Hitelkockázatok Főosztályának egyik fontos feladata, hogy elemezze az adatokat (kitettségek, kockázatszámítási eredmények, limitkihasználtság, stb.) és véleményezze a különböző üzletágak által a Hitelkockázati Bizottságnak (CRC) benyújtott előterjesztéseket. Ahol arra mód van, az üzleti osztály is nyújthat be javaslatot. Az illetékes osztály javaslatában általában ellenőrzi, hogy az előterjesztés összhangban van-e az érvényben lévő politikákkal, módszertannal, limitekkel, átfogó stratégiával és így tovább. Az illetékes osztály soha nem rendelkezik döntéshozatali joggal, csak véleményezi a kockázat észlelt szintjét, és javaslatot tesz annak kapcsán.

Hitelkockázat jelentése

Különböző hitelkockázati jelentések léteznek, amelyek elsősorban a Hitelkockázati Bizottságnak vagy a felső vezetésnek számára nyújtanak információt a korábban említett hitelportfoliókról, szegmensekről.

Vezetői jelentések

A Hitelkockázatok Főosztály kéthavonta készít jelentést a felső vezetésnek a K&H teljes összevont hitelportfoliójáról, amely tartalmazza a lakossági (azaz fogyasztási hitelek + lízing) és a nem-lakossági (azaz vállalat + KKV) szegmenst is. Az úgynevezett „Összevont hitelportfolió jelentés” Hitelkockázati Bizottság, az Igazgatótanács és a Felügyelő Bizottság számára készül.

A jelentés átfogó képet nyújt a K&H hitelportfoliójának alakulásáról, a nyújtott és fennálló kitétségekről, késedelmekről, céltartalékokról és hitelvesztéségi mutatókról. A portfolió szerkezetét az üzletágak, hiteltermékek vagy iparágak szerinti bontás is illusztrálja. A jelentés tájékoztatást nyújt a portfolió fő kockázati mutatóiról és az ügyfelek felé fennálló legnagyobb kockázati kitétségekről is.

Szegmensjelentés

A K&H Kockázatkezelése (Hitelkockázatok Főosztály) havi rendszeres jelentéseket készít a különböző hitelkezelés osztályokkal együttműködve, azok illetékességi körébe eső portfolióról. Ezek a jelentések a következő szegmensekre külön-külön készülnek el:

- Lakossági
- KKV
- Vállalati

E jelentések átfogó képet nyújtanak az adott szegmensről a portfolió alakulása tekintetében a kitétségek (pl. jóváhagyott limitek, folyósított hitelek) és a hitelminőség (pl. késedelem, minősítés, értékvesztés, hitelvesztés arányok, stb.) vonatkozásában, és értékelik a hitelportfoliót a fő kockázati mutatók és alportfoliók szerinti bontásban.

Portfolió áttekintés

Az alábbi táblázatban mutatja a K&H Csoport teljes hitelezési portfolióját, ideértve a mérlegen belüli és a mérlegen kívüli tételeket is, eszközosztályonkénti bontásban. A K&H Csoport nem rendelkezik multilaterális fejlesztési bankokkal és nemzetközi szervezetekkel szembeni kitétségekkel, vagy kollektív befektetési vállalkozásokban illetve fedezett kötvények formájában megjelenő követelésekkel. Ezért ezek az eszközosztályok nem szerepelnek a táblázatokban.

Kód	Eszközosztályok (millió Ft)	Mérlegen belüli tételek	Mérlegen kívüli tételek	Eredeti kitétség a hitelkonverziós tényezők előtt
CGCB	Központi kormányzatok és központi bankok	1 134 224	0	1 134 224
RGLA	Regionális kormányok és helyi hatóságok	63 747	3 017	66 764
PSE	Állami szektorba tartozó jogalanyok	114	57	171
INST	Intézmények	42 744	123 223	165 966
CORP	Vállalatok	716 522	342 414	1 058 936
RETAIL	Lakosság	95 993	13 570	109 563
SECRE	Ingatlannal fedezett	721 426	10 172	731 599
PDUE	Lejárt	110 553	208	110 760
OTHER	Egyéb	154 336	9 200	163 536
TOTAL	ÖSSZESEN	3 039 659	501 861	3 541 520

Táblázat 5: Hitelezési portfolió eszközosztályonként (K&H Csoport)

A hitelportfolió részletesebb bontása a [függelékben](#) található.

Hitelkockázatra adott válasz

A kockázatok azonosítása, mérése, nyomon követése és jelentése után az üzletágvezetés és a bizottságok egyaránt felelnek a megfelelő válaszadásért, azaz, hogy összhangba hozzák a kockázatokot a kockázatvállalási hajlandósággal, akár a (további) kockázat elkerülése, a kockázat csökkentése (enyhítése), a kockázat átruházása vagy egyszerűen a kockázat elfogadása útján.

A kockázat elkerülése elérhető hitelpolitikák bevezetésével (pl. konkrét adósoknak történő hitelezésből származó hitelkockázat megtiltása), a limitek visszavonásával vagy csökkentésével (pl. az országlimit felfüggesztése a monetáris hatóság bizonyos intézkedéseit követően) vagy bizonyos tevékenységek leállítására vonatkozó döntéssel (pl. amikor nincs egyensúlyban a kockázat és haszon).

Egy hitelkockázatot viselő ügylet csak akkor köthető meg, ha azt egy pozitív hiteldöntés engedélyezi, vagy amikor összeegyeztethető egy megfelelő limittel vagy delegált hatáskörrel, a jóváhagyott döntési szint határozata szerint.

Noha minden fél a K&H-ban köteles a kockázatot a lehető legnagyobb mértékben csökkenteni, a kockázati bizottságokkal szemben az is elvárás, hogy a megfelelő kockázatcsökkentő intézkedések meghozatalával választ adjanak a bejelentett vagy várhatóan felmerülő nagymértékű hitelkockázatra. A CRC és az üzletágvezetés alapvető felelőssége, hogy reagáljon a kockázatomérés, nyomon követés és jelentés eredményeire különböző formában.

Hitelveszteségi tartalékok

A Bankoknak tartalékokat kell képezniük a veszteségekre, mert a hitelportfóliójukat hitelkockázat terheli. A tartalékképzés – ami egy értékelési tartalék – célja, hogy fedezze a minden bank hitelportfólióján keletkező veszteségeket. Mint ilyen, a tartalékok megfelelő kezelése a bank hitelkockázat-kezelési folyamatának szerves részét képezi.

A jelenlegi magyar szabályozás⁵ szerint, az értékvesztett eszközökre specifikus kockázati céltartalékokat kell meghatározni a hazai rendelkezések szerint meghatározott követelésminősítések alapján. Ezzel szemben az általános kockázati céltartalékok képzése a jövőbeni várható veszteségekre csupán opcionális, ami az alapvető tőkébe a pénzügyi intézet mérleg-főösszegének 1,25%-áig számítható be.

Vállalati szegmens

A Bank a „normál minősítési eljárást” alkalmazza a vállalati ügyfelekkel szembeni összes követelésre vonatkozóan, azaz a minősítés során az összes, törvényben említett szempont figyelembevételre kerül. A vállalati szegmensben a K&H nem alkalmazza a „csoportos értékelési eljárást”, így minden esetben az összes tételt a K&H az „egyedi értékelési eljárással” manuálisan értékeli.

Az értékelés negyedévente történik, hacsak a Bank nem szerez tudomást az ügyfél pénzügyi helyzetére vagy a felajánlott biztosítékokra vonatkozó új, negatív információról, ami az ügyfél és annak összes kitétségének értékelési besorolásának rendkívüli felülvizsgálatát idézi elő. Az értékvesztés és a céltartalékok a „bruttó kockázat” alapján kerülnek meghatározásra.

Az előterjesztéseket minden egyes esetben részletes indoklással kell elkészíteni, amikor a vállalati ügyfél minősítési besorolására vagy a kitétségeihez kapcsolódóan a szükséges értékvesztési és céltartalék szintek beállítására kerül sor. Az előterjesztéseket a döntési jogkörrel felruházott illetékes fórumhoz kell benyújtani.

⁵ A 250/2000 (XII. 24.) számú Kormányrendelet VII. melléklete a „hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások éves beszámolóira és számviteli nyilvántartásaira vonatkozó sajátosságok.”

KKV szegmens

A KKV ügyfelek esetében alapértelmezésben a minősítési besorolás a „*csoportos értékelési eljárás*” alapul, tekintettel e szegmens kitétségeinek viszonylag magas számára. Mivel a törvény lehetőséget biztosít erre, e célra az „*egyszerűsített minősítési eljárást*” alkalmazza K&H. A besorolások havonta automatikusan felülvizsgálatra kerülnek, és az eredményekről a felső vezetés kap tájékoztatást.

A minősítési eljárás figyelembe veszi a lejárt státuszt és a biztosítékokat is. A „*nettó kockázatból*” származtatott mutató szolgál a KKV ügyfelek kitétségei besorolásának végső alapjául, valamint ezt használja a Bank az ezen kitétségekre vonatkozó értékvesztés és céltartalék szükséges szintjének meghatározására is. Következésképpen, az értékvesztés és a céltartalékok a „*nettó kockázat*” alapján kerülnek meghatározásra.

A Speciális Hitelek Főosztály által kezelt ügyfelekhez kapcsolódó kitétségek esetében a minősítés-besorolás, valamint az értékvesztés és a céltartalék szükséges szintjének meghatározása során a vállalati ügyfelekre alkalmazott „*egyedi értékelési eljárás*” alapul, mint amit a.

Lakossági szegmens

A Bank az „*egyszerűsített minősítési eljárást*” használja az összes lakossági követelésére. Alapértelmezésként a Bank a lakossági tételeket „*értékelési csoportokhoz*” rendeli a magyar törvények által előírt „*csoportos értékelési eljárás*” szabályainak megfelelően. A Bank az „*értékelési csoportokat*” olyan módon határozza meg, hogy a hasonló jellemzőkkel bíró ügyletek egyazon csoportba kerülnek.

A hiteltermék és késedelmi kategóriákon alapuló keresztábrázat minden egyes mezője egy „*értékelési csoportnak*” felel meg, amelyhez konkrét céltartalék-képzési százalék (úgynevezett „*értékvesztési szorzó*”) került meghatározásra. Ez a folyamat a tényleges múltbeli veszteségadatokon alapuló statisztikai modellezéssel lett alátámasztva a K&H-ban.

A „*csoportos értékelési eljárás*” esetében a tételek automatikusan „*értékelési csoportokhoz*” rendelődnek és az értékvesztés, valamint a céltartalék automatikusan kerül meghatározásra a 'Lakossági hitelkezelés, fejlesztés és monitoring' osztály által készített rendszeres portfóliójelentések előállításának során, azaz nincs szükség külön előterjesztésre vagy egy illetékes testület döntésére.

Az alapértelmezett „*csoportos értékelési eljárás*” mellett, bizonyos különleges esetekben a Bank az „*egyedi értékelési eljárás*” keretében „*egyszerűsített minősítési eljárást*” alkalmaz, amikor is a Bank minden egyes ügyletek minősítéséről külön-külön, egyedi alapon dönt, egyúttal meghatározva az értékvesztés és a céltartalék szükséges szintjét is. Ily módon az „*egyedi minősítési eljárást*” a minősítési besorolás során másodlagos lehetőségeként és esetleges jelleggel alkalmazza a Bank lakossági üzletága.

Az „*egyedi minősítési eljárás*” alá sorolt követelések minősítését a K&H negyedévente vizsgálja felül a korábban meghatározott „*eszközminősítési kategóriák*” és a szükséges értékvesztés és céltartalékok alapján. Következésképpen az ezen tételekre vonatkozó értékvesztés egy új felülvizsgálatot megelőzően csak az adott tétel teljes kitétségeinek változása eredményeképpen módosulhat.

Ezen egyedi felülvizsgálatokat az előterjesztést készítő szervezeti egységek végzik el és dokumentálják. Rendkívüli előterjesztést az eredeti döntéshozók számára csak akkor kell készíteni, ha közben módosult az „*eszközminősítési kategória*” vagy a mögöttes „*értékvesztési szorzó*”.

Az egyedi minősítéseket és céltartalék-képezéseket minden esetben a Lakossági Hitelbizottságnak (RCC) kell benyújtani, és annak kell jóváhagynia az érintett egység előterjesztése alapján. Bizonyos előre meghatározott esetekben a Lakossági Hitelbizottság (RCC) delegálhatja döntéshozatali jogát az ilyen előterjesztések készítésére felhatalmazott szervezeti egységekre (pl. Lakossági Problémás Ügyfélkezelés Osztály).

Közzétételek

Az értékhelyesbítésekben és céltartalékokban az év során bekövetkezett változásokat az alábbi táblázat foglalja össze:

Értékhelyesbítések és céltartalékok (millió Ft)	Nyitó-egyenleg (2009. 01. 01.)	Záró-egyenleg (2009. 12. 31.)
Mérlegen belüli tételekre	41 578	73 810
Mérlegen kívüli tételekre	10 946	11 841
Összesen	52 524	85 651

Táblázat 6: Értékhelyesbítések és céltartalékok alakulása az év során

Az alábbi táblázatok áttekintést nyújtanak a hitelveszteségre képzett tartalékok által érintett hitelportfolióra vonatkozóan különböző bontásban.

Kód	Eszközkategória (millió Ft)	Eredeti kitétség a hitelkonverziós tényezők előtt	Értékhelyesbítések és céltartalékok nélküli kitétség
CGCB	Központi kormányzatok és központi bankok	0	0
RGLA	Regionális kormányok és helyi hatóságok	0	0
PSE	Állami szektorba tartozó jogalanyok	0	0
INST	Intézmények	2 498	386
CORP	Vállalatok	27 244	11 507
RETAIL	Lakosság	283	136
SECRE	Ingatlannal fedezett	41 525	1 949
PDUE	Lejárt	79 259	49 403
OTHER	Egyéb	22 270	22 270
TOTAL	ÖSSZESEN	173 078	85 651

Táblázat 7: Értékhelyesbítésekkel és céltartalékokkal érintett hitelezési portfólió eszközosztályonként (K&H Csoport)

Szektor (millió Ft)	Eredeti kitétség a hitelkonverziós tényezők előtt	Értékhelyesbítések és céltartalékok nélküli kitétség
Mezőgazdaság, Földművelés és Halászat	2 047	1 397
Hatóságok	2	2
Autóipar	541	248
Repülés	1	0
Italgártás	151	0
Építőipar és kivitelezés	9 255	7 959
Vegyipar	2 187	1 362
Kereskedelmi ingatlan	5 693	3 015
Fogyasztási cikkek	10	2
Forgalmazás	12 510	7 711
Elektromos ipar	893	265
Elektrotechnika	433	388
Pénzügy és biztosítás	3 291	965
Élelmiszergyártás	3 803	2 904
Szálloda és vendéglátóipar	4 153	703
Informatika	23	3
Gépipar és nehéz berendezés	1 697	975
Média	83	46
Fémipar	4 528	3 491
Olaj, gáz és egyéb üzemanyagok	0	0

Papír és cellulóz	301	286
Magánszemélyek	77 214	14 200
Szolgáltatás	3 066	1 901
Fuvarozás	132	80
Távközlés	276	151
Textil és ruházat	116	79
Fa és fabútor	363	247
Dohányipar	0	0
Kereskedők	1 189	1 006
Víz	0	0
AZONOSÍTATLAN	39 122	36 264
ÖSSZESEN	173 078	85 651

Táblázat 8: Érték helyesbítésekkel és céltartalékokkal érintett hitelezési portfólió szektoronként (K&H Csoport)

Kód	Földrész (millió Ft)	Eredeti kitettség a hitelkonverziós tényezők előtt	Érték helyesbítések és céltartalékok nélküli kitettség
CCE	Közép- és Kelet-Európa	173 078	85 651
WEU	Nyugat-Európa	0	0
ASIA	Ázsia	0	0
NAM	Észak-Amerika	0	0
LAM	Latin-Amerika	0	0
MEA	Közel-Kelet	0	0
AUO	Ausztrália és Óceánia	0	0
AFR	Afrika	0	0
TOT	ÖSSZESEN	173 078	85 651

Táblázat 9: Érték helyesbítésekkel és céltartalékokkal érintett hitelezési portfólió földrészenként (K&H Csoport)

Ezen számok további bontása eszközosztályok szerint a [függelékben](#) található.

Hitelkockázat tőkekövetelménye

Megközelítések

A Bázel II 1. pillér szerint számolt hitelkockázat minimum tőkekövetelménye a kockázattal súlyozott eszközök (RWA) 8%-a. Azonban, jelentős eltérések állnak fenn e kockázattal súlyozott eszközök meghatározásának módjában a szabályozói célokra alkalmazott módszerekben.

A „sztenderd módszerben” a kockázattal súlyozott eszközök kiszámítása az egyedi kitettség megfelelő „kockázati súllyal” történő megszorítása útján történik. Ezeket a „kockázati súlyokat” az adós külső minősítése dönti el, ha van ilyen; vagy a törvényi szabályozás útján adott. Például a lakossági termékek (folyószámlahitelek és hitelkártyák) súlya 75%, míg a lakóingatlan fedezett követelések súlya 35%.

Azonban, az RWA kiszámolható a Bázel II „belső minősítéseken alapuló (IRB) módszer” kifinomultabb és kockázatérzékenyebb módszereinek alkalmazásával is. Az alapfelgondolás az, hogy a bankok elvégzik saját belső értékelésüket a nemteljesítési valószínűsége (PD), a nemteljesítéskori veszteségre (LGD) és a nemteljesítéskori kitettségre (EAD). Ezen értékeléseknek a szabályozó által elfogadott kockázati modelleken kell alapulniuk.

A K&H egyelőre a „sztenderd módszert” alkalmazza a szavatoló tőkeszükséglet kiszámítására. Azonban, a K&H jelenleg is végzi a szükséges előkészületeket ahhoz, hogy megkapja a felügyeleti jóváhagyást a „belső minősítéseken alapuló (IRB) módszerre” történő átállásra.

A tőkekövetelmény kiszámítása

A hitelkockázati kitétségekre szükséges tőkekövetelmény kiszámítása a vonatkozó kormányrendelet szerint történt a „sztenderd módszer” alkalmazásával. A hitelkockázatok teljes tőkekövetelményét az alábbi táblázat foglalja össze:

(millió Ft)	Eredeti kitétség a hitelkonverziós tényezők előtt	Értékhelyesbítések és céltartalékok nélküli kitétség	A kitétség kockázattal súlyozott összege	Tőkeszükséglet
Mérlegen belüli tételek (1)	3 039 659	2 965 850	1 183 286	94 663
Mérlegen kívüli tételek (2)	501 861	490 020	108 685	8 695
Hitelezés (1+2)	3 541 520	3 455 870	1 291 971	103 358
Származékos ügyletek (3)	102 982	102 982	53 254	4 260
ÖSSZESEN	3 644 502	3 558 851	1 345 225	107 618

Táblázat 10: Hitelkockázatok tőkekövetelménye (K&H Csoport)

A hitelezési portfólió tőkeszükségletét az alábbi táblázat mutatja eszközosztály szerinti bontásban. A partner hitelkockázat tőkekövetelményével a következő fejezet foglalkozik részletesen.

Eszközkategória (millió Ft)	Eredeti kitétség a hitelkonverziós tényezők előtt	Értékhelyesbítések és céltartalékok nélküli kitétség	A kitétség kockázattal súlyozott összege	Tőkeszükséglet
CGCB	1 134 224	1 134 224	0	0
RGLA	66 764	66 764	64 312	5 145
PSE	171	171	59	5
INST	165 966	165 580	22 795	1 824
CORP	1 058 936	1 047 429	724 808	57 985
RETAIL	109 563	109 427	76 721	6 138
SECRE	731 599	729 650	263 718	21 097
PDUE	110 760	61 358	69 899	5 592
OTHER	163 536	141 266	69 659	5 573
ÖSSZESEN	3 541 520	3 455 870	1 291 971	103 358

Táblázat 11: Hitelezési portfólió tőkekövetelménye eszközosztályonként (K&H Csoport)

Partner hitelkockázat

A K&H úgy határozza meg a partner hitelkockázatot, mint a szabad forgalomban (azaz tőzsdén kívüli kereskedés útján) kötött ügyletekből eredő hitelkockázat, mint például

- Deviza- vagy kamatcsere ügylet,
- Nemteljesítési kockázatra kötött hitelpiaci származékos csereügylet (CDS), és
- Legmagasabb/legalacsonyabb kamatra kötött kamatcsere ügyleteke (Caps/floors)

Az elszámolás előtti partner hitelkockázat mértéke az ügylet (pozitív) jelenlegi (piaci áron értékelt) helyettesítési értékének és a vonatkozó járulék összege (= aktuális kitétség módszere).

A partnerlimit minden egyes partnerre meghatározásra kerül, figyelembe véve a K&H Bank vonatkozó dokumentumaiban meghatározott általános szabályokat és eljárásokat. A kockázatot a Bank napi monitoring jelentésen keresztül követi nyomon, ami a Bank összes dolgozója számára elérhető a Bank belső intranet hálózatán. Az üzletkötők minden egyes ügylet megkötése előtt kötelesek elvégezni egy ügylet előtti ellenőrzést „súlyos” járulékokat használva, amelyek magasabbak, mint a szabályozó által meghatározottak.

A pozíció lezáró nettósítást és a biztosítéki módszereket a belső limitkihasználtság nyomon követésénél használjuk a partnerkockázat kezelésére. Azonban, a nettósítási hasznót és biztosítékon

keresztüli kockázatenyhítést még nem használjuk a tőzsdén kívüli származékos ügyletekre vonatkozó tőkeszámítási eljárásban a rendszer korlátai miatt. Ily módon azok nem szerepelnek az alábbi táblázatban.

Ügylettípus	Piaci áron értékelt	Járulék	Partner kitétség	Szerződések képzett értéke	Tőke-szükséglet
Származékos hitelügyletek	-	-	-	-	-
Vásárolt CDS - kereskedési portfólió	-	-	-	-	-
Vásárolt CDS - fedezeti portfólió	-	-	-	-	-
Eladott CDS - kereskedési portfólió	-	-	-	-	-
Eladott CDS - fedezeti portfólió	-	-	-	-	-
Egyéb	-	-	-	-	-
Kamathoz kapcsolódó ügyletek	33 652	21 538	45 098	2 079 864	1 732
Kamatcsere ügyletek	22 243	6 575	28 818	1 398 233	676
Caps/floors	10 951	14 963	15 822	353 208	1 035
Egyéb	458	0	458	328 423	22
Devizához kapcsolódó ügyletek	18 190	38 730	57 884	1 237 917	2 528
Deviza határidős	1 072	2 391	3 463	125 783	119
Deviza csereügylet	6 215	3 780	9 995	348 483	311
Kétdevizás kamatcsere ügylet	10 856	32 542	43 398	763 481	2 020
Egyéb	47	17	1 028	170	79
Részvényhez kapcsolódó ügyletek	-	-	-	-	-
Részvény csereügyletek	-	-	-	-	-
Részvény opciós ügyletek	-	-	-	-	-
ÖSSZES bruttó partnerkockázat	51 843	60 268	102 982	3 317 781	4 260
- Nettósítási nyereség	-	-	-	-	-
- Biztosítéki nyereség	-	-	-	-	-
ÖSSZES nettó partnerkockázat	51 843	60 268	102 982	3 317 781	4 260

Táblázat 12: Partner hitelkockázat tőkekövetelménye (K&H Csoport)

Az alábbiakban a nettó partnerkockázat bontása található földrajzi régió (ahol a partner található), gazdasági szektor és hátralévő futamidő szerint.

Kód	Nettó származékos ügylet kitétség (millió Ft)	Eredeti kitétség a hitel-konverziós tényezők előtt
CEE	Közép- és Kelet-Európa	42 353
WEU	Nyugat-Európa	60 253
ASIA	Ázsia	371
NAM	Észak-Amerika	0
LAM	Latin-Amerika	0
MEA	Közél-Kelet	6
AUO	Ausztrália és Óceánia	0
AFR	Afrika	0
TOT	ÖSSZESEN	102 982

Táblázat 13: Partner hitelkockázat földrészenként (K&H Csoport)

Nettó származékos ügylet kitétség (millió Ft)	Eredeti kitétség a hitel-konverziós tényezők előtt
<1 év	15 071
1 <= <5 évig	45 164
5 <= <10 évig	8 233
10 <= év	34 514
További értesítésig	0
ÖSSZESEN	102 982

Táblázat 14: Partner hitelkockázat lejárat szerint (K&H Csoport)

Nettó származékos ügylet kitétség	Eredeti kitétség a hitel-
-----------------------------------	---------------------------

(millió Ft)	konverziós tényezők előtt
Mezőgazdaság, Földművelés és Halászat	6 861
Hatóságok	17 177
Autóipar	1 671
Repülés	2
Italgártás	416
Építőipar és kivitelezés	377
Vegyipar	793
Kereskedelmi ingatlan	246
Fogyasztási cikkek	1
Forgalmazás	1 181
Elektromos ipar	1 183
Elektrotechnika	472
Pénzügy és biztosítás	66 257
Élelmiszergyártás	502
Szálloda és vendéglátóipar	233
Informatika	0
Gépipar és nehéz berendezés	49
Média	0
Fémipar	1 966
Olaj, gáz és egyéb üzemanyagok	0
Papír és cellulóz	620
Magánszemélyek	0
Szolgáltatás	860
Fuvarozás	0
Távközlés	400
Textil és ruházat	28
Fa és fabútor	3
Dohányipar	0
Kereskedők	19
Víz	540
AZONOSÍTATLAN	1 125
ÖSSZESEN	102 982

Táblázat 15: Partner hitelkockázat szektoronként (K&H Csoport)

Hitelkockázat enyhítése a tőkeszükséglet meghatározásakor

A hitelkockázat enyhítése a tőkeszükséglet vonatkozásában, olyan módszerek használatát vonja maga után, amelyek csökkenthetik a hitelkockázat számított minimum tőkeszükségletét. A hitelkockázat számos kockázatenyhítő intézkedéssel csökkenthető, amelyek közül a legfontosabbak:

- nettósítás és DVP mechanizmusok
- kapott kezesség/biztosíték
- származékos ügyletek, hitelderivatívák (vásárolt hitelvédelem)

A K&H nem végez mérlegen belüli nettósítást (azaz a mérlegtételek – mint a hitelek és a betétek – összevezetése) és az ügyfél hitelkockázatok vonatkozásában sem alkalmazott pozíció lezáró nettósítást a tőkeszükségletének számítása során.

Ami a származékos ügyletekből eredő ügyfélkockázatra vonatkozó biztosítékot illeti, a K&H rendszereinek jelenlegi korlátai miatt a biztosíték nem kerül figyelembe a tőkeszükséglet számításakor, azonban a Bank világos belső politikával rendelkezik a származékos ügyletek mögé nyújtott biztosítékok nyomon követésére és kezelésére.

Biztosítékkal fedezett hitelportfólió

Az alábbi táblázat szemlélteti az elfogadható pénzügyi és tárgyi biztosítékokkal fedezett teljes kitétséget a kitétségek fajtája szerint. A táblázat azt mutatja, hogy a közvetlen (előre rendelkezésre bocsátott) hitelvédelem esetében a K&H csak készpénzbiztosítékot vesz figyelembe a tőkeszámítási folyamatában, míg közvetett (előre rendelkezésre nem bocsátott) hitelvédelmet garanciák jelentik.

A lakossági kitétséget fedező biztosíték nem szerepel a jelentésnek ebben a részében, mivel – a „szunderd módszer” előírásaival összhangban – az ingatlannal fedezett kitétség egy külön eszközosztályban kezelendő, és a lakossági kitétségek esetében a tőkeszükséglet számításánál más biztosíték nem kerül figyelembevételre a K&H-ban.

Nyilvánvaló, hogy a hitelkockázat enyhítésére csak akkor kerül sor, ha megfelelő belső politikák és eljárások ezt biztosítják. Az adatokban csak azokat a biztosítékok kerültek feltüntetésre, amelyek kielégítik (az EU Direktíva előírásai szerinti) az elfogadhatósági feltételeket és a hitelkockázat enyhítéséhez szükséges minimumkövetelményeket, és amelyek a tőkeszükséglet meghatározása során hitelkockázat enyhítési célból vannak figyelembe véve.

Ezen okoknál fogva, az alábbi táblázatban „Ingatlannal fedezett” eszközosztály alatt feltüntetett értékek limitáltak, mivel ezt az eszközt osztály lakossági kitétségek dominálják, míg a nem-lakossági szegmensben ezen biztosítékok elismerhetőségét jelenleg a Bank nem tudja a teljeskörűen igazolni.

Ez azt jelenti, hogy figyelembe véve, hogy az adatok a korábbi bekezdésekben ismertetett módon, tőkeszükséglet számítása során biztosítékkal fedezett kitétségekként kezelt ügyletekre vonatkoznak csupán, a K&H Bank hitelportfoliójára ténylegesen fedezetet nyújtó meglévő biztosítékok tényleges összege sokkal magasabb, mint a tőkeszükséglet kiszámításakor a kockázatenyhítés céljából figyelembe vett, és a táblázatban feltüntetett összeg.

Kód	Eszközosztályok (millió Ft)	Készpénz-fedezet	Garanciák	Biztosítékkal fedezett összesen
CGCB	Központi kormányzatok és központi bankok	0	0	0
RGLA	Regionális kormányok és helyi hatóságok	0	0	0
PSE	Állami szektorba tartozó jogalanyok	68	0	68
INST	Intézmények	0	23 741	23 741
CORP	Vállalatok	35 916	59 484	95 400
RETAIL	Lakosság	264	0	264
SECRE	Ingatlannal fedezett	781	0	781
PDUE	Lejárt	85	0	85
OTHER	Egyéb	0	0	0
TOTAL	ÖSSZESEN	37 115	83 225	120 340

Táblázat 16: Hitelkockázat enyhítés eszközosztályonként (K&H Csoport)

A fenti táblázat mutatja a hitelezési kitétségek azon részét, amely biztosítékkal fedezett besorolást kapott, ami azt jelenti, hogy erre a részre a tőkeszámításoknál egy alacsonyabb LGD százalék került alkalmazásra. Az érintett kitétséget úgy kell értelmezni, mint a teljes biztosítékkal fedezett kitétség – a „haircut”-ok, a lejárat elérés-helyesbítések és a fedezeti küszöbök alkalmazása után – amelyre egy eltérő (alacsonyabb) EAD összeg került kiszámításra a nyújtott hitelvédelem alapján.

V. fejezet - Piaci (kereskedési) kockázat

A kereskedési kockázat kezelése

Meghatározás

A piaci kockázat annak a kockázata, hogy pénzügyi eszközök piaci értéke vagy a jövőbeni pénzáram ingadozik a piaci kockázati tényezők – mint például különböző árak (pl. kötvény, értékpapír és árutőzsdecikkek árai), a ráták (pl. kamatlábak vagy árfolyamok) és más tényezők (pl. kockázati felár) – változása miatt. Ez a kockázat keletkezhet a különböző pénzügyi eszközökkel való piacbefolyásolás, kereskedés vagy pozícióépítés miatt.

A KBC Csoport a piaci kockázati kitettségeket vagy a kereskedési, vagy pedig a nem-kereskedési portfóliókba sorolja. A bank könyveiben szereplő nem-kereskedési pozíciókat érintő kamatláb, árfolyam és tőkekockázat az ALM (eszköz- és forrásgazdálkodás) kitettségben szerepelnek, azért azokat a Bank az ALM kockázatkezelés keretén belül kezeli (lásd a következő fejezetet).

Ennek megfelelően a kereskedési kockázat kezelésének célkitűzése, hogy mérje és jelentse a Bank összevont kereskedési pozíciók piaci kockázatát, figyelembe véve a fő kockázati tényezőket és az e pozícióvállalásokhoz kapcsolódó konkrét kockázatokat.

A kereskedési kockázatkezelés szabályozása

A KBC Csoporton belül a kereskedési kockázatkezelés központosított. Ez a döntés annak érdekében született, hogy megfeleltetésre kerüljön a kereskedési kockázatkezelési szervezet a kereskedési tevékenységek központosított szervezetének, és a feladatok duplikálásának elkerülésével javuljon a hatékonyság. A központosítás azt feltételezi, hogy:

- A modellek kidolgozása, a kockázati pozíció mérése, a nyomon követés és a jelentés központilag történik, nincs szükség e feladatok helyi duplikálására
- A Kereskedési kockázatkezelő a K&H-ban a következőkért felel:
 - a limittűlések és a terhelési tesztek elemzése
 - paraméter felülvizsgálatok elvégzése
 - a partnerlimitek és a működési kockázati feladatok utókövetése
 - a helyi belső és külső adatszolgáltatás támogatása
- A kapcsolódó működési és hitelkockázathoz kapcsolódó feladatokra a működési és hitelkockázatra vonatkozó csoportszintű politikák (és eljárások) irányadók.

A kereskedési kockázatkezelés folyamata

Észlelés és azonosítás

A kereskedési tevékenységekhez kapcsolódó kockázatok azonosítására és észlelésére használt elsődleges „formális” eszköze az Új és Aktív Termékbizottság (NAPC). Az ehhez kapcsolódó Csoportszabványok célja annak biztosítása, hogy mielőtt új termékek / tevékenységek / üzletágak kerülnének bevezetésre, a szervezet legyen kész és képes kezelni az új termékeket, és hogy az összes jogi, adó, jogkövetési, számviteli, kockázatkezelési stb. kérdéssel mindjárt az elején megfelelően foglalkozzon az intézmény.

A KBC kereskedési és értékesítési területen aktív összes tagja köteles bevezetni az új termékek fejlesztésére vonatkozó csoportszabványt és azt követően értékelni a helyi eljárások megfelelőségét a Csoportszabványoknak.

Minden új termékhez szükséges egy üzleti előterjesztés, amely elemzi a lényeges kockázatokat és azok kezelésének módját (= mérés, enyhítés, nyomon követés és jelentés). Minden üzleti előterjesztéshez csatolni kell a csoport vagy a helyi kockázatkezelés írásbeli véleményét az NAPC-hez történő benyújtás előtt.

Megjegyzendő, hogy évente kétszer minden egyes részleg köteles benyújtani a Csoport Érték- és Kockázatkezeléshez (Group VRM) egy átfogó áttekintést az NAPC tevékenységéről (felsorolva az összes új terméket, akár jóváhagyásra, akár elutasításra került, egy rövid leírással). A GVRM e jelentéseket a féléves „NAPC áttekintésében” vonja össze a Csoport Kereskedési Kockázati Bizottság (Group TRC) felé történő beszámolójában.

Mérés

A kereskedési tevékenységből eredő piaci kockázat rögzítésére számos mértékegységet alkalmaznak, mint például:

- Kockázatotott érték (VaR)
- Gazdasági tőke (ECap)
- Bázispont érték (BPV)
- Koncentrációk
- Névleges pozíciólimitek
- Stb.

A kereskedési portfólió piaci kockázatát a VaR módszertan alapján kezeli és kíséri figyelemmel a Bank. A KBC Csoport a múltbeli VaR (hVaR) módszert választotta a kereskedési könyv piaci kockázatának mérésére, kezelésére és nyomon követésére. A KBC jelenlegi hVaR módszere a következőn alapul: 10-napos pozíciótartási időszak és 99%-os egyoldalú konfidenciaszint, egy 500-napos súlyozatlan megfigyelési időszakra számítva.

Emellett a Bank számos stressz tesztet is alkalmaz egy konkrét stressz esemény és/vagy egy, a pénzügyi változókészletben bekövetkező „szélsőséges” mozgás által a vállalat pozícióira gyakorolt potenciális hatás értékelésének céljából. A K&H a KBC csoportszintű forgatókönyveit alkalmazza a stressz tesztek elemzésére, de emellett helyi forgatókönyvek is kidolgozásra kerültek, amelyek jobban tükrözik a magyar múltbeli és vélelmezett fejleményeket.

A hVaR számítások és a stressz teszt mellett a K&H a kockázatok koncentrációját is figyelemmel kíséri a másodlagos limiteken keresztül, úgymint devizakoncentrációs limitek az egy adott devizapozícióból eredő árfolyamkockázat korlátozására, és bázispont érték (BPV) limitek a kamatláb kockázatra. A BPV limitek devizánként és periódusokra vannak beállítva.

Nyomon követés

A piaci kockázat nyomon követése érdekében a KBC limiteket határozott meg, amelyek a kockázatvállalás jóváhagyásának speciális formájának tekinthetők. A limit nyilvánvaló teszi, hogy a mennyi kockázat tekinthető az „elviselhető maximumnak” egy portfólió vagy egy portfóliószegmens tekintetében.

Ennek kapcsán a KBC-ben egy komplett limit keretrendszerrel beszélhetünk, mert:

- Több limit kombinációját alkalmazandó a KBC és egyben a K&H kereskedési tevékenysége piaci kockázatának nyomon követésére (ez gyakran hierarchikus, ahol minden alszegmens saját limittel rendelkezik).
- Számos „útmutató irányelv” került meghatározásra, amelyek célja a kockázat monitoring összefüggéseinek és következetességének növelése az összes piaci kockázatnak kitett kereskedési tevékenységnél.
- A keretrendszer világos és egyértelmű leírást nyújt:
 - a kockázati limitekről, és azok kihasználtságának számításáról.
 - a különböző érintett szereplők hatásköréről, felelősségéről és együttműködéséről.

A kereskedési limit keretrendszer az üzletág alakítja ki egy hivatalos döntéshozatali eljárás keretében, amely érinti a Helyi és Csoport Érték- és Kockázatkezelést (VRM), a Csoport Kereskedési Kockázatbizottságot (Group TRC), a KBC Csoport Vezetői Bizottságát (EXCO) és a KBC Csoport Igazgatótanácsát.

A K&H a teljes kereskedési tevékenységre vonatkozóan a hVaR globális limitet, míg a kamatláb kockázati pozícióra az időszakonkénti és devizánként BPV limiteket figyeli. Emellett névleges limiteket is alkalmaz az olyan tevékenységekre, amelyek nem tartoznak a hVaR limitek hatálya alá. Helyi limit-megállapítási jogkör nem létezik. A limit-előterjesztéseket a KBC Group TRC-nek kell benyújtani.

Elemzés és tanácsadás

A K&H Piaci Kockázatok Főosztályának egyik fontos feladata, hogy elemezze az adatokat (kockázatszámítási eredmények, pozíciók, stb.) és véleményezze a különböző üzletágak által a Group TRC-nek és a helyi ALCO-nak benyújtott előterjesztéseket.

Az üzletági előterjesztések általában új limit iránti vagy limitemelési kérést, módszertani változást, stb. foglalnak magukban. A GTRC szintjén nem tárgyalható egy limit, ha azt nem kíséri egy ajánlás a helyi VRM-től. A javaslatában a VRM általában ellenőrzi, hogy az előterjesztés összhangban van-e az érvényben lévő módszertannal, limitekkel és a felhatalmazási kerettel (limitemelés esetén) az átfogó stratégiával és így tovább. Fontos tudni, hogy a helyi VRM soha nem rendelkezik döntéshozatali joggal, csak véleményezi a kockázat észlelt szintjét. Ehhez, a helyi VRM is kínál limit-kihasználtsági tanulmányokat és összehasonlításokat a csoport többi tagjával.

Jelentés

Bár a jelentés több csatornán keresztül történik, maga a KBC Kereskedési Kockázatkezelése (ezen túl RMA-ként rövidítve) úgy döntött, hogy jelentési kötelezettsége számottevő részét az erre a célra fenntartott „Kockázatkezelési” intranet oldalon – ami eRIS néven fut – és a GroupNet-en (a KBC intranetének része) fűzi egy kötegbe.

Az eRIS részletes jelentéseket tartalmaz a Globális Treasury-re és az összes kapcsolt vállalatra (lehetőséget biztosítva az alacsonyabb szintekig hatolásra, hogy részletesebb eredményeket kapjunk). Az oldal visszamenőleges vizsgálatot, terhelési tesztet és limit túllépési információt is tartalmaz. Hozzáféréssel a felső vezetés (az EXCO és MC tagok), valamint a Globális Treasury alkalmazottai, a helyi kockázatkezelők és a K&H helyi treasury üzletkötői rendelkeznek.

Emellett, az RMA létrehozott egy webhelyet is a KBC GroupNet-jén. Ez az oldal tartalmaz, többek között, egy a KBC limitkereteinek szentelt részt, ami az RMA „bibliájának” tekinthető, látva azt, hogy áttekintést nyújt az összes treasury és tőkelimitről, a limittúllépési hatáskör delegálásról és minden alátámasztó döntésről (a GTRC-től és az EXCO-tól egyaránt). Emellett ezen a weboldalon áll rendelkezésre a VaR modell dokumentációjának legutóbbi változata is. A webhely minden RMA általi változtatás után frissül és így minden pillanatban a KBC limitkeretének és kockázati összegeinek legutóbbi állását mutatja.

Az eRIS és a GroupNET mellett továbbra is fontos marad a hagyományos – papíralapú – csatornákon keresztüli kommunikáció (többnyire a GTRC tevékenységéhez kötődik). Végül, az RMA sok eseti jelentést is készít (az Igazgatótanácsnak, a minősítő ügynökségeknek, a szabályozóknak, és az Audit Bizottságnak).

A K&H Piaci Kockázat Főosztálya is naponta küld egy kivonatolt változatot a rendelkezésre álló kereskedési kitettségről a helyi üzletkötőknek és a Treasury vezetőjének az eRIS használatával. A helyi ALCO havonta, az Igazgatótanács pedig negyedévente kap jelentést a limitkihasználtságról, tájékoztatás céljából. Az Audit Bizottság is negyedévente értesül a fő piaci kockázati mutatókról és kérdésekről.

Válasz

A kockázatok azonosítását és értékelését követően, a kockázat kezelésére használt összes módszer az alábbi kategóriák egyikébe vagy egyszerre többé tartozik: a kockázat elfogadása, a kockázat átadása egy másik félnek, a kockázat csökkentése, vagy a kockázat elkerülése azáltal, hogy nem végzünk egy olyan konkrét tevékenységet, amely kockázattal járhat.

Mint korábban említettük a KBC Csoport végső kockázatvállalási hajlandóságát az Igazgatótanács határozza meg, amit a Csoport EXCO és a GTRC részletes limitkeretekké finomít. E limitkeret határain belül az már az üzletág döntése, hogy miképpen kezeli a kockázatot (elfogadja / átadja / csökkenti / elkerüli).

Amennyiben „túl sok” kockázat vállalására került sor (ami a limit túllépését eredményezi) az üzletágvezetés dönt a további lépésekről: azaz jóváhagyja a limittúllépést a hatáskör delegálási keretben megszabott határokon belül, vagy a kockázat csökkentéséről illetve fedezéséről dönt. A delegált hatáskörön kívül eső limittúllépés esetén, az üzletágvezetés döntése, hogy kérjen-e jóváhagyást a GTRC-től/EXCO-tól, vagy más intézkedéseket kezdeményezzen a kitétség limiten belüli mértékre történő csökkentése céljából. Megjegyzendő, hogy az új tevékenységekre egy konkrét NPC eljárás van érvényben, amely megvizsgálja, hogy egy adott új tevékenység „beleillik-e” a K&H átfogó kockázati profiljába.

Piaci kockázat tőkekövetelménye

A Bank a „sztenderd módszert” használja a kereskedési könyvi pozícióira vonatkozó tőkeszükséglet kiszámítására, így nem alkalmazunk belső modellt a tőkeszükséglet mérésére.

A helyi szabályozó (PSZÁF) számára a Bank naponta kiszámolja a kötvények és más értékpapírok, valamint a betétek és származékos ügyletet tőkeszükségletének összegét. Emellett, a Bank árfolyamkockázatának és tőzsdei áru kockázatának tőkeszükséglete is naponta kiszámításra és jelentésre kerül.

Ezentúl – a „sztenderd módszert” alapján – a Bank egy havi kiegészítő jelentést készít a PSZÁF-nak a kötvény- és részvénypozíció kockázatának, az árfolyamkockázat és a tőzsdecikk kockázat tőkeszükségletének összegéről. Az alábbi táblázat mutatja a K&H Csoport piaci kockázatok tőkekövetelményét (megjegyzés: a számok a K&H Bankhoz kötődnek, mivel kizárólag a K&H Banknak van ilyen jellegű pozíciói).

Piaci kockázat szavatoló tőkeszükséglete		
Kockázatok	Pozíció értéke (millió Ft)	Tőkeszükséglet (millió Ft)
Kötvények pozíciókockázata	57 445	1 531
Részvények, befektetési jegyek pozíciókockázata	5 760	407
Árfolyamkockázat	9 224	738
Árutőzsdei kockázat	103	4
ÖSSZESEN	72 532	2 679

Táblázat 17: Piaci kockázatok tőkekövetelménye

A Bank negyedévente a nagykockázatú partnerek kereskedési könyv kockázatát is jelenti a PSZÁF-nak. Ennek teljes összege 48 505 millió Ft volt az évvégén. Ehhez az értékhez kapcsolódóan a Banknak nem kellett további tőkét elkülönítenie. Ez annak a ténynek tulajdonítható, hogy nem volt olyan kereskedési könyv kockázattal rendelkező nagykockázatú ügyfél, aki meghaladta a szavatoló tőke meghatározott százalékát (20% a tulajdonos és a leányvállalatok esetében, és 25% más ügyfeleknél).

VI. fejezet – Működési kockázat

A működési kockázat kezelése

A működési kockázatok minden lényeges tevékenységben, termékben, folyamatban és rendszerben megtalálhatók. A működési kockázatok nem szüntethetők meg teljesen, de egy megbízható szabályozási keret alkalmazásával e kockázatok egy elfogadható szintre csökkenthetők. Ha a szabályozók nem képesek megfelelően teljesíteni, a működési kockázatok pénzügyi veszteséget, a jó hírnév csorbulását okozhatják, és jogi vagy szabályozói következményekkel járhatnak. A működési kockázat kezelése e működési kockázatainak kezelésének szervezett és ismétlődő feladataira utal.

Meghatározás

A KBC Csoporttal összhangban a K&H ugyanazt a meghatározást használja a működési kockázatra, ami hasonló ahhoz, amit a Bázel II Tőkeegyezményben és EU Tőkekövetelmény Direktívában megadtak. Azaz:

„A működési kockázat annak a kockázata, hogy az elégtelen belső eljárásokból, emberi hibából vagy rendszerekből és külső eseményekből eredően veszteség keletkezik”.

Ábra 6: Működési kockázat definíciójának sematikus ábrája

A K&H-nál a működési kockázat meghatározása magában foglalja a csalás kockázatát, valamint a jogi és compliance kockázatokat is, de kizárja a stratégiai és a rendszerszerű kockázatot. A K&H bizonyos szintig figyelembe veszi a hírnév kockázatot is, azaz a különböző incidensek K&H hírnevére gyakorolt hatása figyelembe vételre kerül, amikor a K&H működési kockázati eseményekre való sebezhetősége kerül kiértékelésre.

A működési kockázatkezelés alapelvei a KBC Csoportban

A KBC Csoportban a működési kockázat kezelésére vonatkozó módszertan kidolgozására és megvalósítására a következő alapelvek érvényesek:

- a fő felelősség az üzletágvezetést terheli
- a működési kockázat kezelése egy folyamatos és ismétlődő folyamat
- a figyelem központjában a fő működési kockázatok vannak
- a csoport összes vállalata köteles bevezetni a jóváhagyott csoportstratégiát
- a módszertan bevezetésének ütemét és a fontossági sorrendet az üzletág határozza meg a Csoport Működési Kockázati Bizottság (Group ORC) által jóváhagyott átfogó kereten belül

- a „végponttól-végpontig” megközelítés alkalmazása annak érdekében, hogy a módszertan lefedje a működési kockázatkezelés összes szempontját
- a működési kockázatkezelést célzó módszertant központilag a Csoport Érték- és Kockázatkezelési Igazgatóság dolgozza ki szorosan együttműködve az üzleti és a belső ellenőrzési területekkel
- a módszertannak intuitívnek és könnyen érthetőnek kell lennie

A KBC rendszere a működési kockázat kezelésére

A fent említett alapelveknek megfelelően a KBC kidolgozott egy egységes globális rendszert a működési kockázatoknak az egész KBC Csoportban történő kezelésére. Ez az egységes rendszer egy szabályozási modellből, egy egyedi módszertanból, egy egységes fogalom- és eszközkészletből, és a működési kockázatok jelentésére és nyomon követésére szolgáló központilag fejlesztett támogató informatikai alkalmazásokból áll.

E megadott fogalom- és eszközkészletek úgy értelmezhetők, mint a működési kockázat KBC Csoporton belüli kezelésének fő pillérei és építőelemei, amelyekre együttesen „KBC Csoport Működési Kockázatkezelési Keretrendszerként” történik utalás.

A rendszer a működési kockázat végponttól végpontig történő kezelésének összes szempontját lefedi, a kockázat azonosításától egészen a jelentésig. A KBC Csoporton belül bevezetésre és alkalmazásra került a folyamatok, kockázati eseményfajták és kockázatenyhítési/mérési módszerek egységes készlete a működési kockázatok vonatkozásában. A folyamatok és a kockázati eseményfajták jelentési célokra együttesen kerülnek használatra, mint a közös és általános/egységes hivatkozási keret. A kockázatenyhítő szabályozók közé a feladatok és felelőségek megfelelő elkülönítése, a hozzáférés kezelési, egyeztetési és nyomon követési folyamatok tartoznak.

A működés kockázat kezelését szolgáló jelenlegi eszközök célja, hogy lefedjék a várható, nem várható és akár a katasztrofális káresemények teljes spektrumát.

A rendszer bevezetése a KBC Csoport vállalatainál

A KBC Csoportban szabályként, az új csoporttagoknak a felvásárlás lezárulását követően / illetve meglévő csoporttagoknak az új tevékenységek megkezdését követő 3-éves kezdeti időszak után kell utolérniük a KBC Csoport többi azon vállalatát, amelyek a KBC szempontjából azonos kockázati kategóriába esnek. A csoporttagok kötelesek egy 3-éves gördülő tervet készíteni ennek elérésére, amit a helyi Kockázatkezelési Igazgató terjeszt elő a Csoport Érték- és Kockázatkezeléssel folytatott tárgyalás után és amely figyelembe veszi a helyi rendelkezéseket és üzleti prioritásokat.

A tervnek elsősorban a következők bevezetését kell céloznia

- a működési kockázatirányítási keretrendszert és eszköztárat
- a „Termékfejlesztés és Marketing” Csoportszabványt
- a Csoportszabványok szelekcióját
- a veszteségadatok összegyűjtésének folyamatát

Mivel a K&H működési kockázat szempontjából a KBC számára lényeges vállalatnak számít, a K&H is a működési kockázat kezelésére kidolgozott keretrendszer hatálya alá tartozik. Ez azt jelenti, hogy a K&H-ban is ugyanezen elveket, folyamatokat és eszközöket kell alkalmazni és azok többsége már megvalósult vagy megvalósítás alatt van a K&H-ban is.

A működési kockázat szabályozása

A közvetlenül vagy közvetve érintett összes fél adott szerepének, felelőségének, kommunikációs és beszámolási kötelezettségének világos meghatározása a működési kockázatok sikeres kezelésének előfeltétele.

A kockázati irányítás kerete a KBC Csoportban

A KBC Csoportban a működési kockázat irányítási kerete több rétegen alapul, ahogy azt az alábbi ábra illusztrálja:

Ábra 7: Működési kockázatok irányítási modellje a KBC Csoportban

A működési kockázatkezelésben résztvevő legfontosabb szereplők

Csoport ORC

A Csoport Működési Kockázati Bizottság (Csoport ORC) az egész KBC Csoport működési kockázatának kezeléséért felelős legmagasabb szintű testület. A Csoport ORC tanácsot ad a Csoport Vezetői Bizottságnak a működési kockázatkezelés csoportszintű keretrendszere tekintetében és nyomon követi a rendszer bevezetését az egész csoportban – ideértve a csoport új tagjait is – valamint felügyeli a fő működési kockázatokat. A Csoport ORC emellett a belső tőkecélok megállapításával kapcsolatban is tanácsot ad a Csoport Vezetői Bizottságnak, amelyek összhangban vannak a Csoport működési kockázati profiljával és a működési környezettel.

A Csoport ORC-t a Csoport C(F)RO elnököli. A rendszeres tagok az üzleti osztályokat és a független Érték- és Kockázatkezelési funkciót képviselik. A szakosodott kockázatkezelők, a Belső Ellenőrzés, a Csoport Compliance és a Csoport Jogi osztály állandó meghívottak az üléseken (lásd később).

Helyi ORC

A Helyi Működési Kockázati Bizottságok (Helyi ORC) a KBC Csoport különböző szintjein kerültek kialakításra (pl. üzleti osztály, ország, jogi személy, stb.). A Helyi Működési Kockázati Bizottságok a jóváhagyott kockázatkezelési rendszer adott KBC Csoportagnál való kezdeményezéséért, bevezetéséért és helyes működéséért felelnek (ideértve az összes egységet, amelyiknek jelent).

A Helyi Működési Kockázati Bizottságok állapítják meg a prioritásokat és határozzák meg a működési kockázatkezelési keretrendszer különböző összetevőinek és az egyéb kockázatkezeléshez kapcsolódó feladatok elvégzésének határidejét, tekintettel a Csoport Működési Kockázati Bizottság által meghatározott időkorlátokra.

A Helyi Működési Kockázati Bizottságok kezdeményezik, és szorosan figyelemmel kísérik a kockázatkezelési keretrendszer bevezetését és helyes működését saját szervezetükben. A Helyi ORC szorosan nyomon követi a működési kockázatkezelési rendszer gyakorlati megvalósítását és konkrét intézkedéseket is hoz akár közvetlenül, akár az üzletágvezetésen keresztül.

A Helyi Működési Kockázati Bizottságok lehetnek vagy Országos szintű Működési Kockázati Bizottság (Országos ORC) vagy üzleti szintű al-Működési Kockázati Bizottságok (al-ORC). A legmagasabb szintet az Országos ORC képviseli. Az al-ORC-k a főbb üzleti egységek mentén lettek kialakítva.

Az Országos ORC-t a helyi C(F)RO elnököli. Az általános tagok az üzleti területet (értékesítés, stb.) és a támogató tevékenységeket, a helyi független érték- és kockázatkezelési (VRM) funkciót és a „helyi működési kockázatkezelőket” képviselik. A belső ellenőrzés, a compliance és a jogi osztályok képviselői állandó meghívottak az Országos ORC minden ülésére.

Csoport VRM – működési kockázat részleg

A KBC Csoport Érték- és Kockázatkezelési Igazgatóságán belül a működési kockázati részleg (Csoport VRM-OPR) felel a működési kockázatkezelés átfogó csoportszintű keretrendszerének meghatározásáért és annak a Csoport Működési Kockázati Bizottság általi jóváhagyásáért.

Következésképpen, elsősorban a Csoport VRM-OPR felel a működési kockázatkezelési keretrendszer meghatározásáért az egész csoport számára. A rendszer jóváhagyás céljából benyújtásra kerül a Csoport Működési Kockázati Bizottságnak és a Vezetői Bizottságnak. Ez a részleg felel e rendszer üzletágvezetés általi gyakorlati bevezetésének felügyeletéért is. Emellett, felügyeli a kockázatkezelési folyamat minőségét, elemzi a fő kockázati adatokat és jelent a Csoport ORC felé.

Helyi VRM - működési kockázat részleg

A Helyi Érték- és Kockázatkezelés (Helyi VRM) működési kockázat részlege a Csoport Érték- és Kockázatkezelés számára helyi kapcsolattartóként/belépési pontként működik a működési kockázati kérdések és ügyek tekintetében. Mint ilyen, a Helyi VRM működési kockázati részlege felel például:

- a „Csoport Működési Kockázatkezelési Keretrendszer”, és egyéb koncepciók, stb. kommunikációjáért a saját szervezetén belül
- a rendszer saját szervezetén belüli bevezetésének és helyes működésének koordinálásáért
- a „Helyi működési kockázatkezelők” (LORM-ok) képzéséért és oktatásáért
- a rendszerbevezetés előmenetelének nyomon követéséért és annak helyes működéséért

A Helyi VRM működési kockázat részlege szervezi meg és teszi lehetővé a Helyi Országos Működési Kockázati Bizottság üléseit, és részt vesz a Helyi Működési Kockázati Albizottságokban (Helyi al-ORC) is.

A Helyi VRM működési kockázat részlege felel az alábbiak felé történő jelentések minőségéért és időzítéséért:

- Országos Működési Kockázati Bizottság
- Csoport Működési Kockázati Bizottság (Csoport ORC)
- Csoport Érték- és Kockázatkezelés (Csoport VRM)
- helyi szabályozók

Üzletágvezetés

A működési kockázatkezelés főszabálya, hogy a működési kockázat kezelésének végső felelőssége az üzletágvezetést terheli.

A KBC Csoport minden egyes tagjának vagy üzleti területének üzletágvezetése felé elvárás, hogy betartsák és megvalósítsák a működési kockázatkezelési rendszert és az ahhoz kapcsolódó összes döntést (pl. a Helyi vagy Csoport Működési Kockázati Bizottság vagy mások által hozott döntéseket) amennyiben ezek a döntések összhangban vannak saját helyi kötelezettségeikkel, vagy nem sértik a jogos kisebbségi érdekeket, ha a leányvállalat nem 100%-os tulajdonban van.

Helyi működési kockázatkezelők (LORM)

Az egyes üzletágakon belüli működési kockázat megfelelő kezelése érdekében az üzletágvezetőket egy vagy több „helyi működési kockázatkezelő” (local operational risk manager, LORM) segíti. A KBC

40 folyamatot határozott meg a bankban működő összes üzleti terület lefedésére és minden egyes folyamathoz egy felelős LORM-ot kell hozzárendelni.

A LORM fő feladata, hogy a kockázatkezelés az üzleti terület napirendjének állandó és szerves része legyen. A LORM-ok saját területükön megszervezik és elősegítik a „KBC Csoport Működési Kockázatkezelési Keretrendszer” bevezetését és helyes működését.

Mint ilyen, a helyi működési kockázatkezelők felelnek:

- a működési kockázatkezelési keretrendszer és módszertan tényleges bevezetéséért
- saját területükön a működési kockázatok nyomon követéséért és jelentéséért
- a megállapítások elemzéséért
- a helyes tanulságok levonásáért
- megfelelő kockázati válasz javaslásáért az üzletágvezetésnek
- egyéb kockázattal kapcsolatos feladatokért

A helyi működési kockázatkezelők az üzleti területhez tartoznak. Hierarchikusan az üzletági felső vezetésnek tartoznak beszámolóval. Emellett van azonban egy funkcionális beszámolási kötelezettség a független Érték- és Kockázatkezelési terület felé. A LORM-ok tevékenységét a Működési Kockázati (al)Bizottságok is felügyelik.

Belső ellenőrzés

A Belső Ellenőrzés is fontos szerepet játszik a működési kockázat kezelésében. A Belső Ellenőrzés szorosan együttműködik az üzleti területtel a fő kockázatok azonosítása (pl.: kockázati önértékelés során), a megfelelő kockázatenyhítő intézkedések javaslása, stb. érdekében. Ezáltal, a Belső Ellenőrzés az üzletág kockázatviselési képességét próbára tevő szervezetként jár el. Következésképpen, a Belső Ellenőrzés és az üzleti terület a kezdetektől fogva részt vesznek a működési kockázatkezelési rendszer összes építőelemének kidolgozásában.

A Belső Ellenőrzés szerepe, hogy garantálja a működési kockázatkezelési keretrendszer helyes bevezetését és a különböző működési kockázatkezelési műveletek eredményét. Ez elvégezhető konkrét ellenőrzési megbízásokon keresztül vagy a szokásos ellenőrzési/audit program keretében.

Végül, de nem utolsósorban, a Belső Ellenőrzés állandó meghívással rendelkezik a Működési Kockázati Bizottság ülésein megfigyelőként való részvételre.

Működési kockázatszabályozás a K&H-ban

A K&H-ban Kockázatkezelési Igazgatóság Működési kockázatok főosztálya felel a KBC szabványok és utasítások átvételéért, és emellett szakmai támogatást is nyújt az üzletágvezetésnek és a „helyi működési kockázatkezelőknek” (LORM) e feladatok elvégzésében.

A K&H Működési kockázatok főosztály szervezi meg minden második hónapban az Országos Működési Kockázati Bizottság (Országos ORC) ülését, hogy beszámoljon a vezetésnek a működési kockázat területén elvégzett munkáról. Ezen üléseknek szabványos napirendi pontjaik vannak, mint például az elvégzett „Kockázati Önértékelések” eredményei, „Csoportszabvány Értékelések” státusza, beszámoló a veszteséget okozó eseményekről, valamint compliance incidens beszámoló.

Az Országos ORC mellett, negyedévente minden egyes üzletág vonatkozásában több al-ORC ülésre is sor kerül, mint:

- al-ORC Hitelezés – Vállalati terület
- al-ORC Hitelezés – Lakossági terület
- al-ORC Market Domain and Custody
- al-ORC Biztosítás
- al-ORC Vagyonkezelés
- al-ORC Fizetési műveletek
- al-ORC Kereskedelemfinanszírozás
- al-ORC Informatika

- al-ORC Lízing
- al-ORC Banki értékesítési csatornák és támogatás

A működési kockázatkezelés építőelemei

A következő fejezet a kockázatkezelés – korábban említett – hat főlépése köré épül, bemutatva a működési kockázatkezelés egyes folyamatlépései számára kidolgozott különböző fogalmi és eszközkészleteket. Ezt az eszközkészletet a K&H is bevezette és használja.

Kockázatok észlelése és azonosítása

A KBC Csoporttagok működési kockázatainak észlelésére és azonosítására a következő eszközök szolgálnak:

Kockázati önértékelés (Risk Self Assessment, RSA): Ezek az értékelések a kritikus pontokon fennálló tényleges (reziduális) fő működési kockázatokra koncentrálnak, amelyek a lényeges termékekben, folyamatokban és rendszerekben rejlenek, de még nem kerültek megfelelően enyhítésre.

Az RSA-k előretételek és lehetővé teszik a jövőbeni fejlemények és események figyelembevételét. Az üzletágvezetés és a LORM-ok kötelesek 3 évre vonatkozó RSA-kat tervezni, felhasználva az adott üzleti terület folyamat-meghatározásait és saját szakmai tapasztalataikat.

Minden cselekvési tervet a Helyi Működési Kockázati (al)Bizottsággal kell megvitatni és jóváhagyni.

Esettanulmány értékelés (Case Study Assessment, CSA): Ez az aktuális szabályozási környezet által biztosított védelem szintjének tesztelési és értékelési folyamata a súlyos működési kockázati eseményekkel szemben, amelyek ténylegesen megtörténtek a banki vagy biztosítási ágazatban.

Az értékelési eredményeket és az összes abból eredő cselekvési tervet az üzletágvezetésnek kell jóváhagynia és Helyi Működési Kockázati (al)bizottságnak kell nyomon követnie.

Termékfejlesztés és Marketing Csoportszabvány (NPBM): A Csoportszabvány fő célja, hogy a KBC Csoportban egy zökkenőmentes, de szilárd és átlátható folyamatot hozzon létre az új termékek jóváhagyására és a meglévő termékek rendszeres felülvizsgálatára, melynek keretében az üzleti érdekek egyensúlyba kerülnek a felmerült kockázati és működési kérdésekkel.

Kockázatok mérése

A következő eszközök alkalmasak a KBC Csoporttagok működési kockázatainak mérésére.

Veszteségesemény adatbázis (Loss Event Database, LED): A KBC Csoport 2004 óta egy központi adatbázisban egységesen nyilvántartásba vesz minden 1.000 eurós vagy ennél magasabb összegű működési veszteséget. Ez az adatbázis tartalmazza a csoportvállalatok ellen indított jogi igényeket is. A K&H-ban az a döntés született, hogy a veszteség összegétől függetlenül minden káresemény jelentésre kerül a központi adatbázis felé.

2007-ben a KBC kidolgozott és bevezetett egy internet-alapú Veszteségesemény Jelentő (iLER) rendszert a veszteségesemények szabványosabb és hatékonyabb módon történő összegyűjtésére a KBC Csoporton belül.

Fő Kockázati Mutatók (Key Risk Indicators, KRIs): A KRI-k mérhető mértékegységek vagy mutatók, amelyek nyomon követik a veszteségnek vagy más potenciális eseménynek való kitétséget. A KRI-k vonatkozhatnak az egész szervezetre vagy csak annak egy részére. A KRI-k célja, hogy összevonják a kockázat mérését az aktuális kockázatkezeléssel egy nagyon pragmatikus módon, amely azonnal vonatkoztatható az üzleti területre. A legfontosabb KRI-k a Helyi ORC-k felé jelentésre kerülnek.

Kockázatok nyomon követés / limit beállítás

A működési kockázatokat és veszteségeseményeket a KBC belső viszonyítási alapján, és bizonyos mértékig külső viszonyítási alapon keresztül is figyelemmel kísérik.

Jelenleg nincsenek „kőbevésett” limitek meghatározva a működési kockázatokra, csak a Fő Kockázati Mutatók vonatkozásában lettek beállítva bizonyos kockázati limitek. Azonban, egy későbbi szakaszban meghatározásra kerülhetnek kockázati limitek a működési kockázat tőkekövetelménye vonatkozásában is.

Kockázatok elemzése és tanácsadás

A működési kockázati keretrendszer biztosítja azokat az eszközöket, amelyek segítik az üzletágvezetést és felső vezetést a hatáskörükbe tartozó szervezeti egységek működési kockázatainak elemzésében.

Ezek az eszközök segítséget nyújtanak a jelentős fenyegetések azonosításában, elemzésében is, és az intézkedések kezdeményezésében a rendszerben létrehozott megfelelő csatornákon keresztül, valamint a tanácsadásban e kockázatok enyhítésére vonatkozóan.

Kockázatok jelentése

Belső

A Működési Kockázati Bizottság felel a működési kockázatkezelési keretrendszer általános nyomon követéséért. Ez a jelentési kötelezettség, többek között, az alábbiakat foglalja magában:

- a működési kockázatok megfelelő szabályozásának kidolgozása és karbantartása
- a működési kockázatkezelési adatok – pénzügyi és nem-pénzügyi – megbízhatósága, amelyet a szervezeten belül és/vagy kívül jelentenek vagy tárnak fel
- a törvények, belső és külső rendelkezések és eljárások betartása
- erőforrás biztosítása a működési kockázatok kezelésére
- a K&H-ban megtörtént veszteségeseményekhez kapcsolódó jelentős működési kockázat módszeres felülvizsgálata

Az Országos Működési Kockázati Bizottság üléseinek jegyzőkönyvét megkapja az Országcsapat és minden érintett félnek is köröztetik (ideértve a Belső Ellenőrzést, Kockázatkezelést). Ezek széles körben kiosztásra kerülnek a Csoport Működési Kockázatok Főosztálynak és egy Lotus Notes adatbázisba is felkerülnek.

A működési kockázat állapotára vonatkozó jelentések benyújtásra kerülnek az Audit Bizottság számára is.

Külső

A (konsolidált) Működési Kockázat Tőkekövetelménye minden évben, márciusban kerül jelentésre a Csoport ORC-nek.

Évente kétszer benyújtásra kerül egy, a globális veszteségesemény adatokat tartalmazó jelentés a Csoport Működési Kockázati Bizottságnak. Bizonyos Fő Kockázati Mutatókat (KRI) a Csoport ORC-nek jelentenek.

Rendszeres jelentés készül a PSZÁF és az MNB felé.

Kockázati válasz

A következő eszközöket alkalmazzuk a KBC Csoportvállalatok működési kockázatainak enyhítésére.

Csoportszabványok (Group Standards, GS): A Csoportszabványok az egyébként jelentős velejárási kockázatok szabályozását és enyhítését célzó fő alapelvek. A KBC most 37 Csoportszabvánnyal rendelkezik annak biztosítására, hogy a fontos működési kockázatok az egész csoportban egységesen kerüljenek kezelésre.

A megvalósítás a Csoportszabvány Értékelésekkel (GSA) kezdődik, amely célja, hogy belső szabályozások jelenlegi állapotát a Csoportszabványokba beágyazott legjobb gyakorlathoz viszonyítsa. Minden egyes csoporttag köteles a csoportszabványokat a konkrét helyi eljárásoknak megfeleltetni. A helyi vezetés felel a Csoportszabványok intelligens megfeleltetéséért, figyelembe véve a helyi helyzetet, törvényeket, stb.

A Csoportszabványok bevezetését a helyi és a Csoport Érték- és Kockázatkezelés követi nyomon és a Helyi és a Csoport Működési Kockázati Bizottság felé kerül jelentésre.

Ajánlott gyakorlatok (Recommended Practices, RPs): Az Ajánlott gyakorlatok a Csoportszabványok „könnyített változata”: Az Ajánlott Gyakorlatok azok a szabályozási alapelvek, amelyek segítik az üzletágvezetést abban, hogy megfelelő szabályozást határozzanak meg a fő működési kockázatokra.

Ezek segítik megerősíteni a belső szabályozásokat azon fő kockázatok ellen, amelyek 1) azonosításra kerültek a Kockázati Önértékelés során, 2) a csoportvállalat által beindított új tevékenységek velejárási, 3) jelentős káreseményekként jelentek meg, vagy 4) a Belső Ellenőrzés azonosított az ellenőrzési megbízás során.

Biztosítás: A váratlan károk fedezhetőek biztosítással. A működési kockázat bizonyos részeit egy Csoport Biztosítási Program biztosítja. Ezt a helyileg előírt egyéb szabályok is kiegészítik. A Csoport Jogi Osztály kezeli a KBC Csoport Biztosítási Programját.

Tőkekövetelmény: A működési kockázatokból eredő váratlan veszteségek másik része fedezhető tőkekövetelménnyel. A KBC a „Sztenderd Módszer” (TSA) alkalmazza a szabályozó által előírt működési kockázati tőke kiszámítására (további részletek később).

Működési kockázatok tőkekövetelménye

Megközelítés

2002-ben a KBC úgy döntött, hogy a működési kockázatokat a Bázel II-ben meghatározott „Sztenderd Módszer” (TSA) szerint kezeli és a működési kockázatok tőkekövetelményeit e szabályoknak megfelelően számítja. A KBC Csoport elsősorban a működési kockázat tényleges (minőségi) kezelésére akar koncentrálni, semmint a működési kockázati tőkekövetelmény optimalizálására egy belső pénzügyi/kockázati modell használatával.

Mindazonáltal, a KBC ugyanazokat a szigorú szabványokat alkalmazza, mint amelyeket a „Fejlett Mérési Módszer” (AMA) ír elő, mint az a korábbi fejezetekből kiderül. Ugyanakkor, a KBC jelenlegi megközelítése nem zárja ki a „Fejlett Mérési Módszerre” való átállást.

A K&H 2008. január 1. óta alkalmazza a „Sztenderd Módszer” megközelítést.

A tőkeszükséglet kiszámítása

A „Sztenderd Módszer” szerint a működési kockázat teljes tőkeszüksége a „Bázei üzletáganként” számolt tőkeszükségek egyszerű összege. Az egyes üzletágak számára a tőke kiszámítása úgy történik, hogy megszorozzuk a 3-éves átlagos figyelembe vehető bruttó üzemi nyereséget egy „béta tényezővel”, amelyet a Tőkekövetelmény Direktíva az adott üzletághoz rendelt. A Bank működési kockázati tőkekövetelmény számai az elmúlt évre vonatkozóan láthatók a következő táblázatban (millió Ft-ban, IFRS szerint).

Működési kockázat szavatoló tőkeszüksége						
Üzletág	Üzemi nyereség 2006	Üzemi nyereség 2007	Üzemi nyereség 2008	3-éves átlag	Béta tényező	Tőkekövetelmény
Vállalatfinanszírozás	132	435	1 483	683	18%	123
Kereskedés és értékesítés	7 023	8 581	14 695	10 100	18%	1 818
Lakossági bank	63 015	66 098	71 951	67 021	12%	8 043
Kereskedelmi bank	45 783	45 699	43 658	45 047	15%	6 757
Fizetések és elszámolások	0	0	0	0	18%	0
Ügynöki szolgáltatások	553	598	688	613	15%	92
Vagyonkezelés	1 865	2 349	2 207	2 140	12%	257
Lakossági alkuszi tevékenység	130	0	0	43	12%	5
Üzletágak ÖSSZESEN	118 503	123 759	134 681	125 648	100%	17 095

Táblázat 18: Működési kockázatok tőkekövetelménye (K&H Csoport)

VII. fejezet – ALM kockázat

Az ALM kockázat kezelése

Meghatározás

Eszköz- és Forrásgazdálkodás

Az Eszköz/Forrásgazdálkodás (ALM) a hitelintézet makrogazdasági kockázatoknak való kitettségének kezelési folyamata. E kockázatok közé a következők tartoznak:

- kamatláb kockázat,
- tőkekockázat,
- ingatlan kockázat,
- árfolyam kockázat,
- inflációs kockázat,
- hitelkockázat (a befektetési portfólióra korlátozva).

A „szerkezeti kitettség” magában foglalja a Bank kereskedelmi tevékenységében vagy az intézmény által tartott hosszú lejáratú pozíciókban rejlő összes kitettséget. A kereskedési tevékenység során vállalt kitettségek (azaz a rövid tartási időszakokkal járó tevékenységek) kivételével ez az összes tevékenységet felöleli. Következésképpen, a kereskedési tevékenységek nem tartoznak ide.

Ez konkrétan két fajta pozíciót jelent:

- Az összes, ügyfélorientált banki termékből eredő pozíció
- A saját tőke újra-befektetéséből származó pozíciók és további saját számlás belátás szerinti pozíciók az ALCO által kezelt különböző eszközosztályokban.

Az előbbiekből következően általánosságban elmondható, hogy

- a kereskedési tevékenységek összes piaci kockázata, és
- az összes mérlegen belüli és mérlegen kívüli nem-piaci kockázata

az Eszköz- és Forrásgazdálkodás hatáskörén kívül esik.

ALM kockázat

A fentiekből eredően, az ALM kockázat a pénzügyi befektetési könyv várt nettó eszközértékétől való potenciális negatív eltérés a piaci árak szintjének vagy ingadozásának változása miatt. Az ALM kockázat úgy is meghatározható, mint a nettó eszközérték ingadozása piaci kockázati tényezők (pl. részvényárak, kamatlábak, stb.) változása miatt.

A K&H Csoport ALM kockázatait előidéző tényezők a kamatláb- és az árfolyamkockázat, mivel az összes többi kockázat nincs számottevően jelen a K&H Csoportban. A K&H-ban az ALM kockázatot is a Piaci Kockázatok Főosztály kezeli.

Az ALM kockázatkezelésre vonatkozó szabályozás

Az ALM fő célja, hogy optimalizálja az intézmény kockázat/haszon profilját, az Igazgatótanács által meghatározott kockázatviselési limitek betartásával. Ezért, az ALM tekintetében a legmagasabb hivatali hatalom végsőképpen az Igazgatótanács (BoD) marad.

- A Vezetői Bizottság (EXCO) felel a BoD által jóváhagyott ALM stratégia megvalósításáért
- A Csoport Eszköz- és Forrásbizottság (GALCO) nyilvántartja a szerkezeti trendeket, csoportszintű kockázati limitekre tesz javaslatot, és közvetlenül vagy közvetve a Csoport EXCO-n keresztül dönthet kiigazító intézkedések elrendeléséről.

A számottevő vállalatoknak – mint a K&H – teljes mértékben meg kell felelniük a KBC szabályozás előírásainak:

- Egy ALCO és egy ALM kockázatkezelési főosztály létrehozása, amely független az üzleti osztálytól
- Az ALCO szerepét és felelősségét egy alapszabályban kell meghatározni, amely kielégíti a Csoport ALCO által jóváhagyott feltételeket
- A KBC ALM módszertan (pl. viszonyítási alapok, nyereség-felosztási képletek, előlegfizetési modellezés, stb.) bevezetése
- A KBC ALM által előírt beszámolási kötelezettségek teljesítése (pl. a csoportszintű rendszeres és eseti ALM jelentések minden összetevőjének megadása, helyi jelentések készítése a csoportszabványok szerint).

A K&H Banknál a helyi ALCO ellenőrzi az értékteremtést és a banki könyvek kockázatait. A K&H ALM (Eszköz- és Forrásgazdálkodás) megfelel a nemzetközi és a KBC csoport szabványoknak. A K&H Csoport a KBC ALM kockázatkezelési módszert alkalmazza. A kockázatviselési szinteket a KBC Csoport ALCO dönti el és osztja fel.

Az ALM kockázatkezelés folyamata

Észlelés és azonosítás

A kockázat azonosításának és észlelésének elsődleges hivatalos eszköze a kötelező Új és Aktív Termék Bizottsági (NAPC) eljárás. E Csoportszabvány célja annak biztosítása, hogy mielőtt pozíciókat vállalnánk új termékekben, a szervezet legyen kész és képes kezelni az új termékeket, és hogy az összes jogi, adó, jogkövetési, számviteli, kockázatkezelési stb. kérdéssel mindjárt az elején megfelelően foglalkozzunk. Az új termékek mellett azonban 2009-től az aktív termékeket is felülvizsgálati időtől függően újra kell tárgyalni az NAPC keretében, így biztosítva a már meg lévő banki termékek időszakos kockázati felülvizsgálatát.

Összhangban a KBC általános NAPC keretével, valamennyi szakterülethez tartozó NAPC hivatott a számviteli és az egyéb problémák kezelésére az ALM pozíciókban. Következésképpen, a KBC Eszköz- és Forrásgazdálkodás területen aktív összes tagja köteles bevezetni a csoportszabványt és értékelni a helyi eljárások megfelelőségét a Csoportszabványok.

Konkrétabban ez azt jelenti, hogy az NAPC-knek fontolóra kell venniük az új befektetési termékekhez kapcsolódó ALM kockázatok beárazását. Minden új termékhez, amelyben ALM pozíciót vállalunk, szükséges egy üzleti alátámasztás, amely elemzi a lényeges kockázatokat és azok kezelésének módját (= mérés, enyhítés, nyomon követés és jelentés). Minden Új Termék üzleti alátámasztáshoz csatolni kell a GVRM ALM kockázat / helyi GVRM ALM Kockázat írásbeli véleményét az NAPC-hez történő benyújtás előtt.

Mérés

A KBC Csoport tagjai által végzett ALM tevékenységekből eredő ALM kockázat rögzítésére számos mértékegységet alkalmaznak, mint például:

Kockázatotott érték

Az érték, mint a KBC érték- és kockázatkezelésének és így az ALM-nak központi koncepciója, alkalmazása miatt, de egyben az érték-koncepció fontosságának növekedése miatt is, az új számviteli keretben (IFRS) és az új szabályozói keretekben, a fő ALM limitek az ALM portfólió értékének maximális ingadozása vagy a Kockázatotott Érték (VaR) tekintetében kerülnek meghatározásra. Ez a VaR rögzíti az összes fent említett ALM kockázat előidéző tényezőből eredő kockázatot (ahol vannak modellek) és e kockázatokat egyetlen számban foglalja össze.

Az ALM VaR limit egy 99%-os konfidencia intervallumra és egyéves tartási időszakra kerül kiszámításra.

Azonban, ezúttal a VaR számításokat a parametrikus VaR (pVaR) megközelítéssel végezzük és azok a banki könyv kamatláb kockázatára korlátozódnak, mivel a K&H Csoport a banki könyvekben nem vállal semmilyen részvény- vagy ingatlan kockázatot.

Bázispont érték

A kamatláb kockázattal kapcsolatban használt egyik sajátos mértékegység a Bázispont Érték (BPV). A BPV a kamatláb görbében párhuzamosan bekövetkező 10 bázispontos (azaz 0,10%) elmozdulás miatti valós érték változását képviseli. A BPV betekintést nyújt az ALCO-nak a vállalt pozíciókba, mivel a kockázat iránya ismert. Emellett, a BPV könnyen összevonható. Egy ennél inkább eseti alapon, a nem-párhuzamos elmozdulások gazdasági értékre gyakorolt hatása is kiszámításra és nyomon követésre kerül (amellett, hogy ez a kockázat az összes VaR számításban szerepel).

Kamatláb rések

A kamatláb rések egy kiegészítő kamatláb kockázatmentési eszköz, amely időszakos jelentésre kerül. Ez a kamatláb érzékenység elemzésének egyik alapszerepe. Egy pozitív halmozott rés az adott időszaki átárazandó eszközök nettó többletét mutatja. Így egy pozitív halmozott rés lehetővé teszi a bank számára, hogy növelje a nettó kamatfelárát, ha emelkedés következik be a kamatláb görbében.

Forgatókönyv elemzés és terhelési tesztek

Az ALM kockázatok mérésére, amelyeknek a KBC Csoport ki van téve, forgatókönyv elemzéseket és terhelési teszteket – egyedi kockázati tényezőkre és az átfogó ALM kockázati tényezőkre egyaránt – végzünk.

Az alábbi BPV táblázatok bemutatják a banki könyvek gazdasági értéke terhelési tesztjének év végi eredményeit. A terhelést a hozamgörbékben bekövetkező 10, 100 és 200 bázispontos párhuzamos elmozdulások forgatókönyv mellett végeztük. A banki könyv BPV-je korlátozásra került egy belső limittel. A K&H az elmúlt évben ezen a limiten belül teljesített.

Valutanem	BPV millió Ft-ban
10 bp párhuzamos, FEL forgatókönyv	
CHF	-89
EUR	66
HUF	-192
USD	-28
ÖSSZESEN	-242
100 bp párhuzamos, FEL forgatókönyv	
CHF	-875
EUR	609
HUF	-1 996
USD	-282
ÖSSZESEN	-2 544
200 bp párhuzamos, FEL forgatókönyv	
CHF	-1 725
EUR	1 160
HUF	-3 912
USD	-557
ÖSSZESEN	-5 033

Valutanem	BPV millió Ft-ban
10 bp párhuzamos, LE forgatókönyv	
CHF	89
EUR	-60
HUF	220
USD	29
ÖSSZESEN	278
100 bp párhuzamos, LE forgatókönyv	
CHF	785
EUR	-910
HUF	2 126
USD	286
ÖSSZESEN	2 287
200 bp párhuzamos, LE forgatókönyv	
CHF	778
EUR	-2 137
HUF	4 351
USD	346
ÖSSZESEN	3 338

Táblázat 19: Banki könyvi pozíciók terhelési teszt eredményei

Nyomon követés és limit beállítás

A kockázat nyomon követése érdekében limiteket határozzunk meg, ami a kockázatvállalás konkrét formái jóváhagyásának eszközéül szolgál. A limit nyilvánvaló teszi, hogy a mennyi kockázat tekinthető az „elviselhető maximumnak” egy portfólió vagy egy portfóliószegmens tekintetében. A K&H-ban, mivel az a KBC Csoport része, létezik egy ALM tevékenység kockázati limit keret, ami több limit hierarchiájából áll.

A célok és megszorítások valamint az ALM-ban szereplő kockázatot előidéző tényezők kombinációja világos képet ad az ALM limit rendszerről, amit bővebben ki kell fejteni. A limitrendszert rendszeresen felül kell vizsgálni, hogy biztosítsuk aktualitását. Mint ilyen, létezik egy eljárás e limitek létrehozására és felülvizsgálatára, hogy biztosítsuk a limitrendszer további hatékonyságát. Ez az eljárás az éves „limit felülvizsgálati eljárás”.

Mivel a K&H Csoportban az ALM jelentős részét a kamatláb kockázatok fedik le, a tőrés határ a BPV tekintetében korlátozott. A kamatláb kockázat a nettó kamatbevételre végzett forgatókönyv elemzés útján is mérjük (lásd fentebb). KBC Csoportszinten léteznek ALM VaR limitek, de K&H szinten nincsenek ilyenek.

Elemzés és tanácsadás

A helyi VRM-nek (konkrétan a K&H Piaci Kockázatok Főosztályának) egyik fontos feladata, hogy elemezze az adatokat (kockázatszámítási eredmények, pozíciók, stb.) és véleményezze a különböző üzletágak által az ALCO-nak benyújtott előterjesztéseket. Ily módon, a Kockázatkezelés elemzési és tanácsadási feladata egy események elé menő és egy inkább reagáló szerepre bontható.

Az események elébe menő szerep az, amely során a helyi VRM elemzi az érték és kockázati számítások, a piaci fejlemények, az ágazati trendek, az új modellezési meglátások és a szabályozói változások stb. eredményét, és ajánlásokat fogalmaz meg az ALCO-nak akár a mérési módszerek, kockázatvállalási hajlandóság (limitek), fedezeti módszerek, akár a stratégiai pozíciók módosítására vagy finomítására. Az ajánlás ebben az összefüggésben az időszakos (többnyire havi) jelentés, de benyújtható konkrét kérdéssel foglalkozó külön előterjesztésként is.

A reagáló szerep az, amely során a VRM kiadja az üzleti előterjesztésekre vonatkozó kötelező véleményét, ami általában új limitek vagy limitemelés, új befektetési eszköz, sajátos ALM jellemzőkkel rendelkező lakossági termékek igénylését idézi elő.

A javaslatában a VRM általában ellenőrzi, hogy az előterjesztés összhangban van-e az érvényben lévő módszertannal, limitekkel és a felhatalmazási kerettel (limitemelés esetén) az átfogó stratégiával és így tovább. Fontos tudni, hogy a helyi VRM soha nem rendelkezik döntéshozatali joggal, csak ajánlást ad a döntéshozó testületnek (többnyire az ALCO-nak).

Jelentés

A következő bekezdés ismerteti a Kockázatkezelés által időszakonként összeállított ALM jelentéseket.

- BPV limitfigyelési jelentés (ALM Kockázati jelentés) havonta az ALCO-nak.
- BPV limitfigyelési jelentés havonta a helyi és a Csoport VRM-nek
- VaR számítási jelentés havonta a KBC helyi és Csoport VRM-nek
- Nettó kamatbevétel szimulációk havonta a helyi és a Csoport VRM-nek
- Tőke és bevétel érzékenységelemzések kényszer kamatláb forgatókönyvek mellett, havonta a helyi és a Csoport VRM-nek

A K&H Igazgatótanácsa és az Audit Bizottság is negyedévente tájékoztatást kapnak a fő ALM kockázati mutatókról és a limit kihasználtságról.

Válaszadás

A gazdasági értékteremtés a KBC és a K&H Eszköz- és Forrásgazdálkodásának fő célkitűzése. Az ALM szerepe az értékképző folyamatban az ALM kockázatok piaccal összeegyeztethető beárazására korlátozódik az üzleti egységek felé (transzferárképzés), hogy lehetővé tegye az üzleti osztályok számára a jól átgondolt ügyleti árképzési döntéseket. Emellett, az ALM-nak kell beállítania a megfelelő kockázati/bevételi profilokat (azaz optimalizálni) a következők útján:

- A tevékenység összetételének általánosságban történő módosítása, hogy a kockázat/haszon kompromisszum megfeleljen a részvényesek elvárásainak és azok maximális kockázatviselési hajlandóságának
- És konkrétan, ALM összefüggésben a fedezésre vagy a befektetési portfólió összetételére vonatkozó döntések oly módon történő meghozatala, hogy az jobban megfeleljen a részvényesek preferenciáinak/piaci elvárásoknak.

A Csoport vagy helyi szintű ALCO/EXCO/BoD határozza meg azt a kockázat/haszon profilt, amelyet a vállalat felvenni kíván, a kockázati tényezőnkénti minimum és maximum VaR limitek meghatározása útján, mint azt korábban tárgyaltuk. A minimum és a maximum limit közötti különbség enged némi helyet az ALCO / befektetési vezető általi taktikai és működési befektetési döntéseinek. Ezek a döntések eredményezik a Bank tényleges befektetéseinek összetételét.

VIII. fejezet – Likviditási kockázat

A likviditási kockázat kezelése

Meghatározás

A likviditási kockázat annak a kockázata, hogy egy szervezet esetleg nem képes finanszírozni az eszközök növekedését vagy esedékességkor a kötelezettségeit teljesíteni, vagy csak elfogadhatatlan költségekkel. Tehát a likviditási kockázat annak a kockázata, hogy a Csoport nem lesz képes esedékességkor teljesíteni fizetési kötelezettségeit rendes és stressz körülmények között.

A likviditási válság csak az egyéb kockázati területeken – mint a hitelkockázat, működési kockázat vagy piaci kockázat – létező problémák miatt merülhet fel. Az ilyen likviditási válságok (az egyéb kockázati területeken korábban bekövetkezett eseményekkel) hatásának értékelésére tett kísérletek pl. stressz tesztek útján, a KBC Csoport likviditási kockázatkezelési rendszerének és a K&H Csoport likviditási politikájának szerves részét képezik.

A likviditási kockázatkezelés hatóköre a KBC Csoportban

A KBC likviditáskezelésének a fő célkitűzése, hogy képes legyen finanszírozni a csoportot, és lehetővé tegye a csoport fő üzleti tevékenységei számára a jövedelemszerzést, még kedvezőtlen körülmények között is.

A KBC Csoportban – és ezért a K&H-ban is – a likviditási kockázatkezelési rendszer a likviditásfinanszírozási kockázatot fedi le, a piaci likviditási kockázatot nem. 2007 első felében egy kifinomultabb likviditási keretrendszer került bevezetésre, amely a következő pilléreken nyugszik.

- működési likviditási kockázatkezelése
- szerkezeti likviditási kockázatkezelés
- tartalék likviditási kockázatkezelés

A likviditási kockázatkezelés keretében a KBC rendszere a likviditási kockázat finanszírozásának e három fontos kiegészítő aspektusára koncentrálna.

Működési likviditási kockázatkezelés

A működési likviditáskezelést a treasury főosztályok végzik a finanszírozási igények alapján. Figyelembe veszik a lejáratokat és a megtakarítási, valamint a látra szóló számlákról várható pénzkivételeket, csak úgy, mint a le nem hívott hitelkeretektől eredő további finanszírozási igényeket, stb. A Csoport Érték- és Kockázatkezelési Igazgatóság (Group VRM) a működési likviditáskezelést vállalatonként és csoportszinten is figyelemmel kíséri.

Szerkezeti likviditási kockázatkezelés

A KBC a finanszírozási szerkezetét úgy alakítja, hogy a Csoport megőrizze a jelentős diverzifikációját, minimalizálja a finanszírozás koncentrációját és korlátozza a nagybani finanszírozásra (bruttó, és a repók nélküli) támaszkodás szintjét. Ezért a KBC a mérleg előrejelzési szerkezetét rendszeresen felülvizsgálja és megfelelő finanszírozási stratégiákat és lehetőségeket dolgoz ki és vezet be. A K&H-ban is alkalmazott KBC likviditási keretrendszer biztosítja, hogy a nem alapforrásokból szerzett nettó finanszírozás mindenkor korlátozva legyen az államkötvények és más forgalomképes biztosítékok által nyújtott likviditási tartalék révén.

Tartalék likviditási kockázatkezelés

A tartalék likviditási kockázat felmérése számos likviditási stressz teszt alapján történik, amelyek azt mérik, hogy a KBC Csoport bankjainak likviditási tartalékai hogyan változnak stressz forgatókönyvek esetén. A likviditási tartalék a likviditás kiáramlásaira (pl. lakossági ügyfelek, professzionális ügyfelek magatartása, folyósítási kötelezettséggel járó hitelkeretek lehívása, stb.) és a likviditásnövelő intézkedésekből eredő beáramlásokra (pl. repó ügylet kötése a kötvény portfólióra, a fedezetlen bankközi hitelezés csökkentése, stb.) vonatkozó feltételezéseken alapul.

A likviditási tartaléknak elegendőnek kell lennie a likviditási igények fedezésére (nettó készpénz és biztosíték kiáramlás)

- (a) azon időszak alatt, amely ahhoz szükséges, hogy helyreálljon a piac csoportba vetett bizalma egy KBC-specifikus eseményt követően, és
- (b) azon időszak alatt, amely ahhoz szükséges, hogy a piacok megszilárduljanak egy általános piaci eseményt követően.

A likviditási keretrendszer általános célkitűzése, hogy a KBC stressz helyzetekben is elégségesen likvid maradjon anélkül, hogy olyan likviditásfokozó intézkedésekhez kellene folyamodnia, amelyek jelentős költségekkel járnak, vagy amelyek megzavarnák a bankcsoport alaptevékenységét.

Figyelembe vett kitétségek

Az ALM hatókörétől eltérően, a likviditáskezelés a bankok kereskedési ügyleteire is kiterjed, nem csak a „szerkezeti” pozíciókra. Így, likviditáskezelési célokból az egész csoport (konszolidált) mérleg- és mérlegen kívüli pozíciói figyelembevételre kerülnek.

Kétség nem férhet hozzá, hogy a likviditási kockázat felméréséhez elvben az összes létező ügyletet figyelembe kell venni. Emellett, a likviditási kockázathoz a jövőbeni ügyleteket is számba kell venni. A szerkezeti likviditási kockázat felmérése, többek között, a várható jövőbeni események folyó pozíciókba való beépítése útján történik. E jövőbeni események járhatnak likviditásjavító (pl. új hosszú távú finanszírozási program) csakúgy, mint likviditásrontó (lakossági betétek csökkenése, hitelállomány emelkedése) hatással.

A likviditási kockázatkezelés irányítása a KBC Csoportban

A KBC likviditási kockázatkezelési megközelítése az arany középút a centralizáció és a decentralizáció között. Ez a választás azon a nézeten alapul, hogy bizonyos jellemzők helyi szinten kezelhetők a legjobban és hogy néhány jogi korlátozás megnehezíti a csoporton belüli likviditásátadást. Ez a megközelítés kiegészül egy központi felügyelettel és támogatással, így kritikus helyzetekben a helyi vállalatok központi támogatást tudnak kapni.

Egyrészt a következő fontos felelősségek kerültek központosításra a KBC-ben:

- A KBC Csoport VRM feladata, hogy egységes, csoportszintű likviditáskezelési rendszerre (politikák, szerepek és felelősségek, mértékek, limitek) tegyen javaslatot
- A KBC Csoport VRM emellett folyamatosan nyomon követi és rendszeresen jelenti a KBC Csoport likviditási kockázatát a csoport felelős bizottságainak
- a Csoport ALCO a csoportszintű működési likviditási pozíció napi nyomon követését a Globális Treasury-re delegálta:
 - Amely központilag kezeli a KBC Csoport hosszú távú nagybani finanszírozását
 - A csoport likvid biztosítékának jelentős részét a repó részleg kezeli Brüsszelben. Konkrétabban, a KBC Bankcsoport jelentős összegű likvid államkötvénnyel rendelkezik, amely könnyen eladható a piacon, repó ügylet köthető rá vagy elzálogosítható a központi banknál, hogy likviditási probléma esetén más leányvállalatoknak támogatást tudjon nyújtani.
 - A működési likviditási pozícióba való betekintést segíti elő egy rendszeres tájékoztató jelentés alkalmazása, amelyet a Globális Treasury naponta megküld a csoporttagoknak. Ez a jelentés mennyiségi (elkövetkező heti likviditási pozíció és

hiány, a rendelkezésre álló forgalomképes eszközök áttekintése) és minőségi (ad hoc események, kölcsönfelvételi képesség más bankoktól, stb.) elemeket is tartalmaz.

- Központi szerepet játszik a tartalék likviditás tervezésében és a válságkezelésben.

Ugyanakkor másrésről, megmarad a helyi elsődleges felelősség a likviditási kockázat figyelése és kezelése tekintetében (központilag meghatározott limiteken belül):

- A helyi vezetés látja a legjobban a helyi piac, termékek, finanszírozási források és lehetőségek sajátosságait,
- A napi likviditáskezelés az egyes leányvállalatok és fiókok felelőssége. A csoport kereten túl a helyi vállalat rendelkezhet helyileg megszabott limitekkel is (a fióktól, helyi szabályozótól, stb. függően).
- A helyi treasury főosztály gondoskodik arról, hogy az egyedi készpénz pozíciók a nap végén egyensúlyban legyenek és a megszabott külső és belső likviditási limitek mindenkor betartásra kerüljenek.
- Az helyi VRM osztályok független ellenőrzést végeznek arra vonatkozóan, hogy a likviditási pozíció megfelel-e a megszabott limitnek. Ők egyaránt beszámolóval tartoznak helyi ALCO-nak és a Group VRM-nek (aki viszont a Csoport ALCO-nak jelent).
- Az összes jelentős leányvállalat rendelkezik egy likviditási eszköportfolióval, amely könnyen értékesíthető a piacon, repó ügylet köthető rá vagy elzálogosítható a központi banknál abban az esetben, ha a szokásos likviditási intézkedések nem bizonyulnának elégségesnek egy stressz forgatókönyv idején.
- Ez a munkamódszer érzékennyé teszi a helyi vezetést a likviditási kockázati kérdések iránt.
- Elkerüli az esetleges szabályozói/jogi akadályokat (azaz a helyi pénzügyi felügyelet konkrét rendelkezéseit)
- A helyi pénzügyi szabályozók felé történő likviditásjelentési kötelezettségek és az általuk szabott limitek betartása jobban nyomon követhető a szorosabb kapcsolatnak köszönhetően.

A likviditási kockázatkezelésben résztvevő legfontosabb szereplők

A K&H Csoportban a likviditási kockázatot a Piaci Kockázatok Főosztály kezeli és méri/követi nyomon az ALM funkción keresztül. Mégis, sem a kezelése, sem a mérése nem úgy történik, mint az egyéb ALM kockázati tényezők esetén. Ehelyett, ezt a kockázatot a K&H – sajátos természete miatt – külön politikák, szabályok és limitek útján kezeli. A likviditási kockázat úgynevezett „másodrendű kockázatként” van tekintve.

Felelős bizottságok

Csakúgy, mint a KBC Csoportban érvényes általános kockázatkezelési keretrendszerre, a likviditási kockázatkezelésre is a következő érvényes:

A likviditási kockázat tekintetében a legmagasabb döntési jogkört végső soron az Igazgatótanács (BoD) tölti be. A Igazgatótanács felel a stratégiák, fő politikák és elsődleges limitek jóváhagyásáért és időszakos felülvizsgálatáért. A Igazgatótanács e feladatai elvégzéséhez az Audit Bizottságtól (AC) kap segítséget / tájékoztatást / tanácsot, amely a Igazgatótanács egyik szakosodott albizottsága.

A Vezetői Bizottság (EXCO) felel a Igazgatótanács által jóváhagyott likviditási stratégia megvalósításáért és a Igazgatótanács által meghatározott kockázatvállalási hajlandóságnak megfelelő limitek előterjesztéséért.

A KBC-ben a Csoport ALCO (Group ALCO) felel a megfelelő likviditáskezelési keretrendszer javaslásáért, a KBC Csoport likviditási pozíciójának nyomon követéséért és szükség esetén az enyhítő/kiigazító intézkedésekről való döntésért.

A likviditási kockázatkezelésért felelős egységek

A KBC Csoport VRM felel a csoportszintű likviditási kockázatkezelési keretrendszer és a megfelelő likviditási kockázati intézkedések meghatározásáért. A GVRM emellett felel az átfogó limitbeállításokra

való javaslattételért, valamint a KBC Csoport likviditási kockázati pozíciójának elemzéséért és gyakori jelentéséért a külső és belső (elsősorban a Csoport ALCO) érdekelt feleknek.

Ezen túl, a helyi érték- és kockázatkezelés (VRM) is érintett a folyamatban és ez felel a kiegészítő helyi limitek meghatározásáért, a helyi likviditási kockázati pozíció nyomon követéséért és annak jelentéséért a helyi érdekelteknek (helyi ALCO) valamint a Group VRM-nek.

A kereskedők (a Global Treasurer felügyelete alatt), valamint a helyi befektetési funkciót ellátók fontos szerepet játszanak a napi/napon belül likviditáskezelési folyamatban.

A likviditási kockázatkezelés folyamata

Észlelés és azonosítás

A likviditási finanszírozási kockázat nem kötődik egy konkrét (új) termékhez, hanem az inkább egy olyan kockázat, amely a finanszírozási források és eszközök általános portfóliójából ered. Azonban, a likviditási kockázat az egyik olyan tényező, amelyet figyelembe vesznek az új kereskedelmi stratégiák vagy termékek értékelésekor. Ezt mindig az átfogó likviditási helyzetre gyakorolt hatás vizsgálata útján teszik, az alábbiak szerint.

Mérés

A KBC és a K&H likviditási kockázatkezelési rendszere a likviditásfinanszírozási kockázat 3 fontos szempontjára koncentrál. Az összes mérés (a működési, szerkezeti és tartalék likviditás) a „készlet” és „áramlási” típusú feltételezések kombinációján alapul. Azonban a konkrét feltételezések eltérőek lesznek e különböző szempontok között.

- Készlet-típusú feltételezések: pl. azok az eszközök, amelyek eladhatók vagy repó ügylet köthető rájuk (a piacok rendelkezésre állásának és a vonatkozó „haircut”-ok feltételezésével), vagy lehívható hitelkeretek. Nyilvánvaló, hogy a „forgalomképes” eszközök (mint a MNB-képes biztosíték) magas készlete pozitív hatással van a likviditási helyzetre, míg pl. az ügyfelek felé fennálló folyósítási kötelezettség mellett nyújtott hitelkeretek magas összege negatív hatással jár a likviditási helyzetre, e keret potenciális lehívása miatt.
- Flow-típusú: cash-flow feltételezések (szerződéses lejárat szerint, valamint modellezésre kerül az olyan határozatlan lejáratokra is, mint a folyószámla vagy megtakarítási számla, figyelembe véve a helyzetfüggő megújítási arányokat, stb.)

Működési likviditási kockázat

A működési likviditást az (5, 30 és 90 napos) likviditási hiánnyal (gap) mérik. A K&H-ban a likviditási hiányt teljes mértékben könnyen likviddé tehető alapbiztosítékkal kell fedezni.

Szerkezeti likviditási kockázat

A szerkezeti likviditást a Bank a hitel/betét (loan-to-deposit, LTD) arányon keresztül kezeli, ami egy általános likviditási viszonyítási alap. Az LTD kiszámítása a bank által ügyfeleknek nyújtott hiteleknek az adott időpontban fennálló ügyfélbetétek összegével történő elosztása útján történik. Minél magasabb az arány, annál jobban támaszkodik a bank kölcsönvett nagybani finanszírozásra. Minél alacsonyabb, annál inkább saját belső forrásokból történik a hitelezési tevékenység.

Tartalék likviditási kockázat

A tartalék likviditási kockázatot a csoport számos likviditási stressz forgatókönyv alapján méri. A stressz tesztek célja annak a mérése, hogy a K&H Csoport likviditási tartaléka hogyan alakul stressz helyzetekben. Minden egyes forgatókönyvre kiszámításra kerül a likviditási tartalék alakulása: ez az egyes időszakokra eső likviditási többlet összege. Lényegében a stressz tesztnek két különböző

fajtája létezik: általános piaci és a KBC/K&H-specifikus forgatókönyvek. A K&H mindkét forgatókönyv szerint elérné a belsőleg megállapított túlélési időszakot.

Nyomon követés és limit beállítások

A fent említett mérések többségére a KBC-ben limitek kerülnek beállításra. A korábban említettek szerint, az egyes leányvállalatokra érvényes minimum likviditási limitekre a KBC likviditási kockázatkezelési irányelvei az irányadók. Azonban, a K&H további helyi limitekkel rendelkezik, ami pluszbiztonságot nyújt a csoportnak. Fontos megjegyezni, hogy a helyi treasury és a helyi kockázati likviditási osztályok felelnek e helyi limitek kezeléséért.

Elemzés és tanácsadás

Valójában a likviditási kockázatkezelési folyamat összes előző és ezután következő lépései a helyi ALM kockázatkezelés előkészítő munkáján alapulnak. Ez az előkészítő munka gyakran elemzésben (adatok a módszertani fejlesztéshez, kockázati pozíciók, stb.) és tanácsadásban (üzleti előterjesztésekre, stb.) mutatkozik meg, amelyekre úgy kell tekinteni, mint a helyi VRM legfontosabb feladataira (konkrétabban, ez esetben a helyi ALM kockázatkezelés).

A fenti mérések és limitek időszakos utókövetésén túl, a helyi ALM kockázatkezelés akkor is figyelembe veszi a likviditási kockázatot, amikor egyéb üzleti fejleményeket és kereskedelmi műveleteket vizsgál. Fontos megjegyezni, hogy a helyi ALM kockázatkezelés soha nem dönthet egyedül a likviditási kockázatkezelési folyamat egyetlen lépésében sem, hanem csak tanácsot ad a helyi ALCO-nak egy megfelelő keret bevezetésére, az elfogadható kockázati szintre vonatkozóan, stb.

Jelentés

A helyi likviditási jelentést naponta a Kockázatkezelés végzi a Treasury felé (ALM részleg) a működési likviditási limit nyomon követéséről. Hetente a Kontrolling Főosztály jelent a hitel/betét (LTD) arány alakulásáról. A Kockázatkezelés havonta jelent az ALCO-nak, bemutatva a működési likviditás alakulását és összefoglalva az összes likviditási intézkedést, valamint bemutatva hosszú távú likviditási limit nyomon követését. A likviditási stressz teszt forgatókönyveket a KBC-ben számítják ki a helyi Kockázatkezelés által biztosított információk alapján. Az eredmények az Audit Bizottságnak is benyújtásra kerülnek negyedévente.

Válaszadás

Ha a likviditási kockázatra vonatkozó jelentés pl. az működési likviditási kockázati limitek túllépését vagy a hosszú távú likviditási pozíció romlását mutatja, akkor a (belső) érdekelt felek (azaz az információt kapó bizottságok) felelőssége, hogy döntsenek a lehetséges helyesbítő intézkedésekről.

IX. fejezet – Függelék

Függelék

Rövidítések listája

BCBS	Bázei Bizottság – <i>Basel Committee of Banking Supervision</i>
CRD	Tőkekövetelmény Direktíva – <i>Capital Requirements Directive</i>
PSZÁF	Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete
MNB	Magyar Nemzeti Bank
SRP	Felügyeleti ellenőrzési folyamat – <i>Supervisory Review Process</i>
ICAAP	Belső Tőke megfelelési Értékelési Folyamat – <i>Internal Capital Adequacy Assessment Process</i>
SREP	Felügyeleti Felülvizsgálati és Értékelési Folyamat – <i>Supervisory Review and Evaluation Process</i>
RWA	Kockázattal súlyozott eszközök – <i>Risk Weighted Assets</i>
IFRS	Nemzetközi Pénzügyi Jelentési Szabványok – <i>International Financial Reporting Standards</i>
HAS	Magyar számviteli szabványok – <i>Hungarian Accounting Standards</i>
HPT	Hitel- és pénzügyi törvény (1996. évi CXII. sz. törvény)
STA	Sztenderd módszer – <i>Standardized Approach (hitelkockázat)</i>
IRB	Belső minősítéseken alapuló módszer – <i>Internal Ratings Based approach (hitelkockázat)</i>
FIRB	Alap IRB módszer – <i>Foundation IRB approach (hitelkockázat)</i>
AIRB	Fejlett IRB módszer – <i>Advanced IRB approach (hitelkockázat)</i>
SMA	Sztenderd mérési módszer – <i>Standardized Measurement Approach (piaci kockázat)</i>
IMA	Belső modellek módszere – <i>Internal Models Approach (piaci kockázat)</i>
BIA	Alapmutató módszer – <i>Basic Indicators Approach (működési kockázat)</i>
TSA	Sztenderd módszer – <i>Standardized Approach (működési kockázat)</i>
ASA	Alternatív sztenderd módszer – <i>Alternative Standardized Approach (működési kockázat)</i>
AMA	Fejlett mérési módszer – <i>Advanced Measurement Approach (működési kockázat)</i>
PD	Nemteljesítési valószínűség – <i>Probability of Default</i>
EAD	Nem-teljesítéskori kitettség – <i>Exposure at Default</i>
LGD	Nem-teljesítéskori veszteség – <i>Loss Given Default</i>
RAROC	Kockázattal helyesbített tőkearányos megtérülés – <i>Risk-adjusted Return on Capital</i>
ERM	Vállalati szintű kockázatkezelés – <i>Enterprise-wide Risk Management</i>
MCEER	Kelet-európai és orosz.-i vezetői bizottság – <i>Management Committee Eastern Europe & Russia</i>
CT	Országcsapat – <i>Country Team</i>
BoD	Igazgatótanács – <i>Board of Directors</i>
EXCO	Vezetői Bizottság – <i>Executive Committee</i>
ALCO	Eszköz és Forrásgazdálkodási Bizottság – <i>Asset-Liability Committee</i>
CRC	Hitelkockázati Bizottság – <i>Credit Risk Committee</i>
TRC	Kereskedési Kockázati Bizottság – <i>Trading Risk Committee</i>
ORC	Működési Kockázati Bizottságnak – <i>Operational Risk Committee</i>
VRM	Érték- és Kockázatkezelés – <i>Value and Risk Management</i>
AC	Audit Bizottság – <i>Audit Committee</i>
C(F)RO	(Pénzügyi és) Kockázati Igazgató – <i>Chief (Financial and) Risk Officer</i>
RMD	Kockázatkezelési Igazgatóság – <i>Risk Management Directorate</i>
RC	Illetmény Bizottság – <i>Remuneration Committee</i>
CrisCo	Krisisbizottság – <i>Crisis Committee</i>
RCC	Lakossági Hitelbizottság (LHB) – <i>Retail Credit Committee</i>
RPC	Lakossági Termékbizottság (LTB) – <i>Retail Product Committee</i>
RCs	Lakossági Bizottságok (LB) – <i>Retail Committees</i>
NCC	Országos Hitelbizottság (OHB) – <i>National Credit Committee</i>
NCsC	Országos Hitelezési Albizottság (OHaB) – <i>National Credit Sub-Committee</i>
CIC	Vállalati Intézményi Bizottság (VIB) – <i>Corporate Institutional Committee</i>

A konszolidáció köre és részesedések

Vállalkozás	Tulajdonos "A"	Tulajdonos "B"	Tulajdnos "A" közvetlen befektetése	Tulajdnos "B" közvetlen befektetése	Összes közvetlen és közvetett befektetés	Tervezési egység volt, vagy jelenleg is az?	Működése szerint	Besorolás Hpt. szerint
K&H Befektetési Alapkezelő Zrt.	K&H Bank Zrt.		100,00%		100,00%	igen	aktív	PIBB
K&H Csoportszolgáltató Kft.	K&H Bank Zrt.		100,00%		100,00%	igen	aktív	járuelkos
K&H Equities Zrt.	K&H Bank Zrt.		100,00%		100,00%	igen	aktív	egyéb
K&H Faktor Zrt.	K&H Bank Zrt.		100,00%		100,00%	igen	aktív	PIBB
Kvantum KK Rt. v.a.	K&H Bank Zrt.		100,00%		100,00%	igen	végelszámolás alatt	egyéb
K&H Pannonlizing Zrt.	K&H Bank Zrt.		100,00%		100,00%	igen	aktív	PIBB
K&H Autópark Kft.	K&H Pannonlizing Zrt.		100,00%		100,00%	igen	aktív	operatív lizing
K&H Autófinanszírozó Zrt.	K&H Pannonlizing Zrt.		100,00%		100,00%	igen	aktív	PIBB
K&H Alkusz Kft.	K&H Pannonlizing Zrt.		100,00%		100,00%	igen	aktív	egyéb
K&H Lizing Zrt.	K&H Pannonlizing Zrt.		100,00%		100,00%	igen	aktív	PIBB
K&H Ingatlanlizing Zrt.	K&H Pannonlizing Zrt.		100,00%		100,00%	igen	aktív	PIBB
K&H Lizingadminisztrációs Zrt. v.a.	K&H Pannonlizing Zrt.		100,00%		100,00%	igen	végelszámolás alatt	egyéb
K&H Eszközfinanszírozó Zrt.	K&H Lizingadminisztrációs Zrt. v.a		100,00%		100,00%	igen	aktív	PIBB
K&H Eszközlizing Kft.	K&H Lizingadminisztrációs Zrt. v.a		100,00%		100,00%	igen	aktív	operatív lizing
K&H Lizingház Zrt.	K&H Lizingadminisztrációs Zrt. v.a		100,00%		100,00%	igen	aktív	operatív lizing
Risk Kft. f.a.	K&H Bank Zrt.		100,00%		100,00%	nem	felszámolási eljárás alatt	egyéb
HAGE Hajdúsági Agráripari Zrt.	K&H Bank Zrt.		25,00%		25,00%	igen	aktív	egyéb
GIRO Elszámolóforgalmi Zrt.	K&H Bank Zrt.		20,99%		20,99%	igen	aktív	PIBB
Hitelgarancia Zrt.	K&H Bank Zrt.		13,30%		13,30%	-	-	-
Árpád Üzletház Egyesülés	K&H Bank Zrt.		7,52%		7,52%	-	-	-
SWIFT S.C.	K&H Bank Zrt.		0,00%		0,00%	-	-	-
VISA Inc.	K&H Bank Zrt.		0,00%		0,00%	-	-	-
VISA Europe Limited	K&H Bank Zrt.		0,88%		0,00%	-	-	-
Garantiqa Kockázati Tőkealap-kezelő Zrt.	Hitelgarancia Zrt.		48,70%		0,00%	-	-	-
Kisvállalkozás-fejlesztő pénzügyi Zrt.	Hitelgarancia Zrt.		1,47%		0,00%	-	-	-
Garantiqa Pont Zrt.	Hitelgarancia Zrt.		100,00%		0,00%	-	-	-
Bankközi Informatika Szolgáltató Zrt.	GIRO Elszámolóforgalmi Zrt.		100,00%		0,00%	-	-	-
Terményfeltáró Kft.	HAGE Hajdúsági Agráripari Zrt.		100,00%		0,00%	-	-	-
Pannon Lúd Kft.	HAGE Hajdúsági Agráripari Zrt.		4,26%		0,00%	-	-	-
Alföldi Sertésértékesítő és Beszerző Szövetkezet	HAGE Hajdúsági Agráripari Zrt.		2,94%		0,00%	-	-	-
Tiszántúli Első Hitelszövetkezet	HAGE Hajdúsági Agráripari Zrt.		2,00%		0,00%	-	-	-
NAGISZ Zrt.	HAGE Hajdúsági Agráripari Zrt.		24,85%		0,00%	-	-	-
BIG-PIG Kft.	HAGE Hajdúsági Agráripari Zrt.	NAGISZ ZRT.	27,95%	49,58%	0,00%	-	-	-
Nádudvari Élelmiszer Kft.	HAGE Hajdúsági Agráripari Zrt.	NAGISZ ZRT.	47,99%	51,96%	0,00%	-	-	-
HAGE Invest Kft.	HAGE Hajdúsági Agráripari Zrt.	NAGISZ ZRT.	95,56%	4,44%	0,00%	-	-	-
Gyulai Húskombinát Zrt.	HAGE Hajdúsági Agráripari Zrt.	HAGE Invest Kft.	49,72%	0,76%	0,00%	-	-	-

Táblázat 20: Konszolidációs kör és részesedések (1. rész)

Vállalkozás	Összevont felügyelet alá tartozik	Bruttó közvetlen és közvetett befektetés	Konzolidációs módszer IAS szerint	Konzolidációs módszer PSZAF szerint	Mentesítés oka / megjegyzés	Hitel-tőke konverzió történt-e	Vállalati üzletág által felügyelt-e
K&H Befektetési Alapkezelő Zrt.	igen	850 000 000	teljes körű konszolidáció	teljes körű konszolidáció		nem	
K&H Csoportszolgáltató Kft.	igen	60 000 000	teljes körű konszolidáció	teljes körű konszolidáció		nem	
K&H Equities Zrt.	igen	25 121 608 177	teljes körű konszolidáció	teljes körű konszolidáció		nem	
K&H Faktor Zrt.	igen	250 000 000	teljes körű konszolidáció	teljes körű konszolidáció		Nem	igen
Kvantum KK Rt. v.a.	igen	351 098 462	teljes körű konszolidáció	teljes körű konszolidáció		nem	
K&H Pannonlizing Zrt.	igen	1 784 844 000	teljes körű konszolidáció	teljes körű konszolidáció		nem	
K&H Autópark Kft.	igen	10 000 000	teljes körű konszolidáció	teljes körű konszolidáció		nem	
K&H Autófinanszírozó Zrt.	igen	50 000 000	teljes körű konszolidáció	teljes körű konszolidáció		nem	
K&H Alkusz Kft.	nem	22 933 000	teljes körű konszolidáció	nincs bevonva		nem	
K&H Lizing Zrt.	igen	50 000 000	teljes körű konszolidáció	teljes körű konszolidáció		nem	
K&H Ingatlanlizing Zrt.	igen	50 000 000	teljes körű konszolidáció	teljes körű konszolidáció		nem	
K&H Lizingadminisztrációs Zrt. v.a.	igen	32 000 000	teljes körű konszolidáció	teljes körű konszolidáció	összevont felügyelet alá tartozik, mert tulajdonos más összevont felügyelet alá tartozó vállalatban	nem	
K&H Eszközfinanszírozó Zrt.	igen	100 000 000	teljes körű konszolidáció	teljes körű konszolidáció		nem	
K&H Eszközlizing Kft.	igen	50 000 000	teljes körű konszolidáció	teljes körű konszolidáció		nem	
K&H Lizingház Zrt.	igen	20 000 000	teljes körű konszolidáció	teljes körű konszolidáció		nem	
Risk Kft. f.a.	nem	512 940 512	nincs bevonva	nincs bevonva	SzTV 119 par.(1) c.: a felszámolás miatt a Bank nem tudja tulajdonosi jogait gyakorolni, a befektetésre 100% értékvesztés van elszámolva (könyvszerinti érték:512.942.512 Ft. névérték: 444.000.000 Ft)	nem	
HAGE Hajdúsági Agráripari Zrt.	nem	542 020 693	IAS equity módszer	nincs bevonva	A bank nem rendelkezik a szavazati jogok 25%-ával paritásos alapon	nem	igen
GIRO Elszámolásforgalmi Zrt.	nem	247 086 667	IAS equity módszer	nincs bevonva	E-I 59/2005. számú határozatban mentesítve az összevont felügyelet alól	nem	
Hitelgarancia Zrt.	-		nincs bevonva	nincs bevonva	20% alatti a részesedés	nem	
Árpád Üzletház Egyesülés	-		nincs bevonva	nincs bevonva	20% alatti a részesedés		
SWIFT S.C.	-		nincs bevonva	nincs bevonva	20% alatti a részesedés	nem	
VISA Inc.	-		nincs bevonva	nincs bevonva	20% alatti a részesedés		
VISA Europe Limited	-		nincs bevonva	nincs bevonva	20% alatti a részesedés		
Garantiqa Kockázati Tőkealap-kezelő Zrt.	-	-	nincs bevonva	nincs bevonva	részesedés csak társult vállalkozáson keresztül	nem	
Kisvállalkozás-fejlesztő pénzügyi Zrt.	-	-	nincs bevonva	nincs bevonva	részesedés csak társult vállalkozáson keresztül	nem	
Garantiqa Pont Zrt.	-	-	nincs bevonva	nincs bevonva	részesedés csak társult vállalkozáson keresztül	nem	
Bankközi Informatika Szolgáltató Zrt.	-	-	nincs bevonva	nincs bevonva	részesedés csak társult vállalkozáson keresztül	nem	
Terményfeltároló Kft.	-	-	nincs bevonva	nincs bevonva	részesedés csak társult vállalkozáson keresztül		
Pannon Lúd Kft.	-	-	nincs bevonva	nincs bevonva	részesedés csak társult vállalkozáson keresztül		
Alföldi Sertésértékesítő és Beszerző Szövetkezet	-	-	nincs bevonva	nincs bevonva	részesedés csak társult vállalkozáson keresztül		
Tiszántúli Első Hitelszövetkezet	-	-	nincs bevonva	nincs bevonva	részesedés csak társult vállalkozáson keresztül		
NAGISZ Zrt.	-	-	nincs bevonva	nincs bevonva	részesedés csak társult vállalkozáson keresztül		
BIG-PIG Kft.	-	-	nincs bevonva	nincs bevonva	részesedés csak társult vállalkozáson keresztül		
Nádudvari Élelmiszer Kft.	-	-	nincs bevonva	nincs bevonva	részesedés csak társult vállalkozáson keresztül		
HAGE Invest Kft.	-	-	nincs bevonva	nincs bevonva	részesedés csak társult vállalkozáson keresztül		
Gyulai Hűsokkombinát Zrt.	-	-	nincs bevonva	nincs bevonva	részesedés csak társult vállalkozáson keresztül		

Táblázat 21: Konzolidációs kör és részesedések (2. rész)

[\(vissza\)](#)

Tőke megfelelés K&H Csoporttagonként

Vállalat	Hitel- kockázatok tőke- követelménye	Piaci kockázatok tőke- követelménye	Működési kockázatok tőke- követelménye	Elszámolási kockázatok tőke- követelménye	Teljes tőke- követelmény
Kereskedelmi és Hitelbank Zrt.	96 432	2 679	15 379	87	114 577
K&H Befektetési Alapkezelő Zrt.	25	0	263	0	287
K&H Faktor Zrt.	8	0	0	0	8
K&H Equities Zrt.	2	0	265	0	267
K&H Csoportszolgáltató Kft.	26	0	77	0	102
Kvantum KK Rt. v.a.	0	0	0	0	0
K&H Pannonlízings Zrt.	6 481	0	779	0	7 260
K&H Autópark Kft.	814	0	142	0	957
K&H Autófinanszírozó Zrt.	2 685	0	153	0	2 838
K&H Alkusz Kft.	0	0	0	0	0
K&H Lízing Zrt.	206	0	9	0	215
K&H Ingatlanlízings Zrt.	300	0	-1	0	299
K&H Lízingadminisztrációs Zrt.	0	0	0	0	0
K&H Eszközfinanszírozó Zrt.	11	0	18	0	29
K&H Eszközlízings Kft.	629	0	13	0	642
K&H Lízingház Zrt.	0	0	-2	0	-2
TOTAL	107 618	2 679	17 095	87	127 478

Táblázat 22: Tőkekövetelmény K&H Csoporttagonként

Vállalat	Alapvető tőke levonások után	Járulékos tőke levonások után	Rendelkezésre álló teljes felügyeleti tőke	Tőke többlet vagy hiány	Hitelkockázatok fedezetére rendelkezésre álló tőke
Kereskedelmi és Hitelbank Zrt.	189 970	20 875	210 845	96 268	192 700
K&H Befektetési Alapkezelő Zrt.	3 828	0	3 828	3 541	3 566
K&H Faktor Zrt.	0	0	0	-8	0
K&H Equities Zrt.	-10 425	0	-10 425	-10 692	-10 690
K&H Csoportszolgáltató Kft.	288	0	288	185	211
Kvantum KK Rt. v.a.	-275	0	-275	-275	-275
K&H Pannonlízings Zrt.	2 128	0	2 128	-5 132	1 349
K&H Autópark Kft.	-999	0	-999	-1 956	-1 142
K&H Autófinanszírozó Zrt.	469	0	469	-2 370	316
K&H Alkusz Kft.	0	0	0	0	0
K&H Lízing Zrt.	191	0	191	-24	182
K&H Ingatlanlízings Zrt.	-72	0	-72	-370	-70
K&H Lízingadminisztrációs Zrt.	-343	0	-343	-343	-343
K&H Eszközfinanszírozó Zrt.	-1 232	0	-1 232	-1 261	-1 250
K&H Eszközlízings Kft.	-350	0	-350	-992	-364
K&H Lízingház Zrt.	-565	0	-565	-563	-563
TOTAL	182 611	20 875	203 487	76 008	183 626

Táblázat 23: Tőke megfelelés K&H Csoporttagonként

[\(vissza\)](#)

K&H Bank hitelezési portfóliójának részletes bontása

Lejárat (millió Ft)	CGCB	RGLA	PSE	INST	CORP	RETAIL	SECRE	PDUE	OTHER	ÖSSZESEN
<1 év	111 200	3 642	98	48 382	412 382	15 107	49 358	9 039	0	649 208
1 <= <5 évig	0	4 647	68	29 002	351 000	9 094	38 348	915	0	433 075
5 <= <10 évig	0	7 917	0	11 033	164 588	308	93 115	1 982	0	278 943
10 <= év	1 023 024	50 558	5	13 107	87 189	13 701	548 828	19 553	0	1 755 968
további értesítésig	0	0	0	64 056	32 270	71 216	0	29 868	141 266	338 677
ÖSSZESEN	1 134 224	66 764	171	165 580	1 047 429	109 427	729 650	61 358	141 266	3 455 870

Táblázat 24: Hitelezési portfólió lejárat és eszközosztály szerinti bontásban (K&H Csoport)

Kód	Földrész (millió Ft)	CGCB	RGLA	PSE	INST	CORP	RETAIL	SECRE	PDUE	OTHER	ÖSSZESEN
CEE	Közép- és Kelet-Európa	1 134 224	66 764	171	107 724	1 003 809	109 427	729 650	61 355	141 266	3 354 392
WEU	Nyugat-Európa	0	0	0	55 455	36 320	0	0	1	0	91 776
ASIA	Ázsia	0	0	0	665	5 074	0	0	0	0	5 740
NAM	Észak-Amerika	0	0	0	1 364	2 084	0	0	1	0	3 449
LAM	Latin-Amerika	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
MEA	Közél-Kelet	0	0	0	123	140	0	0	0	0	263
AFR	Afrika	0	0	0	209	0	0	0	0	0	209
AUO	Ausztrália és Óceánia	0	0	0	41	0	0	0	0	0	41
TOT	ÖSSZESEN	1 134 224	66 764	171	165 580	1 047 429	109 427	729 650	61 358	141 266	3 455 870

Táblázat 25: Hitelezési portfólió földrész és eszközosztály szerinti bontásban (K&H Csoport)

Kód	Ország (millió Ft)	CGCB	RGLA	PSE	INST	CORP	RETAIL	SECRE	PDUE	OTHER	ÖSSZESEN
CEE	Magyarország	1 134 224	66 460	171	100 608	994 345	109 427	724 887	61 355	141 266	3 332 745
CEE	Belorusszia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CEE	Horvátország	0	0	0	24	0	0	0	0	0	24
CEE	Cseh Köztársaság	0	0	0	135	450	0	0	0	0	585
CEE	Kazahsztán	0	0	0	344	0	0	0	0	0	344
CEE	Lengyelország	0	0	0	138	375	0	0	0	0	513
CEE	Románia	0	0	0	34	6 918	0	4 762	0	0	11 714
CEE	Orosz Föderáció	0	304	0	2 213	1 315	0	0	0	0	3 832
CEE	Szerbia	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
CEE	Szlovák Köztársaság	0	0	0	145	406	0	0	0	0	552
CEE	Szlovénia	0	0	0	4 082	0	0	0	0	0	4 082
CEE	Ukrajna	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
WEU	Ausztria	0	0	0	4	0	0	0	0	0	5
WEU	Belgium	0	0	0	41 147	1 242	0	0	0	0	42 390

K&H Kockázatkezelési Igazgatóság
Bázel II – 3. pillér szerinti közzététel
Nyilvános

WEU	Ciprus	0	0	0	0	929	0	0	0	0	929
WEU	Dánia	0	0	0	50	200	0	0	0	0	250
WEU	Franciaország	0	0	0	2 763	0	0	0	0	0	2 763
WEU	Németország	0	0	0	3 364	19 309	0	0	0	0	22 673
WEU	Gibraltár	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
WEU	Írország	0	0	0	325	6 130	0	0	0	0	6 455
WEU	Olaszország	0	0	0	1	2 240	0	0	0	0	2 240
WEU	Jersey (brit koronafügg.)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
WEU	Luxemburg	0	0	0	223	0	0	0	0	0	223
WEU	Málta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
WEU	Hollandia	0	0	0	2 634	6 108	0	0	0	0	8 742
WEU	Norvégia	0	0	0	15	0	0	0	0	0	15
WEU	Spanyolország	0	0	0	111	0	0	0	0	0	111
WEU	Svédország	0	0	0	32	0	0	0	0	0	32
WEU	Svájc	0	0	0	448	161	0	0	0	0	609
WEU	Egyesült Királyság	0	0	0	4 338	0	0	0	0	0	4 338
WEU	Brit Virgin-szigetek	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
ASIA	Japán	0	0	0	665	0	0	0	0	0	665
ASIA	Szingapúr	0	0	0	0	5 074	0	0	0	0	5 074
NAM	Kanada	0	0	0	118	0	0	0	0	0	118
NAM	Amerikai Egyesült Áll.	0	0	0	1 246	2 084	0	0	1	0	3 332
NAM	Amerikai Virgin-szigetek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
LAM	Bahama-szigetek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
LAM	Belize	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
LAM	Costa Rica	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
LAM	Dominika	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
LAM	Dominikai Köztársaság	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
LAM	Holland Antillák	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
LAM	Panama	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MEA	Törökország	0	0	0	123	140	0	0	0	0	263
AFR	Egyiptom	0	0	0	181	0	0	0	0	0	181
AFR	Nigéria	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AFR	Seychelles-szigetek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AFR	Tunézia	0	0	0	27	0	0	0	0	0	27
AUO	Ausztrália	0	0	0	41	0	0	0	0	0	41
TOT	ÖSSZESEN	1 134 224	66 764	171	165 580	1 047 429	109 427	729 650	61 358	141 266	3 455 870

Táblázat 26: Hitelezési portfólió ország és eszközosztály szerinti bontásban (K&H Csoport)

Szektor (millió Ft)	CGCB	RGLA	PSE	INST	CORP	RETAIL	SECRE	PDUE	OTHER	ÖSSZESEN
Mezőgazd., Földm. és Halászat	0	0	0	0	66 283	0	12 927	666	0	79 876
Hatóságok	1 134 224	66 764	171	16 938	59 484	0	1 800	0	0	1 279 382
Autóipar	0	0	0	0	60 198	0	2 582	265	0	63 044
Repülés	0	0	0	0	10 657	0	57	0	0	10 714
Italgártás	0	0	0	0	5 561	0	563	0	0	6 125
Építőipar és kivitelezés	0	0	0	0	98 832	0	5 628	446	0	104 907
Vegyipar	0	0	0	0	46 766	0	1 943	182	0	48 891
Kereskedelmi ingatlan	0	0	0	0	62 573	0	10 793	509	0	73 875
Fogyasztási cikkek	0	0	0	0	1 537	0	147	1	0	1 685
Forgalmazás	0	0	0	0	129 397	0	16 776	2 193	0	148 366
Elektromos ipar	0	0	0	0	42 096	0	347	0	0	42 443
Elektrotechnika	0	0	0	0	27 125	0	1 100	29	0	28 254
Pénzügy és biztosítás	0	0	0	84 586	24 156	0	81	218	0	109 041
Élelmiszergyártás	0	0	0	0	46 086	0	4 681	311	0	51 078
Szálloda és vendéglátóipar	0	0	0	0	20 445	0	7 414	186	0	28 046
Informatika	0	0	0	0	720	0	110	20	0	850
Gépipar és nehéz berendezés	0	0	0	0	13 827	0	925	743	0	15 496
Média	0	0	0	0	1 374	0	200	58	0	1 631
Fémipar	0	0	0	0	41 805	0	3 804	638	0	46 248
Olaj, gáz és egyéb üzemanyag	0	0	0	0	62 360	0	60	0	0	62 420
Papír és cellulóz	0	0	0	0	14 520	0	67	0	0	14 587
Magánszemélyek	0	0	0	0	0	38 211	647 129	23 969	0	709 309
Szolgáltatás	0	0	0	0	87 639	0	7 424	646	0	95 710
Fuvarozás	0	0	0	0	2 769	0	479	71	0	3 319
Távközlés	0	0	0	0	26 686	0	56	100	0	26 842
Textil és ruházat	0	0	0	0	2 618	0	390	44	0	3 052
Fa és fabútor	0	0	0	0	4 091	0	739	100	0	4 930
Dohányipar	0	0	0	0	778	0	98	0	0	876
Kereskedők	0	0	0	0	14 086	0	633	93	0	14 813
Víz	0	0	0	64 056	54 245	71 216	0	29 869	141 266	360 653
AZONOSÍTATLAN	0	0	0	0	18 711	0	697	0	0	19 408
ÖSSZESEN	1 134 224	66 764	171	165 580	1 047 429	109 427	729 650	61 358	141 266	3 455 870

Táblázat 27: Hitelezési portfólió szektor és eszközosztály szerinti bontásban (K&H Csoport)

[\(vissza\)](#)

A hitelveszteségekre képzett tartalékok által érintett hitelportfolió részletes bontása

Szektor (millió Ft)	CGCB	RGLA	PSE	INST	CORP	RETAIL	SECRE	PDUE	OTHER	ÖSSZESEN
Mezőgazd., Földm. és Halászat	0	0	0	0	53	0	0	1 994	0	2 047
Hatóságok	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
Autóipar	0	0	0	0	109	0	0	432	0	541
Repülés	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Italgártás	0	0	0	0	151	0	0	0	0	151
Építőipar és kivitelezés	0	0	0	0	2 245	0	6	7 005	0	9 255
Vegyipar	0	0	0	0	1 197	0	0	990	0	2 187
Kereskedelmi ingatlan	0	0	0	0	2 958	0	0	2 735	0	5 693
Fogyasztási cikkek	0	0	0	0	10	0	0	0	0	10
Forgalmazás	0	0	0	0	5 262	0	472	6 776	0	12 510
Elektromos ipar	0	0	0	0	893	0	0	0	0	893
Elektrotechnika	0	0	0	0	27	0	0	406	0	433
Pénzügy és biztosítás	0	0	0	2 498	0	0	0	793	0	3 291
Élelmiszergyártás	0	0	0	0	1 930	0	0	1 872	0	3 803
Szálloda és vendéglátóipar	0	0	0	0	3 919	0	0	234	0	4 153
Informatika	0	0	0	0	0	0	0	23	0	23
Gépipar és nehéz berendezés	0	0	0	0	0	0	9	1 688	0	1 697
Média	0	0	0	0	0	0	0	83	0	83
Fémipar	0	0	0	0	723	0	9	3 796	0	4 528
Olaj, gáz és egyéb üzemanyag	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Papír és cellulóz	0	0	0	0	30	0	0	271	0	301
Magánszemélyek	0	0	0	0	0	261	41 014	35 939	0	77 214
Szolgáltatás	0	0	0	0	1 500	0	6	1 560	0	3 066
Fuvarozás	0	0	0	0	4	0	0	128	0	132
Távközlés	0	0	0	0	19	0	11	246	0	276
Textil és ruházat	0	0	0	0	1	0	0	115	0	116
Fa és fabútor	0	0	0	0	22	0	0	341	0	363
Dohányipar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kereskedők	0	0	0	0	433	0	0	756	0	1 189
Víz	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AZONOSÍTATLAN	0	0	0	0	4 980	22	0	11 073	23 048	39 123
ÖSSZESEN	0	0	0	2 498	26 466	283	41 525	79 259	23 048	173 078

Táblázat 28: Értékhelyesbítésekkel és céltartalékkal érintett hitelezési portfólió bontása szektor és eszközkategória szerint (K&H Csoport) – eredeti kitétség a hitelkonverziós tényezők előtt

Szektor (millió Ft)	CGCB	RGLA	PSE	INST	CORP	RETAIL	SECRE	PDUE	OTHER	ÖSSZESEN
Mezőgazd., Földm. és Halászat	0	0	0	0	1	0	0	1 396	0	1 397
Hatóságok	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
Autóipar	0	0	0	0	10	0	0	238	0	248
Repülés	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Italgártás	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Építőipar és kivitelezés	0	0	0	0	1 270	0	2	6 687	0	7 959
Vegyipar	0	0	0	0	549	0	0	813	0	1 362
Kereskedelmi ingatlan	0	0	0	0	651	0	0	2 365	0	3 015
Fogyasztási cikkek	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2
Forgalmazás	0	0	0	0	2 554	0	218	4 940	0	7 711
Elektromos ipar	0	0	0	0	265	0	0	0	0	265
Elektrotechnika	0	0	0	0	4	0	0	384	0	388
Pénzügy és biztosítás	0	0	0	386	0	0	0	579	0	965
Élelmiszergyártás	0	0	0	0	1 251	0	0	1 653	0	2 904
Szálloda és vendéglátóipar	0	0	0	0	588	0	0	116	0	703
Informatika	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3
Gépipar és nehéz berendezés	0	0	0	0	0	0	2	973	0	975
Média	0	0	0	0	0	0	0	46	0	46
Fémipar	0	0	0	0	302	0	0	3 189	0	3 491
Olaj, gáz és egyéb üzemanyag	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Papír és cellulóz	0	0	0	0	15	0	0	271	0	286
Magánszemélyek	0	0	0	0	0	114	1 725	12 360	0	14 200
Szolgáltatás	0	0	0	0	815	0	0	1 086	0	1 901
Fuvarozás	0	0	0	0	2	0	0	79	0	80
Távközlés	0	0	0	0	2	0	1	148	0	151
Textil és ruházat	0	0	0	0	0	0	0	79	0	79
Fa és fabútor	0	0	0	0	1	0	0	246	0	247
Dohányipar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kereskedők	0	0	0	0	329	0	0	677	0	1 006
Víz	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AZONOSÍTATLAN	0	0	0	0	2 899	22	0	11 073	22 270	36 263
ÖSSZESEN	0	0	0	386	11 507	136	1 949	49 403	22 270	85 651

Táblázat 29: Értékhelyesbítésekkel és céltartalékkal érintett hitelezési portfólió bontása szektor és eszközkategória szerint (K&H Csoport) – értékhelyesbítések és céltartalékok

[\(vissza\)](#)